

Sermo. I. De assumptiōe Marię

ra per propriū filiū quē in vtero gessit: quē genuit: quē fouit et aluit dei genitrix: dei ministratrix: deiq; seruitrix. de qua qm̄ aliter sentire nō audeo: aliter dicere nō psumo. hec ille. Et idē ego dico de immaculata ei⁹ cōceptiōe. Secūdo causabat ei⁹ gaudiū ex eo qd tota celesti curia fuit associata: vñ Hiero. i. sermone assumptiōis ait. Ad ei⁹ exequas angelī famulabant: et vniuersę celoꝝ curie cōgratulabant. Nec mirū: qd matern⁹ honor illi⁹ est qd ex ea nat⁹ est. Tercio causabat hoc ei⁹ gaudiū ex eo qd ad dexterā sui filij erat collocāda in illō ps. xliij. Altitit regina a dextris tuis: et. Quarto ei⁹ gaudiū causabat ex eo qd debebat cō humani generis aduocata: vñ Bern. ait. Ipa est humani generis aduocata: qd nō potest sustinere repulsam. qm̄ apud deū inuenit grām. Prudēs qdē pgo nō sapiētia vt Salomon: nō diuitias: nō honores: sed gratiaz q̄rebat. Queram⁹ igit grām: sed per inuētriciem grē. Eterez quicqd ē quod deo offerre parat: marie cōmēdare memēto. vt eodē alueo ad gratie largitorē gratia redeat quo influat. hec ille. Hec sunt gaudia qd cōter ad honore ip⁹ bñssimę pginis recolunt. Sz sciendū est qd (vt legit) beat⁹ Thomas archiep⁹ cantuarien. q̄tidie cū magna deuotiōe repetebat p̄dicta gaudia dicens. Gaude pgo mater xpi. Semel autē cū eadē gaudia moze solito in suo oratorio diceret: appuit ei ipsa pgo benedicta et dixit. Aur fili mi tūmodo gaudes de gaudijs meis qd trāsierūt: et nō pot⁹ letaris de illis gaudijs que nō habeo in celo: et q̄ ppetuo durabūt. Gaude igit et letare de cetero ac exulta meū: qd gloria mea excellit dignitatē et leticiā oīm sanctorū et cūctorū spirītūū beatorū. et maiorē gl̄iam habeo ipa sola qm̄ oīes simul angeli et sancti. Gaude quāsi: cur sol illuminat diem et mundū: sic claritas mea illuminat totū orbē celestē. Gaude qd tota militiā celi mihi obedit: me venerat et honorat. Gaude qd fili⁹ me⁹ mihi semp est obediēs: et meā voluntatē et cūctas preces meas semp exaudit. Gaude qd deus semp ad beneplacitū meū remunerat seruitores meos in hoc seculo et in futuro. Gaude quā proxima sedeo sanctę trinitati: et vestita sū corpore meo glorificato. Gaude qd certa sum et secura: qd hec mea gaudia semp stabūt et nūq; finietur vel deficiant. Et quicūq; cū his gaudijs spiritalib⁹ letando in hoc seculo me venerabit: in eternū aīme sue de corpore p̄sentia meā obtinebit: et ipam aīam ab hostib⁹ malignis liberabo: et in cōspectu filij mei vt meū gau-

dia possideat p̄sentabo. Et de hoc habet exēplū in miraculis ip⁹ virginis. vbi legitur qd quidā q̄tidie dicebat sepe ei⁹ gaudia. Qui cū venisset ad mortē et ipsam benedictā pginē totis affectib⁹ inuocaret: venit illa pginib⁹ cōmitata: et cū maxima angeloz multitudinē dixit illi infirmo. Charissime lōgo tpe mihi gaudia p̄stasti: veni ḡ secure: qd nobiscū per infinita secula pmanebis. Pro qbus p̄bis ille mix in modū exultauit. et cū gras egisset: felicit miguit ad dñm cū ipa dei genitrice eternis gaudijs potitur. Quā pginē gaudiosā obsecro vt aīam meā cū ex hoc seculo miguerit: in celesti palacio coraz dilecto vnigenito suo felicit p̄sentare dignet. Amen.

Incipit vñdecima pars hui⁹ sermonarij qd Mariale appellat. In qua tractat de gl̄iose pginis marie assumptiōe. et p̄ticulari ac p̄ponoie Iubilatio angelica nūcupat.

Eleuauerunt archā i sublimē: Sen. viij. Benedicta dei genitrix pgo per archam noe figurat. Quia sicut

illa archa p̄seruauit ipm̄ Noe cū filijs suis a diluuiō: ita ipa (et multo excellenti⁹) saluauit totū humanū genus ab eterna damnatiōe et de inferni p̄fundo. vñ illi canit in corona nostra. Archā che salua chi vole ate tornare da lo diluuiō mortal che ci pfūda. Figurāt etiā p archā testamēti siue federis. et hoc quadruplici ex causa. Prima ex causa efficiētē. Illā em̄ archā fecit Moyses ex precepto dei: Et odi. xxv. Beatā autē virginē fecit ipse deus et habitauit in ea: iuxta illud ps. lxxvj. Homo natus est in ea: et ipse fundauit eā altissim⁹. Deus em̄ in beatā virginē fuit altus: quādo eam in vtero sanctificauit: fuit altior quādo de ea integrā eius p̄ginitatē nasci voluit. Fuit p̄o altissim⁹ quādo ipam sup oīs angelos exaltauit. Rōne igit cause efficiētis ista archa p̄ginal fuit nobilior et dignior archa federis. Scdo ipsa archa federis figurat beatā pginē rōne cause materialis. fuit enim facta de lignis sethim: Pro. xxv. qd ligna fm̄ Hiero. habet leuitatē: pulchritudinē sortitūdinē et impuribilitatē. per que intelligūtur quattuor dotes corp⁹ eius. Corp⁹ em̄ gl̄iosum ipius bñssimę virginis est leue p sublimitatē: pulchrū p claritatē: forte p agilitatē: et impuribile p immortalitatē. Tertio ipsa archa dñam nrām figurat ratiōe cause formalis: qd

Maria archa federis

Exēplū de seprez gaudijs marie

ut habet **Exo. xlv. 7. xlvij.** habuit in lōgitu-
dine duos cubitos 7 semissem. i. v. palmos.
Ioseph em̄ vocat hic cubitū duos palmos.
In latitudie aut̄ habuit tres palmos. 7 in al-
titudie cubitū 7 semissem: vt in eodē. c. habet.
Et filr̄ ista archa spūalis fuit. v. palmozū in
lōgitudine: qz ipa bñdicta x̄go qñqz sensus
suos vsqz in finē purissimos p̄seruauit. **Fuit**
etiā triū palmoz in latitudie. qz restauratio
nē angeloz ac saluationē hoīm 7 renouatōz
oīum creaturaz pcurauit. **Habuit** etiā hec
archa cubitū 7 semissem i altitudie. qz ei⁹ cel-
situs humanā 7 angelicā naturā excessit: s3
vsqz ad filiū sui excellētiā nō puenit. **Quarto**
ipa archa beatā x̄ginē figurat ratiōe cause fi-
nalis. **Dicta** em̄ archa facta fuit vt prineret
tabulas testamēti **Deut. xliij. 7 x̄gā Aaron.**
7 vrnā aureā in qua erat māna. **Hec** aut̄ ar-
cha spūalis. i. brā x̄go intra se cōtinuit xpm̄
in quo sunt tres sbe. i. diuītas dulcissima p
māna significata: 7 aīa sapientissima p tabu-
las testamēti designata. in quib⁹ desc̄pta erat
dei sapiētia: 7 caro mūdissima q̄ resurrexit. 7
p virgā Aaron q̄ fronduerat designata fuit
Ista igit̄ archā eleuauerūt angeli i sublime:
vt dicūt x̄ba pposita. i. in die sacratissime as-
sumptiōis eiūdē. **De** qua in p̄senti sermōe
septē cōsideratiōes faciem⁹.

Prima dīceſ optatiōis.

Secūda allegatiōis.

Tertia causatiōis.

Quarta dormitiõis.

Quinta cōsolatiōis.

Sexta resurrectionis siue assumptionis.

Septima vero et vltima appellabitur iubi-
lationis.

Pars prima huius sermonis que dicitur
orationis.

Beatissima virgo maria videns filium suum gloriosum ascendente in celum: cum ipso pariter ascendere exoptabat. **A**nale autem huius desiderij pnt qnq assignari. **P**rima ppter appetitum naturale ultimi finis. **S**cda ppter instinctu ite rioris naturalis legis. **T**ertia ppter clarā cōre plationē filial' pulchritudis. **Q**uarta ppter lō gā ⁊ tediosam progatiōē sue pegrinationis. **Q**uinta ppter affectuosam expectatiōē curie triūphātis. **P**rimo igit' dico q mouebat bea tā pginē ad h' desiderandū appetit' natura lis ultimi finis. **N**ā vt ait **B**er. in li. de vira clericozū. c. xxvj. **N**aturali desiderio oēs sum mū appetim' bonū. nec est in nob qēs nisi co adepto. **E**t **B**oeci' in. iij. ⁊ pso. pla. ij. inq̃t.

21 Maria
oprabat
xpo ascē/
dēte ascē/
dere

Dis mortaliū cura quā multipliciū studio
rū labor exercet: diuerso qđē calle pcedit: sed
ad vnū tādē bñtudinē finē nitrū puenire. **E**t
eodē lī. etiā dī. **E**st em̄ mētib⁹ hoīm veri bo
ni naturalit̄ inserta cupiditas. s; ad falsa de
niūs error abducit. **E**t **Aug.** xij. de trini. ait
Ad appetendā bñtudinē natura cōpellit. cui
sūme bon⁹ ⁊ imutabilis beat⁹ creator h̄ indit
dit. **Ar.** x. de ciui. dī itez dīc. **D**im certa snia
est qui ratiōe quoq; mō vti pnt brōs eē om̄s
hoies velle. **E**t ratio hui⁹ desiderij ē: q; finis
nī bñtudo: fm̄ m̄grm̄ sen. i. ij. di. j. ⁊ ibi sc̄tūs
Bona. pre. ij. ar. ij. q. ij. ⁊. xix. di. eiusdē libri
ar. j. q. j. ⁊ per oēs theologos in. iij. di. xlij.
maxime sc̄m̄ **B**ona. ⁊ **Ric.** ar. j. q. j. ⁊ beatū
Aho. j. ij. q. viij. ar. ij. in corpe. q. **A**ū ḡ oīa
apparat ptingere ad finē suū: vt ait ph̄s. ij. ⁊
viij. ph̄si. nō est mirū si etiā nos appetimus
felicitatē ⁊ sūmū bonū. **O**m̄ia em̄ bonū appe
tūt. j. eth. j. rheto. ij. topl. ⁊. iij. metha. **H**ic
aut̄ vltim⁹ finis nī ⁊ hoc sūmū bonū est fili⁹
fḡginis. q; de seipō inq̄t **A**poē. j. **E**go sum p̄n
cipiū ⁊ finis. p̄ncipiūz vicz a q; oīs creatura
sumpsit exordiū. finis p̄o ad quē oīs creatu
ra redigit ⁊ terminat: ⁊ p quē oē bñficabile fe
licitatē. **E**t iō dī **D**aīmo. **F**inē tāto vehemē
tiori desiderio maria appetebat q̄to illuz pl⁹
cōḡscebāt: ⁊ q̄to fort⁹ amabat. **E**st em̄ amor
pond⁹ sp̄s rōnal. dicēte **Aug.** xij. psel. **P**ō
dus meū amor me⁹: eo feror q̄cūq; feror. qn̄
to igit̄ h̄ pond⁹ est mai⁹: tāto maḡ iclinat̄ ad
amādū. **E**t q; brā p̄go sup oēs creatas hunc
finē. i. deū amabat. iō plus oīb⁹ in eū deside
rio ferebat: ⁊ ad ipm̄ ptingere: ac cū illo p̄m̄
gē cupiebat. **S**c̄do eā ad hoc inducebat in
stinct⁹ legis natural. **N**aturalis em̄ instict⁹
est oīb⁹ aīalib⁹ ad dilectiōem filioz. vii. viij.
ph̄si. **A**rist. vt generātis ad genitū natural
est amicitia. **H**ic aut̄ instict⁹ ē maxie i hoī
bus. nā p̄z maḡ diligit filiū q̄z seipm̄. l. isti q;
dē in fi. ff. qđ me. cā. vbi glo. dī idē eē de m̄re.
Immo dico q; mater teneri⁹ diligit suū filiū
q̄z pater: q; magis est certa eū esse suū filium
l. quia semp. ff. de in ius vo. **A**mant autē pa
rētes filios tanq̄z aliquid sui. nā pater ⁊ ma
ter est radix filij: filius p̄o flos eius. xxxij. q.
ij. c. tūc saluabit. **U**n̄ etiā dī q; p̄z ⁊ fili⁹ cen
sent̄ esse vna ⁊ eadē p̄sona. l. fi. C. de impu. et
di. sub. et vox patr⁹ vox filij. s. ei qui. insti. de
inuri. sti. **D**ic̄t q; q; nullus amor vincit pa
ternū. l. fi. C. de cura. fu. nec maternū. l. vide
am⁹. ff. de i. litē iu. **E**t hec oīa patēt ex ethymo
logia vocabli. **F**ili⁹ ei dī: a philos grece qđ ē
amor latie. vt nō. i. s. fi. isti. q; dari tū. pol. q; a

Maria
naſali in
ſtictu deſe
derabat
aſcēdere.

Sermo. I. De assumptiōe Marie

igitur in beatissima virgine instinctu nature erat ordinatissima ipsam inclinabat ad tenerrime diligendum filium suum unigenitum. quod totum erat suus quod ad humanitatem. quod quod alij filij habuerunt ab utrisque parentibus. hic filius in totum recepat ab ipsa. Amabat ergo eum tanquam aliquod suum quantum ad carnem. et tanquam aliquod eterni patris quantum ad divinitatem. et tanquam desiderabile quantum ad utrumque. Unimeditas amoris eius non sinebat illam quiescere in triduo quando puer iesus remansit in hierusalem. Luce. ij. quod ostendit diligentiam inquisitionis. De qua Aam. ij. hic ubi ipsa ait. Surgam et circumdabo civitatem per vicus et plateas: quoniam quem diligit anima mea. Ubi Bern. ait. Aurora rutilans postquam est se die perdidisse lucem. Stella matutina admirata est triduanam solis absentiam. Si ergo desideravit filij sui presentiam adhuc existens in terris: sic quiescere non poterat. quantum ad desiderantem presentiam eius regnantis in celis.

Tertio ipsam movebat ad hoc appetendum clara contemplatio filialis pulchritudinis. Quamvis enim non sit hesitandum quando beata virgo in hac vita pluries et manifeste non per enigmata vel figuras divine maiestatis visionem habuerit quod asserit de Moyse et Paulo. de quibus etiam illud asserit Aug. ad Prosum. Tamen per aggravationem corporis lumen in quo fit talis visio: non est in anima permanens habitualiter: sed transiens. Et ideo beata virgo affectabat in celis ascendere cum filio suo: ut sine discontinuatione eternaliter contemplaretur eius divinitatem. unde Aam. j. illi inquit. Indica mihi quem diligit anima mea ubi pascas: ubi cubes in meridie. Ubi dicit Bern. Dic pascis sed non in saturitate. Perfrui igitur exoptabat fructu suavitissimo vteri sui. de quo ps. cxvi. inquit propheta. Tu dederis dilectis tuis somnum: ecce hereditas domini filij merces fructus venteris. In christo enim est vera divinitas quam videre est merces et gloria beatorum: iuxta illud quod inquit de Abrah. Gen. xv. Ego sum merces tua magna nimis. Ite est vera humanitas. que fuit fructus beate virginis. et hanc etiam videre gloriosam est felicitas sanctorum iuxta illud Job. xvij. Nec est vita eterna: ut cognoscant te verum deum: et quem misisti iesum christum. Aupiebat ergo virgo piissima semper et sine interruptione filium suum dulcissimum videre: et quem desiderat angeli prospicere. j. Ps. j. Quarto ad hoc ipsam inclinabat longa et tediosa sibi perrogatio sue peregrinationis. Videbat enim ei quod iam diu videret in hac lachrymarum valle. unde dicebat cum propheta ps. cxix. Multum incola fuit anima mea. Erat etiam illi tediosa peregrinatio huius vite. quod habitabat inter malos et peccatores

iudeos. unde dicebat cum eodem propheta ubi super. Deus mihi quod incolat me? plogat est: habitant cum habitantibus cedar. Cedar enim interpretatur tenebra. et significat iudeos tenebrosos. iter quos ipsa habitabat. Dicebat ergo ipsa benedicta ergo illud ad Phil. j. Aupio dissolvi et esse cum christo. Quinto ad hoc ipsam inclinabat affectuosa expectatio curie triumphantis. Nouerat enim ergo gloriosa quod tota celestis curia eam tanquam reginam suam cum maximo desiderio expectabat. et ideo dicebat filio suo illud quod habet per ps. cxij. Aduc de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo. me expectant iusti domine nec retribuas mihi et ideo me debes tecum assumere in celum. quod non solum mihi erit iocundum: sed etiam toti curie tue celesti gratissimum.

Pars secunda huius sermonis que dicitur allegatio.

Beatissima virgo quod optime scit allegare per alios: etiam bene sciebat allegare per seipsam. Inter alias autem rationes quas adducebat ut filium inclinaret ad ea assumenda et producenda secum in gloria celesti: quadruplici via est fundamentum. Quas rationes tangit Alex. de ales li. ij. de laudibus beate virginis. c. xiiij. Nam licet de ipsis allegatio ibi in divinis scripturis nulla fiat mentio: tamen nihil obstat contemplationis gratia aliqua meditari. Dixit ergo primo sic. De dulcis fili dum esses parvulus blanda manu sepius leniter traxi: nunc ita quod in recompensatione felici me manu misericordie tue trahere ad te in gloria paradisi. Ad quod facit illud Hiero. in li. de honorandis parentibus. Memoro parvum quod talis es quod manibus incrementa sumpsisti. Secundo sic ait. Tu quod de meis visceribus lac traxisti ergo in eum: trahere me post te ad tuum celeste convivium: iuxta illud quod in eodem li. de hono. parv. dicit. f. Arolue fili quod debes: et officia debita qualicumque exhibe famularum. quod parvulis nemo potest reddere quod debet. Sit tibi grata vita illorum quibus charior est vita tua quam propria. Redde amoris vicem comendando pietatem. Tertio sic inquit. Tibi o fili parenti compassa sum. ex quo ergo tua passio mihi hic tibi fuit communis: quare non communis est gloria? Secundum naturam enim est cum comoda sequi: qui incommoda sequitur. scilicet secundum naturam. ff. de regu. iur. et qui in uno aggravatur in alio debet sublevari. l. cum qui. ff. de iure iur. Quarto dixit sic. Optima pars carnis mee iam celos tenet. quia partus est pars viscerum matris. l. j. ff. de ven. in spi. et c. si ad matrem. de cose. distin. iij. Ut quid ergo pars reliqua mole terrene habitationis est depressa. Accessio

Contemplatio movebat Mariam ascendere

Incolatus seculi eaz sedet desiderare assumptio

S

Maria potuit allegari casus quod debet a filio assumi

Pars. XI.

riū em d3 seq naturā sui pncipalis. c. accessio
riū. de re. in. li. vi. 2. l. cū pncipal. ff. eo. ti. Tu
q̄ dixisti elects tuis **O**lee. ij. **T**rahā vos in
funib⁹ charitatis. Tu q̄ es brachiū eñi pa-
tris trahē me post te: **A**n. j. c. de exilio. f. ad
patriā: de morte ad vitā: de tenebris ad lucē
p̄petuā: 2 de miseria ad eternā felicitatē.

Pars tertia hui⁹ sermonis que dicitur
causatiōis.

Pro declaratiōe hui⁹ p̄ris q̄rit: q̄ de
tā xps matrē suā i tā p̄is petitiōi/
bus nō exaudierit. cū em bonū fi-
liū deceat exaudire matrē suā: iux-
tā illud. **Reg. ij.** **P**ete mī mi: neq; em fas ē
ut auertā faciē meā a te. **M**irabile q̄busdā
videt q̄ xps tā venerabilē matrē suā: quā tā
tenero amore diligebat exaudire noluerit ut
eā secū ad gl̄iam adduceret. sicut ipsa tā an-
pio affectu appetebat: s3 poti⁹ eā i hac lachry-
maz 2 calamitatū atq; tenebrarū caligine re-
manere voluerit. **S**3 his hesitatōib⁹ satisfacere
volēs dico q̄ l3 deus in suis operib⁹ nra
adinuētiōe nō indigeat: cū certū sit q̄ oīa fa-
ciat debito ordine certaq; rōne. qz iust⁹ dñs in
oib⁹ vijs suis: 2 sc̄tis i oib⁹ opib⁹ suis: ut in/
q̄r ps. **T**ñ p deuotiōe augēda fidelīū: 2 oī si/
nīstra opiniōe tollēda a cordib⁹ xpianoz inf-
alias possum⁹ assignare q̄tuor cās q̄b⁹ ipse
dñs nī rōnabilr matrē suā dilectissimā secū
assumere noluit. **P**rima aut d3 cōsolatiōis re-
spectu remanētīū. **S**cdā istructiōis respectu
scribētīū. **T**ercia cōfortatiōis respectu patie-
tiū. **Q**uarta p̄o honoratiōis respectu obuiā-
tiū. **P**rimo igit dico q̄ xps dimisit matrē
suā in terr⁹ p̄ suā ascēsiōe rōe p̄solatiōis re-
spectu remanētīū. f. aploz 2 alioz fidelīū.
Un sup illud **Joh. xix.** **S**trabat iuxta crucē
iesu x̄c. dicit **Aug⁹.** **M**igratur⁹ ex h mūdo
dñs ita ordinauit: ut vtrq; ecclesie portio:
triūphās vicz 2 militās visibili 2 invisibili so-
latio frueret p ipm. **A**scēdēs em in celū sc̄tis
aīab⁹ 2 angelis suā diuinitatē 2 hūanitatē per-
petuo p̄tēplādā exhibuit. ut siue ingrederen-
tur siue egrederent⁹ pascua inuenirēt. **E**cclie
p̄o adhuc i terra militāti solatiū q̄dē visibi-
le p̄misit qd in die p̄thecostes impleuit qñ
ipm p̄solatorē cordib⁹ fidelīūz imisit. **S**ola-
tiū p̄o visibile qd de corpali eius p̄ntia habe-
bat fidelib⁹ suis subtrahere iam voluit. **E**t
idcirco matrē ecclie cōsolatricē vice sui dere-
liq̄t. ut dū beati angeli in celis aspicerēt illū
hōiem: fideles in terris fruerent⁹ cū gaudio
eiusdē hōis verā matrē. **H**ec ille. **E**t reuera
valde gaudiosum erat 2 cōsolatoriū videre

Quor-
tuor ex
caus xps
ascendēs
noluit
m̄rezsecū
assumere

i terr⁹ feminā hñtē filiū regnatē i celis. **E**x-
stimo em q̄ sicut mō sit ad limina aploz: sic
fiebat tūc ad ipaz pegrinatio fidelīū reginā
celi 2 terre videre cupientiū. ut scribit beat⁹
Ignaci⁹ ad beatū **J**hem euāgelistā. 2 legif
de brō **D**ionysio q̄ valde desiderabat videre
virginē gl̄iosam. **Q**u aut ipam vidit p̄side-
rās magnitudinē graz ei⁹: 2 excellētiā vir-
tutū ac honestatē morū singularēq; vite sue
sc̄ritatē 2 mirabilē ipi⁹ pulcritudinē: dixit ei
Si de tui filij diuinitate nō fuissz mihi a **P**au-
lo aplo p̄dicatū: facili⁹ te crederē eē x̄cū. **N**ec
mirū si fideles ad vidēdā beatā r̄ginē curre-
bant: cū legam⁹ multos diūsas mudi partes
lustrasse ut aliq; hōies viderēt 2 audirēt. si/
cut recitat **P**iero. i epla ad **P**aulinū. **Q**ue
visitatiōes ipis visitatib⁹ maximā cōsolatio-
nē afferebāt: 2 ipi r̄gini in magnū honorē ce-
debāt. **S**i em glia est m̄ri vni⁹ martiris vel
alteri⁹ sc̄ti: quanto honore debebat venerari
m̄r sc̄ti sc̄toz filij x̄cī? **D**imisit ḡ xps m̄rē suā
i terris 2 noluit eā adducere secū in celis: qā
aplis nimis durū fuisset simul p̄uari p̄ntia
solis 2 lune. **S**cdō dimisit eā in terr⁹ post
suā ascēsiōe rōe istructiōis respectu scribētīū
ut. f. fideles istrueret de rudimētis fidei: ma-
xime de his de q̄b⁹ nulli mortaliū nisi ipsi cō-
stare potuit. **Q**uāuis aut euāgeliste sp̄sc̄to
dictate euāgelia sua sc̄pserit: in philomin⁹ cre-
di p̄t. 2 verisile ē q̄ de talib⁹ cū ipa r̄gie p̄fere-
bāt. **S**ilr 2 alij fideles legētes euāgelistarū
sc̄pta ab ipa q̄rebāt si hec ita se habebant. **E**t
ñ ē dubitādū qñ sp̄sc̄tus pla brē r̄gini re-
uelāda suauērit. **Q**uis em meli⁹ sc̄re potuit
de mag⁹ veniētib⁹ cū stella. de fuga i egyptū.
de āgelica salutē. 2 hōis iter ipam 2 archāge-
lū gabrielē facit. de natitate xpi. 2 de circūcisio-
ne ei⁹. 2 de oblatiōe ipi⁹ in tēplo. 2 de reliq; ad
filiū suū p̄tinētib⁹: qz ipsa q̄ singula fuit exper-
ta: 2 cūcta xpi opera p̄ triginta 2 tres annos
oculis p̄p̄is aspexit. vñ d3 **Luc. ij.** **M**aria
aut p̄suabat oīa r̄ba hec p̄ferēs in corde suo
Et ob hoc forte **L**ucas plura de xpi infantia
scripsit tanq; familiarior r̄gini. nā capellan⁹
eius afferit iuisse. **R**eliq̄t ḡ dñs matrē suam
magistrā aploz 2 oīm fidelīū. **U**n **P**iero. i
fmone ad **A**ustochiū loquēs de beato **J**ohā-
ne euāgelista sermētī ipi⁹ r̄gini. **P**ostea sub-
dit. **N**ō q̄ eximius ille sanctorz chorus apo-
stolorz eam deseruerit. inter quos post resur-
rectionē domini intrans 2 exiēs familiari⁹
cōtulit de xpi incarnatiōe: tanto siquidē ve-
rius q̄nto ab initio p̄ sp̄m̄sc̄m̄ plen⁹ cuncta
didicerat 2 p̄p̄erarat plen⁹ vniūsa. l3 2 apli

Māstē
terris ut
scribētes
istrueret

Manū
ut hono-
rare ab
obstanti-
bus

Sermo. I. De assumptione Marie

Mansit i
terris ut
portaret
parietes

p' eundē spm̄ sc̄m̄ oīa cognouerūt: et i oēm edo/
cti fuerint veritatē. hec ille. **T**ertio eā dīmi/
strōne p̄fortationis respectu parietū. Scie/
bat em̄ xps fideles suos statim post ascensio/
nē suā inter p̄secutiōes debere fluctuare. et q̄ si/
matrē suā secū duxisset: gregē fidelīū despare/
poruisset. et dicere q̄ chariores secū trāferēs/
cereros traderet obliuioi. **S**ed quādo xpi/
fideles videbāt q̄ ipam sc̄issimā matrē suā/
hic reliq̄rat multis tribulatiōib⁹ et p̄secutiōi/
bus affligedā: suas passiōes eq̄nīmī tolera/
bāt ipi⁹ x̄ginis parietissime exēplo. **Q**uāte/
glīola virgo multa aduersa post ascensionem/
dñi p̄pessa sit (p̄sertim a iudeis) testat̄ beatus/
Signac⁹: q̄ i eplā ad **I**ohē euāgelistam ait
Maria salome quā diligis filiā **A**nne: hie/
rosolymis q̄nq̄ mēsb⁹ cōmorans. et q̄dā ali/
noti refert mariā matrē iesu omnīū gratiaz/
h̄e abūdantiā. et dicit eā in tribulatiōib⁹ et p̄se/
cutiōib⁹ hilarē: in penurijs et idigētīs nō gru/
lā: iniuriātib⁹ grātā. et q̄ molestara letat̄ mi/
seris et afflicis coafflicta. **E**t infra. **M**ir⁹ autē/
est q̄ cū ab omib⁹ magnificet̄: a phariseis tñ/
et scribis ei detrahūt. hec ille. **S**i ḡ dñs iesus/
suā dilectissimā matrē q̄ nunq̄ p̄cām cōmīse/
rat in h̄ mūdo pati voluit. quāto mag⁹ nos/
digne patimur q̄ q̄ridie peccam⁹? **E**riō inq̄t/
Atho in suis documētis. **Q**uō merito pater⁹/
parietē ferre memēto. **Q**uarto dīmisit eā/
rōne honoratiōis respectu obuiantiū. **P**ro cu/
ius declaratiōe est cōsiderādū q̄ prudēs mer/
cator tractans p̄ciosas merces prius tractat/
et cōsideratiōz facit de loco cōgruenti ad illaz/
repositiōnē: et illū locū optime coaptat et or/
dinat. **E**t sicut cognoscēs dei filiū matrē suā/
virginē gloriosam esse inter om̄s creaturas/
p̄ciosam: p̄us voluit illi locū p̄parare p̄ciosū/
et amenū i q̄ ipa sblimaret̄. et postmodū de ce/
lo descenderet ad ipaz assumēdā. **E**t hāc rōez/
tāgit **H**iero. in scr. assumptiōis dī. **A**scendit/
et p̄pauit huic sc̄issime et glīosissime virgini/
locū immortalitatis: ut cū eo regnare posset in/
eternū. **E**t itēz ibidē ait. **P**recessit eam dñs/
ad celestia: ut parer̄ ei sicut ip̄e suis repromi/
serat discipulis i ethereis mansiōib⁹ locū. **H**oc/
autē i figura significatū fuerat. **R**e. vi. vbi/
legit̄ **D**avid regē fecisse tabernaculū iux̄ do/
mū suā p̄ reponēda archa federis. et q̄ postea/
descendit ip̄e cū electis filijs isrl: et tulit archā/
de domo **A**minadab q̄ erat i gabaa: et posuit/
eā sup̄ plaustrū nouū. quā cū **D**za tetigisset/
p̄cussus ē a dño. deinde **D**avid cū ip̄is filijs/
isrl associavit archā ipam cū cythara et can/
torib⁹: et cū magnis festiuitatib⁹ repositit il/
lā in loco p̄parato sibi. **P**er archā em̄ feder⁹ ut
s. dixim⁹: intelligit̄ b̄ndicta x̄go. q̄ tali federe
ordinata est ut ipa eēt plena grā: et per eā nos
grā repleremur. et istud fuit fed⁹ ut p̄p̄ nos
saluatorē cōciper̄: et p̄ ipm̄ p̄piciatiōez nobis/
pcuraret. **U**n **A**ug⁹. in q̄dā fm̄oe inq̄t. **A**d/
te gratia plēa loquar: ex grā debes o p̄ssima
esse gratiosa. cui nimirū p̄cōz restauratio/
tāte sublimitatis existit cā. **M**ira loquar o/
dñā. **S**ed si est multū audeo multum gau/
deo. **N**os em̄ tibi req̄ nobis mira necessitu/
do p̄federat. cū x̄p̄ nobis habetas illd̄ eē q̄d
habes. **S**i em̄ nulla p̄cessisset trāgressiō nō
foret secuta redemptio nostra. et si necē n̄ fuisset
nos redimī: nō fuisset necē parere redem/
ptōz. s. xpm̄: q̄ tabernaculū. i. locū sublimē in/
celis b̄tē x̄gini sup̄ oēs angelos fm̄ celsitudi/
nē sue maiestatis p̄pauit. **D**einde i die assū/
ptiōis eiusdē venit cū electis filijs isrl. i. cū
ordib⁹ sanctorū. et recepit archā de domo ami/
nadab. q̄ interpretat̄ ppl̄s. gabaa x̄o vallis. i.
eduxit eā de ppl̄o mortaliū: et de valle lachry/
marū. s. i. plaustro posita. i. in sacro corpe. p̄/
cussus ē **D**za. i. iude⁹: q̄ illd̄ tangere tempra/
uit. s. murmurādo. **U**el p̄t p̄ **D**zā significa/
ri p̄nceps sacerdotū. q̄ cū portaret corpe b̄tē/
x̄ginis ad sepulturā: p̄sumpsit appōere ma/
nus ad feretrū in quo erat corpe beatissime/
x̄ginis: ut illud ad terrā deiceret. sed statim/
vigore brachiorū destitut⁹ est et dolorib⁹/
maximis afflictus. **Q**ui ad exhortationem/
apostolorū penitentiā agens: tacto sacratissi/
mo corpore immaculate virginis conualuit/
ut legitur in quadā hystoria de assumptione
ipsius. **H**āc autē archam associavit **D**avid/
cum cantorib⁹. quia x̄pus cum anglis et san/
ctis dulciter canētib⁹ ac psallētib⁹ eam in ce/
lum comitat⁹ est. **E**t nota q̄ plaustrū dicit̄/
fuisse nouū. sup̄ quo posita fuit archa. quia
corpore benedictę x̄ginis resuscitato et incor/
ruptibilitate dotato reddita est anima: et sic
ad dexterā filij sui est in gl̄ia sublimata. **U**n
Aug. in sermone de assumptione eiusdē ait.
Ad hanc gloriā tu glorioza perfecte proue/
cta es: ut sup̄no rege nihil habeas superi⁹ in/
supernis. **Q**ue angelicā transiēs dignitatez
vsq̄ ad sumi regis thronū es sblimata. **U**bi
em̄ posuit idē rex filius tuus quod ex te sus/
cepit. ibi te posuit reginam de qua illd̄ sum/
psit. **N**ec em̄ fas est alicubi te eē: q̄z vbi est id
q̄d a te genitum est. **H**inc nos p̄ te heredita/
mus misericordiā m̄leri: ingrati gratiā: ve/
niā p̄cōz: sublimia infimi: celestia terrā/
deū homines: mortales vitā: et patriā perez

Mansit
ut hono/
raret ab
obuianti
bus

Mira
culū in
assumpti
one ma/
rie factū

grini. hec ille. Ista igitur fuit principalis causa quare
 xps non assumpsit matrem suam secundum: ut videtur post
 ea cum maiori honore suscipere in celum. et ipse cum
 tota celesti curia illi veniret obuiam. Et hanc
 causam assignat Anselmus in libro de excellentia bea-
 te virginis. c. vii. dominum nostrum alloquens et dicens
Quod bone Iesu quod pati potuisti ut te ad re-
 gnum glorie remeante illam beatam matrem tuam
 in miseris mundi relinqueres: et non statim tecum
 regnaturam assumeres? Fortassis dominus hunc age-
 re voluisti: ne tue curie veniret in dubium: cui
 potius occurreret: tibi. scilicet domino suo primo in assum-
 pta carne celum petenti. An ipsi matri filius in ipso
 regnum materno iure tecum ascendere? Prudentio
 ri ergo et digniori consilio procedere illam vole-
 bas: quatenus ei locus immortalitatis in regno
 tuo preparares. et sic comitatus tota curia tua fe-
 stiuus illi occurreret: eamque sicut decebat ma-
 trem tuam per te ipsum exaltares. hec ille. De his autem
 causis remansit sive in hoc mundo post ascen-
 sionem filii certificata ab ipso filio suo benedicta
 ergo preteritis remansit. Non ei petebatur ut as-
 sumeret cum filio nisi sub conditione. scilicet si deo pla-
 ceret: et non aliter. et hoc non fuit velle aliquid de di-
 uina voluntate: sed potius suum velle diuine volun-
 tati subiicere. **B**enissima etenim ergo quod nunquam pec-
 cauit: nunquam aliquid de diuina voluntate voluit
 Et in hac sua petitione conditionata fecit sicut
 postea egit filius eius. quod **Mat. xxvi. inquit. Pat-**
 si possibile est transseat a me calix iste. Verum
 non sicut ego volo: sed sicut tu. **F**iat voluntas
 tua.

Pars quarta huius sermonis que dicitur
 dormitionis.

Queritur quidam nunquid gloriosa ergo sit
 mortua: an ergo sine morte fuerit in
 celum assumpta. sicut factum fuisse de
 nostris primis parentibus si non peccassent
Na Aug. sup. Gen. et recitat magis. i. q. di. xi.
 di. q. si non fuissent transgressi diuinum preceptum
 sine morte statuto tunc fuissent ad meliorem sta-
 tum. hoc est ad beatitudinem translati. Ad quam dubi-
 tationem respondet quod beatissima ergo nunquam habue-
 rit aliquid peccati actuale nec etiam originale: ut
 inconuincibiliter probatum est in prima parte principali
 huius operis. tamen rationabile fuit ipsam mori: ut et ea
 de parte declarauimus respondendo ad argumentum quod di-
 ci posset debuisset cessare mortem in ergo cessan-
 te in ea peccato. quam rationem vide ibi in. i. q. fmo
 ne pre. i. q. Et hac verissimam opinionem tenent
 catholici doctores. vnde **Aug. in sermone de as-**
 sumptione virginis inquit. **M**emores conditionis
 humane mortem illam temporalem subisse matrem dei dice-
 re non metumus. **I**dem quod dicit **Damasius in duo-**

bus sermone assumptiois eiusdem. et **Hieron.**
 in ser. ad Eustochium. ubi ait. **A**ssumptio nihil
 posterius nisi quod hodierna die gloriosa migravit a
 corpore. **F**uit autem hoc decem quadruplici ratione
Primo propter filii sui confirmationem. **A**um enim
 xps naturam nostram assumpsit: ut eadem na-
 tura que peccauerat sanctificaretur: ut huius mani-
 feste ostenderet ad confutandas multas hereses
 que futuras prouiderat. **F**uerunt enim heretici non
 nulli qui non solum naturam nostram. sed et de genere
 adam cum assumpsisset negauerunt: sed omnino eum
 corpus fantasticum habuisse asseruerunt. iterum quod
 fuerunt manichei. **V**alerius autem hereticus dixit
 christum celeste corpus assumpsisse. **U**t ergo ostenderet
 quod xps ipse de illo genere erat quod mortem merue-
 rat: decuit ut eius genitrix mortem sustineret. **S**i
 enim sine morte ad gloriam fuisset translata: facili-
 ter creditum fuisset vel quod non fuisset de humano
 genere: vel non de illa stirpe primorum parentum. et
 sic si beata ergo non fuisset credita esse de stirpe hu-
 mana ab adam descendente: si creditum fuisset de
 christo eius filio. **E**t consequenter visum fuisset quod xps
 pro ipso humano genere congruentem satisfactionem
 non fecisset: et quod idoneus redemptor non fuisset.
Mors autem ipsius benedictę virginis ostendit illam fuisse
 se veraciter de humano genere. et de illa propage
 nec de qua dicit **De b. ix. Statutum est hominibus semel**
mori. **S**ecundo quoniam fuit ipaz mori propter
 filii sui confirmationem. **N**eq. enim decuit eam me-
 lior esse conditionis quam filium: qui ipse deus et homo est. **I**n-
 conueniens namque esset quod mater prederet caput: cum
 omnia membra sequantur naturam sui capitis. scilicet cum in
 diuersis. ff. de reli. et sumpt. su. **A**u igitur filius
 beate virginis sit caput totius ecclesie. ut ait **Apl. s.**
Sol. i. Qui utique et virgo est membrum. **E**t ipse
 mortem sustinuerit: imo (ut inquit **Aug. in. i. q. li.**
 de baptismo puulorum) si nullus eum interfe-
 cisset senio defecisset. profecto decuit ut beata ergo
 ergo moreretur quam filio suo esset conformis. **T**er-
 tio hoc quoniam fuit propter sui meriti augmen-
 tationem. **D**ecuit enim gratia plenam non solum meriti
 bonis operibus: sed etiam passionibus et tribu-
 lationibus equanimiter toleratis. **P**atientia
 enim opus perfectum habet: **I**acobi. i. **E**t propter
 ea deus sepe imittit aduersa ad augmentum
 virtutis et meriti. vii. q. i. c. aduersitas. et. xi. q.
 ii. c. in cunctis. **E**t quoniam vltimum terribili-
 um est mors: ut dicitur in. ii. q. i. **A**th. et in. l. vltimum.
 ff. de penis. **I**deo voluntaria et patiens eius
 sustinentia summam patientie genus demonstrat
 vnde meritum auget. et tanto magis in beata
 virgine meritum augmentauit quanto pro vltimo
 suo crimine mors illi debita non fuit. **Q**uar-
 to hoc congruum fuit propter nostram confortatio-

Rationabile
 debuit
 maria pro
 sua mori

P

D

R

Queritur
 An mor-
 tua prius
 vel an si-
 ne morte
 fuerit as-
 sumpta

Moria nē. Naturalis em̄ om̄s mortē timem⁹ scietes
moris vt morietes pfortar3
verā essetiam Quintilian⁹ i li. de clamatōe/
nū: de clamatōe. v. diceñ. **Q**uā gūe est mori.
scz q̄ ad sensualitatē carnis. Quāuis aut̄ hic
timor sblat⁹ sit qñ xps dei fili⁹ mortē sustinu/
it: tñ posset hō cogitare ⁊ dicere. **S**ñ sustinu/
it: qz nō solū hō s3 etiā de⁹ fuit. **V**irgo aut̄ be
ata in q̄ fuit pura hūanitas: mortē libeter su
stinēdo: nos oēs horrata est suare illd̄ **J**une/
nalis documētū li. iij. satira. j. diceñ. **F**ortez
posce aim mortis terrore carētē. **N**ā vt inq̄t
Lucan⁹ li. viij. **M**ors vltima pena est non
meruēda viris. **U**n̄ **T**ull⁹ in tuscū. q̄sti. li. j.
in fi. dicit. **T**eneam⁹ ⁊ nihil cenream⁹ eē ma/
lū qd̄ sit a natura datū omnib⁹. **M**ors em̄
nō ē mala: nec i forte maloz cōputāda. v. q. j.
c. illa. i. fi. **E**t iō p̄dicat⁹ **T**ull⁹ i eiusdē op̄is li.
ij. air. **Q**ui id qd̄ vitari nō pōt metuit: is vi
uere aio q̄eto nullo mō pōt. **Q**ui vō mortē
nō timet: magnū is p̄sidiū sibi ad beatā vitā
cōparat. **E**t **Q**uintilian⁹ i li. p̄allegato. de cl
amatōe. iij. inq̄t. **F**aciam⁹ poti⁹ ⁊ fine reme/
diū: ⁊ de necessitate solatiū. **E**t **S**eneca ad
Auciliū. lib. v. epistolaz: eplā. j. dicit. **V**ita
cū expectatōe mortis data ē. **A**d hāc itur quā
timere demēt⁹ est. qz certa expectat⁹: dubia di
mittunt. **M**orēs itaqz alacri anio bñdicta
xgo nobis ⁊ oibus hoib⁹ dicebat illud qd̄ i/
q̄t **Q**uintilian⁹ vbi. s. di. **S**cream⁹ spōre p̄silio
pleni securitati gr̄as agētes. **S**ol⁹ virū quo
ad voluit q̄ mori q̄z viuere maluit. **I**nfirmē
aut̄ p̄suis terreniqz mētis ē vt numerem⁹ an
nos. **U**t em̄ ait **P**linius li. viij. naturalis hy
storie. c. liij. **N**atura nihil hominib⁹ breuita
te vite p̄stitit meli⁹. **N**ā vt dicit **S**eneca in li.
tragediarū. **M**ors sola poti⁹ erūnis dabit.
Et **I**do. li. j. soliloquioz. c. j. inq̄t. **M**ors
calamitati terminū p̄bet oēm em̄ calamitatē
adimit. vñ **B**oeci⁹ li. j. de cōso. canit. **M**ors
hoim felix. **E**t **F**ranciscus petrarca in suis
triūphis air. **A**a morte he fine duna p̄sone
scura. **A**ia nūm gētili **A**ialtri he noia. chan
posto nel fango ogni lor cura. **E**t **B**er. in q̄/
dam ser. inq̄t. **M**ors est finis miserie: victo
ria pugne: ianua vite: adeptio corone: beati
tudinis plen⁹ igressus: initiū refrigerij: pa
radisi scala q̄ a scēdit i locū tabernaculi admi
rabilis vsqz ad mōtē dei. **E**t iō dicebat **S**a
lomō **P**rou. xij. **S**perat iust⁹ in morte sua
Iust⁹ ei si morte p̄occupat⁹ fuerit i refrigerio
erit: **S**ap. 4. p̄ciola nāqz i p̄spectu dñi mors
scōz ei⁹: p̄s. cv. vñ d̄ **E**ccs. vij. dies mortis
die natiuitat⁹. **H**is ḡ exhortatiōib⁹ bñcōgis
⁊ ei⁹ exēplo nō debem⁹ mortē primescere: sed

cū gaudio ⁊ emulatiōe expectare. q̄ (vt inquit
Sathō) ē finis oīz maloz. **E**t ob hāc cām de⁹
p̄misit suā dilectā matrē mori. **P**ossūm⁹ q̄z
aliā assignare rōnē: quā ponit sc̄r̄s **I**ho. i
ij. pte sum. q. xxvij. ar. iij. in solutiōe p̄mi ar.
di. **B**ea⁹ xgo nō fuit liberata a morte ⁊ alijs
penalitatib⁹: vt p̄ illas penalitates toti eccl̄ie
thēsaurizaret.

Pars quinta hui⁹ sermonis: que dicit⁹
cōsolatiōis.

Siquat q̄ brā xgo in morte sua ha
buerit solatia: **R**ūdet q̄ l3 sacra
pagina de h nō faciat mētiōē: tñ
ex alijs sc̄ptur⁹ possūm⁹ p̄phēde
re dormitiōz bñssimē mētis dei mlt⁹ solatiōi
bus fuisse repletā. **P**ro cui⁹ declaratiōe ē scē
dum q̄ **H**iero. in smone assumptiōis vocat
illū libellū apocriphū. i. dubiū: q̄ intulāt de
trāsitu xgis. q̄ qd̄ liber etiā appellat apocri
fus. i. c. sc̄r̄a. xv. di. **A**pocripha aut̄ dicunt il
la sc̄pta q̄z autor ignorat. vñ q̄ i canone sc̄ptu
rarū nō habent. vñ q̄ nō sunt in publico legē
da tāqz autēricaz vel q̄ sunt dubia sm̄ **I**sid.
vj. et hy. **E**t ideo d̄ **H**iero. vbi. s. loquēs de
p̄dicto li. **N**e dubia p̄ certis recipiatis. **N**ō
ḡ rep̄hēdit illū tanqz falsum: sed vult aliqñ
h̄i dubiū. **E**t p̄dicta de significatiōe apocri
phi approbat glo. i. c. canones. xvj. dis. que
ait **A**pocripha. i. sine certo autore: vt sapien
tia **S**alomonis. liber **I**esu filij **S**yrach. q̄ d̄
Ecclesiastic⁹. ⁊ liber **J**udith ⁊ **T**hobie. ⁊ liber
Machabeoz. hī apocriphi dicūt: ⁊ tñ legū
tur: s3 forte nō generalit. hec ibi. **Q**uāuis ḡ
in dicto libro aliq̄ p̄tineant q̄ nō oīno conso
nant vitari. nihil tñ obstat etiā ibi plura ve
ra cōtineri. **U**n̄ p̄ deuotoz cōsolatiōe dice
re possūm⁹ q̄ benedicta virgo in trāsitu suo
q̄tuor habuit solatia inter alia mltā. **P**ri
mū fuit angelice reuelatiōis. **C**um em̄ fili⁹
beatissime xginis celū ascēdisset: ipsa conti
nue desiderabat cū illo coniungi. simulqz cū
p̄pheta dicebat p̄s. xij. **Q**uāmodū deside
rat ceru⁹ ad fontes aquaz: ita desiderat aīa
mea ad te de⁹. **S**ituiuit anīa mea ad deū fon
tem viuū: qñ veniā ⁊ apparebo añ faciē dei
Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac no
cte: dū d̄ mihi q̄ridie: vbi ē de⁹ tu⁹? **S**i ḡ de
sideriū iusti om̄e bonū: **P**rouer. xj. p̄fecto de
sideriū iustissime mētis dei totū erat intētum
circa sūmū bonū filiū suū. vñ cū sepe in ora
tiōe alloq̄bat dices. **Q**uādo farai cōtēto el
core mio. **A**ollendome dal mundo tenebro
so: **Q**ñ adimpirasse il me desio **V**estiro me
il palio glioso. **Q**uādo vedro i chori di bea

S
Libri a/
pocriphi si
cut ē liber
de trāsitu
virginis

Maria
in morte
huit q̄/
tuor sola
tia

ti. **E** te o dulce o benedeto filio. **A**o tuti quā
ti i angel alchierati. **A**he auenire me farai del
ci elo. **Q**uādo in quel abisso de dolceza. **D**el
solvestita e stelle coronata. **S**aro absozpto e
piena dalegreza. **A**presso al tuo throno sub
limata. **I**n his aut dulce pēb⁹ atq; suau/
bus petitiōib⁹ exite ipa bñdicta fagine: ecce
q⁹ (vt d^r in dicto li. de trāstū ei⁹) apparuit ei
angel⁹. s. gabriel tor⁹ iocūd⁹ cū ramo palma
rum in manu: i signū pfecte victorie: quā ha
buerat de mūdo: carne et diabolo. **A**rat at to/
tus lucid⁹: et in forma hoīs pulcherrima. **E**t
credo cū multoz angeloz comitiua fuisse so
ciatū. **Q**ui reuerenter gliosam virginē salu/
rans dixit ei. **A**ue ma dona de grāde cortesia.
Aue maestra dogni scitade. **A**ue benigna
vergene maria. **A**ue fontana piena de carita
de. **A**ue del mūdo dignissima regina. **A**ue o
specio dogni veritade. **A**ue reparo di nostra
ruina. **A**ue dogni fidel secura guida. **A**ue lu
cente stella matutina. **A**ue speranza in cui
ognū se fida. **A**ue rīcorio de tuti i peccatori.
Aue apo zo che cognaflicto aida. **A**ue valo
di lucidi splēdori. **A**ue donzella a dio despō/
sata. **A**ue belleza di supni chori. **D**ñs tecum
virgo imballamata. **A**he in te aposti tuti soi
thelori. **S**cāta gloria te ha apparegiata. **E**c
co il tempo da te desiderato. **F**ra trei giorni
sarai glorificata. **A** questo dirte da dio son
mādato. **Q**z aut angel⁹ appuerit brē fagini
ānūciās ei diē felice trāstū sui: nō ē vllaten⁹
dubitādū. qz cū ad alios miserit de⁹ angelos
ad ānūciādū eis finē vite. pfecto etiā ē credē
dū silr eū fecisse mri sue p illā līniam **B**ern⁹. in
eplā ad canonicos lugduncenses. **Q**uicquid
alijs (lz paucissimis) est cōcessum: nō est cre
dendū gliose virgini fuisse denegatū. **S**i er
go beat⁹ martin⁹ reuelatiōe supna obitū suū
longe an pscūit. et **P**etr⁹ scūit q⁹ breuis ēēt
depositio tabernaculi sui. et **P**aul⁹ q⁹ tps sue
resolūtiōis istabat. et silr brūs **J**ohes euāge
lista. et scūs **F**rācisc⁹. et alij q⁹ ples scī. vt in
coz legēdis habet. multo magis hoc scūit be
atissima virgo: vt arguit **A**lber. sup **M**iss⁹
est. c. clxix. **G**loriosa autē virgo illis angelis
qui ei annūciauerāt cū gabriele archangelo
hoc bonū nouit. cum recedere vellēt dixit il
lud **S**an. v. **N**ūciate dilecto meo: qz amore
languet. **S**criptū est qz in quādā legenda
assumptiōis: q⁹ brā virgo p angelū tres grās
a filio petijt. s. vt oēs aplos sue dormitiōi pre
sentes hēet. vtq; diaboli nō videret. et vt oēs
qui erāt in purgatorio a penis i suo obitu eri
peret. **Q**ue omia obtinuit. **D**e pma aut grā

Angel⁹
Warte
nūciavit
mortem

immediate dicem⁹. **S**cōm solatiū brissime
faginis i trāstū sue fuit aplice aduētatiōis.
Apli em cū ēēt in diuersis mūdī ptrib⁹ disp
si: in qb⁹ fidē xpi pdicabāt: desiderāte beatissi
ma virgine illos videre ante mortē suā: affe
ctansq; eos esse pntes sue dormitiōi: et ei⁹ cor
pori impendere sepulturā. **D**omin⁹ noster ie
sus xpus filius eius in icru oculi eos fecit ēē
an cōspectū matris sue dilectissime. **Q**ui em
p angelū suū fecit **A**bacue pphētā i momen
to tēporis p capillū de **J**udea in **B**abyloniā
deferri: vt **D**anieli pphete pādū portaret.
Dan. vi. et brō **F**rācisco socios suos p mūdū
displos videre cupiēti pgregauit ad ei⁹ pre
ces. potuit etiā aplos et discipulos suos mi
nisterio angelozū in instāti facere deportari:
vt genitrici sue moriēti debitū exhiberēt ob
sequiū. **U**el dicere possum⁹ q⁹ spūs dñi q⁹ ra
puit **P**hilippū apostolū: et statim inuēt⁹ est
in **A**zoto. **A**ct. viij. **S**ilīf eleuari fecit apo
stolos omēs et pntius inueniri in faginis ha
bitaculo. **A**ffuisse aut apostolos dormitiōi
ei⁹ affirmat sanct⁹ **D**ionys⁹ asserēs in li. de
diu. no. se et brū **C**himorheū ac plurimos
xpi apostolos et discipulos morti brē faginis
interfuisse. **D**e hoc etiā inqt **D**amasen⁹ in
quodā sermone. **E**x antiqua et verissima tra
ditōe accepim⁹ q⁹ tempore gloriose dormiti
onis brissime faginis cū oēs scī apostoli ad
saluādas gētes orbē terre pagrarēt: i momē
to tēporis in altum subleuari **H**ierosolymis
puenerūt. **I**biq; angelica eis visio facta est:
et diuina hymno dia portoz audiebat⁹ et utū
Qu aut scī apostoli intelligerēt dei genitricē
transitū iminere: cōmuni eā voce collauda
bāt dicētes. **A**ū in hui⁹ mūdī icolatu te o ce
lebrima virgo haberem⁹ cohabitaticē qst
ipm dñm deū et magistrū vidētes cōsolaba
mur. **N**ūc qz te transmigrandā cognoui
mus: hoc solū nobis remanet refrigerium q⁹
te mediaticē habebim⁹ apud deū. **S**ilī⁹ tu⁹
creator omniū vocat te. **N**emo est qui phi
beat matrē a filio. ipa natura docet honorari
Nec decet te amplius pmanere i medio na
tionis prauē et puerse. **V**ade ergo in pace: et
placa nobis deum. **D**onec em morābaris in
terris modica te terre portio detinebat. **A**ū
autem assumpta eris in celis: cōmune propi
ciatorum totus habebit mundus. **D**ec ille
Pater ergo hui⁹ sancti testionio aplos mor
ti gloriose faginis fuisse pntes. **D**icit autē
in pdicto libro de trāstū virginis: q⁹ eo tem
pore quo angelus annūciavit beate virgini
transitū suū: brūs **J**ohes euāgelista de licen

U
Omnes
apli sue
runt con
gregati i
morte
marie

Berno. I. De assumptiōe Marie

Qualit tia ſginitis p̄dicabat ephesi. Quāobrem vo-
lens brā virgo illū ad ſe venire. cum ſup hoc
rogaffer filiū ſuū. ſtatim inſonuit celū. ⁊ i cā-
didā nebula eleuat⁹ ⁊ rapē ipſe brūs Johā-
ues in p̄nenti ſe reperit ante oſtium dom⁹
in qua morabat⁹ ſgo b̄ndicta. ⁊ intrās ad be-
atiffimā ſginitē cū maxīma reuerentia ſaluta-
uit eā. **Que** videns ſgo glorioſa p̄e gaudio
a lachrymīs p̄tinere nō valuit. ⁊ dixit illi **Q**
Johānes recordare verborū dñi magiſtri
tū quib⁹ me tibi rēcōmendauit in m̄rem. **E**c-
ce q̄ vocata a dño exoluere debet⁹ p̄ditōis hu-
mane debitū. **R**ecōmēdo igit tibi corp⁹ meū
vt om̄i diligētia ⁊ cura illud ſtudeas ſepeli-
re. **A**ud tui em̄ p̄ſidos iudeos inter ſe p̄ſiliū
feciffe dicentes. **E**xpectem⁹ donec illa q̄ xpm̄
peperit moriā. ⁊ tūc rapiemus corp⁹ eius et
cōburem⁹. **F**acies ḡ deportari an̄ feret⁹ meū
quādo corpus meū ad ſepulturā deferet⁹ hanc
palma ſicut ex parte dñi angelus mihi eaz de-
ferens monuit faciendū. **H**ec em̄ palma que
vt vides eſt multe claritatis. cōturbabit in-
micos noſtros. ⁊ cū ea fiet multe mirabiles
opationes. **D**ixit aut̄ **J**ohes. **V**tinā nunc
adeſſent om̄s alij apli fratres mei vt tibi poſ-
ſent vna mecū p̄parare cōdecētes exequias
⁊ debitas exoluere laudes. **H**ec ſgo dicēte be-
ato Johāne ſtatim ad p̄titionē brūſſime vir-
ginis apli oēs a quadā nebula ſicut beato iō-
hāni factū fuerat iapri ſunt de locis in q̄bus
p̄dicabāt. ⁊ an̄ p̄tā dom⁹ in qua erat ipa be-
nedicta ſgo ſunt delati. q̄ ſe inſimul inueniē-
tes mirati ſunt valde. **Q**uos vidēs glorioſa ſgo
multū p̄fortata fuit. ⁊ de eoz miſſiōe filio
ſuo gr̄as egit. **I**pſi ſgo cognoscētes ſe debere
remanere orphānos ⁊ p̄uatos ſua dilectiſſi-
ma magiſtra a lachrymīs abſtinere nō potue-
runt. **Q**uis aut̄ eoz planctū deſcribere vale-
at? **Q**uis ipſoz ſuſpiria om̄q̄ diſcipulorū
fletus exp̄mere queat. **Q**ū em̄ xps paſſus eſt
⁊ qū celos aſcēdit. ipſa b̄ndicta virgo ei⁹ lo-
co cum ipſis aplis ⁊ diſcipulis remālit. ex quo
eius plentia cōfortabant. ⁊ dolorē quē de re-
ceſſu dñi habuerāt aliquālit̄ mitigabant.
Nūc ſgo vtroq̄ orbatī parētē remanabant.
Arbitor aut̄ q̄ dicebāt. **Q**uo p̄gis m̄ ſine fi-
lijs? **Q**uis nos meſtos p̄ſolabit? **Q**uis dile-
cti magiſtri noſtri recordatiōem dabit? **E**c-
ce tu p̄gis ad alta. nos remanem⁹ i ima. **T**u
aſcēdis. nos opprimimur. **T**e angelorū p̄uen-
tus circūdabit. ſilij amplectet. pater oſcula-
bitur. ſpūſ ſc̄tus inſāmabit. nos p̄uent⁹ ma-
lignitū ⁊ p̄ſidoz ſinagoga iudeoz flagellis
afficiet. vinculis aſtringet. tormētis crucia-

bit. ⁊ gladio feriet ac mactabit. **S**ed tu ma-
noſtra. tu pia om̄i aduocata: deprecare filiū tu-
um vt nobis aſſiſtat: ac nos in tāis rēcatiōi-
bus ⁊ tribulatiōib⁹ nō deſerat. **Q**uibo ben-
gniffima dñā inq̄t. **P**ugnate filij mei virili-
ter ⁊ recordamī p̄boz magiſtri veſtri dicētis
Mat. vii. **E**cce vobiſcū ſum om̄ib⁹ diebz
vſq̄ ad p̄ſummatiōē ſeculi. **E**t itēz. **N**olite
timere eos q̄ occidūt corp⁹. anima aut̄ oc-
cidere nō p̄nt. **L**u. xij. ⁊ rurſum **M**atthēi. x.
Aū ſteteritis an̄ reges ⁊ p̄ſides nolite cogita-
re quō aut qd loq̄mini. dabit em̄ vob in illa
hora qd loquamini. **N**ō em̄ vos eſtis q̄ loq̄-
mini ſz ſpūs p̄ris veſtri q̄ loquitur in vobis
Eū igit filius meus ſup p̄mā ſur⁹ ſit vobiſcū
Ego quoq̄ nunq̄ recedēs ab eo vos nō deſe-
ram: ſz ad pugna p̄fortabo: apud filiū aduo-
cabo. **V**os ḡ citote fortes in bello: ⁊ pugnate
cū antiquo ſerpētē: ⁊ accipiet⁹ regnū eternū
Tertiu ſolatiū fuit deſice apparitiōis. qz
dñs noſter ihs xps fili⁹ ei⁹ ea in infirmitate
viſitauit. de quo beatiffima ſgo indi. libilē cō-
ſolatiōem p̄cepit. **S**i em̄ **J**acob p̄iarcha deſi-
derauit an̄ mortē ſuā videre filios ſuos. **G**e-
xliij. ⁊ cū **J**oseph vidiffet ait **J**ā let⁹ moriar
quia vidi faciē tuā. **G**en. xlvj. **Q**uātū debe-
bat p̄iſſima ſgo appetere viſiōē vnigeniti
ſui an̄ mortē: quātū ve ex ipſius viſitatiōe cōſo-
lari? **I**pſm̄ aut̄ dñm viſitaſſe in morte matrē
ſuā nullaten⁹ eſt dubitādū. **S**i em̄ apparuit
brō **J**ohi. ⁊ dixit ei. **V**eni dilecte mi rēcōmū-
to magis credendū eſt eū apparuiſſe matrī
ſue dilectiſſime ⁊ in infinitū chariori. vt dic̄
Albert⁹ ſup **M**iſſus eſt. c. xvij. **I**nq̄t etiam
Grego. iij. dialogorū ⁊ exēplis p̄bat q̄ aliqū
ad p̄ſolatiōem egrediētis aie: ipſe ſolet appa-
rere autor vite. **S**i ḡ alijs apparuit: multo
magis m̄ri: p̄ ſupradictā **B**ernardi ſentētiā
Quicqd alijs rē. **D**i aut̄ in p̄dicto libro de
trāſitu ſginitis q̄ ipſe dñs **I**hs de celo deſcēdit
cū angelicis ordinib⁹. cū ceru patriarcharū
cū martyri exercitu. cū ſginitū choro. cū ſoci-
etate p̄ſelloz ⁊ om̄i ſanctorū. **Q**ui om̄s ipſo
dño incipiēte ſubſequētes dulciā cātica circa
lectū beatiffime ſgis frequētabāt. **Q**uar-
tū ſolatiū fuit mirifice dulcoratiōis. **I**pſe em̄
dñs **I**eſus poſt ſuauiſſima oſcula ⁊ dulciſſi-
mos amplex⁹ dixit dilectiſſime m̄ri ſue illud
Lan. iij. dicēs. **V**eni de libano ſpeciōſa mea.
veni coronaberis. **B**eata aut̄ virgo reſpōdit
illud p̄s. xxxix. **A**cce venio. qz in capite libri
ſcriptū eſt de me vt faciā voluntatē tuā deus
deus me⁹ volui. legē tuā i medio cordis mei.
Et itēz ait illud p̄s. cvj. **P**aratū cor meum

E
Xps ap-
paruit
Marie
in morte
ſua

Pars. XI.

de. paratu cor meū. Omnes autē angeli et san-
cti decantabant illud Sap. iij. Nec est q̄ ne-
scit thoz in delicto. habebit fructū in respec-
tione aīaz sanctaz. Beatissima igit virgo
videns dulcissimū filiū suū iocūdissimovul-
tu. extensilqz brachijs ei⁹ animā vt eriret ex-
pectantē. dixit illud Luc. j. Beatam me di-
cent omes generatiōes. Quia fecit mihi ma-
gna q̄ potēs est et sanctū nomē eius. Ad filiū
aut pueris ait illud ps. iij. In manus tuas
dñe cōmendo spūm meū. Sicut autē ab om-
ni corruptione carnis fuerat extranea. ita ab
omni dolore mortis fuit aliena. Immo cū in-
dicibili leticia et inexcogitabili suauitate exijt
illa bñdictissima aīa cantātibz angelis et to-
ta celesti militia. et in brachijs chari filij sui
est recepta. D igit miraz iocūdissima exulta-
tio. D immēsum gaudiū. D ineffabilis in-
bilatio: cū ipa sacratissima hgo audiuit mel-
lissimā vocē dilecti filij sui eā sic dulciter in-
uitāris. D felicissimus trāsitus. D mors ab
altorū cōmuni morte penitus diuersificata.
Alij em̄ doloribz cōquassant in morte. Ipsa
aut hgo solatiōibz replebatur et suauitate.
Quāuis aut ista mors ei fuerit dulcē. tñ ei⁹
tolerantia nō fuit sine magnis meritis. quia
beatissima hgo eam etiā si asperrima fuisset
pari voluntarie parata erat. Fuit ergo in ea
mors naturaliter horribilis. sed p grām pec-
pita et delectabilis. Sicut igit de beato Gre-
phano canit ecclesia. Lapites torrentis illi
dulces fuerūt. Et de scō Laurētio legitur q̄
prune ignis ei⁹ carnē adurētes illi refrigeri-
um ptabāt. ex q̄ tñ grā nō est ablatū meritū
Sūt et multo magis est credendū de morte
felicissime hginis. ¶ Ut aut dñ in p̄dicto li.
de trāsitu ipi⁹ beate hgis dñs noster precepit
aplis vt corp⁹ matris sue deportaret ad sepe-
liendū in valle Josaphat i monumēto nouo
qđ ibi inuenirēt. Accēdit aut celos dominus
noster Iesus xps cū aīa glōsa sue dilectissi-
me mris cū ineffabili tot⁹ curie celestis inbi-
lacione. et ad dexterā throni sui in glā eam
collocavit. Statim aut post illi⁹ bñdictē aīe
assumptionē cū tres pudice hginēs q̄ ibi ad-
erant corpus illud sacratissimū lauare vellēt
tanto splēdore choruscare cepit q̄ tāgi q̄dez
poterat sed nō videri. Et tādū ibi permāsit
ille splendor lucis mirabilis donec ablutum
fuit corpus ipi⁹ et vestitū. Qđ cū aplis i fe-
retro esset collocatū: dixit brūs Iohes petro
Tu perre debes portare palmā an feretrū.
qz dñs te nobis p̄tulit et pastore ouilis sui de-
reliquit. Qui rñdit Petrus. Tibi magis cō-

uenit eā portare q̄ a dño es hgo elect⁹. Tñ
dignū ē et congruū q̄ hgo deferat hgis palmā.
Tu etiā supra pect⁹ dñi iacuisti a q̄ hāuisti
flumina diuine sapie. et magis ab eo dilect⁹ fu-
isti. Iustū igit videt vt tu q̄ a hgis filio plus
grē recepisti: etiā matri ei⁹ p̄stes pl⁹ honoris.
cui⁹ filius effici meruisti. Ego hō portabo fe-
retum in quo repositū est corp⁹ ei⁹ alijs apo-
stolis illud circū dātibz et deo laudes referēti-
bus. Dixit aut Paul⁹. Et ego q̄ sum mim⁹
oīm vestz etiā portabo feret⁹ tecū. Aleuans
igit Petrus cū Paulo feretrū: alijs qz apo-
stolis adiunātibz. incepit ipse Petr⁹ cātare et
dicere. Egredere isrl⁹ de egypto dom⁹ Jacob
de populo barbaro. Facta ē em̄ Maria san-
ctificatio ei⁹: et in hierlīm prās ei⁹. Dñs autē
cooperuit feretrū et aplos vna candēte et lu-
cidissima nebula: talit⁹ q̄ ipi nō videbant. sz
tñmō eoz vox audiebat. Sū qđo erāt etiā
angeli cantātes. ita q̄ repleuerūt totā terrā
canticis et sonis mirabilis suauitat⁹. Tñ p̄m-
ceps sacerdotū cūz maria ppli multitudine
currēs vt corp⁹ beatissime hgis cōburi face-
ret. percussus est brachiorū destitutōne et crucia-
tu maximo. sz p p̄niam postea curat⁹: vt sup̄
dictū est. Popul⁹ aut q̄ cū eo erat cecitate fu-
it percussus. imposita aut illa palma super eos
q̄ p̄nā ducebāt et credere in dñm volebant:
oēs sanabant. Sicqz bñdictē hgis corp⁹ so-
lennibz exequijs est tumulatū. Et forte ipse
dñs Iesus sic sua dilectissima m̄ corp⁹ eius
mortuū sepelierat: ita etiā voluit corp⁹ ipi⁹
matris p̄rijs manibz in sepulcro coaptare.
Ut em̄ inq̄ glo. in. c. vbi cūqz xij. q. ij. Mol-
lus ossa cubat manibz tumulata suorū. Aus-
igit de sepeliet moysen Deut. vl. cūqz ipse
dñs Iesus iterfuerit exequijs Marthe ho-
spite sue. vt in ei⁹ legēda hz. q̄to magis credē-
dum est ipm genitricis sue exequijs honores
impēdere voluisse. Op⁹ em̄ misericōdie est sepe-
lire mortuos. q̄ ipse pater misericordiaz dñs
Iesus matris sue sepulture in p̄pria p̄sona
voluit interesse.

¶ Pars sexta huius sermonis q̄ dñ resurre-
tionis siue assumptionis.

Iacet beatus Hieronym⁹ in sermone
assumptionis dubitatie locut⁹ sit
de resurrectione et assumptione beatissi-
me hgis quo ad corp⁹. tñ Aug⁹. et Hugo de
sancto vict. alijs doctores q̄ plurimi asserti-
ue cōfitem̄ ipam bñdictam dei matrē in cor-
pore gloriolo resuscitatā in celū assumptam
fuisse. Et ita nunc sancta romana indubitā-
ter tenet ecclesia. que sicut nūc de immaculā

Et ma-
ria sit as-
supra cū
corpore et
aīa pbat

Bermo.I. De assumptiōe Marie

ta huius acceptiōe solennitate facit. de q̄ anti-
quis t̄pibz certis bonis respectibz ita clare de-
terminare noluī ut diuī Augustini efficacis-
simis mota rōnibz et p̄ncipaliter sc̄l̄p̄s ipsi/
ratione gl̄iosam dei m̄rem in aīa et corpore bea-
tificatā essēno ambigit. De q̄ etiā notat Ar-
chidia. in. c. ne imitars. de p̄sti. Quā quidez
veritatē q̄ pluribz pbare possum fundamē-
tis. At p̄mo rōne p̄fectōis. Tertū est em̄ q̄ be-
ata h̄go fuit gr̄a plena et p̄fecta sicut ei annū-
ciavit angel⁹ Luc. j. Un̄ Hiero. vbi sup̄ ait.
Ceteris p̄ partes gr̄a p̄stat. Marie h̄o tota
se infudit gr̄e plenitudo. Nec ḡ gr̄e plenitu-
do nō solū fuit in ei⁹ aīa: sed etiā in corpore.
quā Maria nō constat nisi ex aīa et corpore
Hieronim⁹ aut̄ nō dicit q̄ gratie plenitudo
se infuderit in aīa h̄ginis: sed in ipa virgine
Maria. Plenitudo ḡ gratie fuit etiā in cor-
pore h̄ginis in q̄ habitauit plenitudo diuī-
nitatis. vñ ipa inq̄t Eccl. xxiij. Qui creauit
me requieuit in tabernaculo meo. Lū itaqz gl̄ia
debeat equari gratie. iuxta illd̄ Eccl. iij. Ex-
equabit gl̄iam gratie eius. Adcludit q̄ sicut
ipa b̄ndicta h̄go fuit plena et p̄fecta gratia in
corpore et aīa. ita etiā fuit in eis pariter gl̄ifica-
ta. Un̄ Bern. in q̄dā s̄mone inq̄t. Quātum
gratie in terris est adepta p̄ ceteris. tātū et in
celis obrinet gl̄ie singularis. Et Aug⁹. i. ser-
mone assumptiōis ait. Si merito p̄ om̄ibz
mulieribz Marie donata est gr̄a. eidē mor-
te erit minuēda. Absit. Si em̄ mors aliorū
sanctorū ē p̄ciōsa in aspectu dñi: mors marie
erit p̄ciōsissima. S̄z q̄ differētia est. t̄ in mor-
tem h̄ginis et aliorū si nō est in corpore assump-
ta. Et Chyso. in quodā s̄mone inq̄t de br̄a
h̄gine. Plena gratia plena p̄tutibz non pōt
nō plene gr̄am possidere. gr̄one sue p̄fectiōis
arguit ei⁹ assumptio totalis. S̄cdo idē p̄
bat rōne restauratiōis. Debit em̄ restauratiō
correspondere p̄uacationi. in paradiso aut̄
terrestri fuit vterqz parēs. s. Adam et Eva. li-
cet p̄us Adā q̄ Eva. vt p̄t̄z Gen. ij. Cum ḡ
nō sit p̄fectior paradysus terrestris q̄ celestis. de-
buit etiā in celesti paradiso esse vterqz parēs
gr̄e. s. x̄ps q̄ nos regenerauit suo sanguine. et
br̄a h̄go q̄ nos pauiit sue pietatis lacte. Vt ei
in quibz culpa nunq̄ fuit extra paradysūz eē
nō debuēt. alioq̄n melior quo ad h̄ fuiss̄z cō-
ditio parentū culpe q̄ gr̄e. Christ⁹ igit̄ p̄us
celū ascendit et postea beata h̄go. Sicut enim
vterqz sexus extra paradysum expulsus fuit:
ad ostendēdā plenā dñationē: ita vt ostendēret
plena redemptio. vterqz sexus debuit in cele-
sti paradiso introduci. Als quō speraret mu-

lieres se eē p̄fecte redēptas. In aīabz aut̄ nō
est discretio sexus. At idē inq̄t Aug⁹. in finē
assumptiōis. Ceterū maria vt dignū est leti-
cia inenarrabili gl̄ificata in anima et corpore i
filio p̄prio. p̄ filium p̄prium. et cum filio p̄prio
Tertio idē p̄bat rōne cōparatiōis. Quā enim
multi sancti iam sint in celo cū corpore gl̄ifica-
to. q̄re nō credam⁹ q̄ etiā ibi sit br̄a h̄go q̄ est
sanctior vniuersis. Et h̄ac rōnem tāgit hie-
ronym⁹ in finē assumptiōis. Ut em̄ scriptūz
est Mat. xviij. Multa corpa scōz q̄ dormi-
erant resurrexerūt cū x̄po et introierūt in san-
ctam ciuitatē. de q̄b̄ ibi dicit glo. q̄ iam sunt
cū corpore in gl̄ia. als vt etiā refert Hiero. vbi
sup̄ra: veri testes resurrectionis non fuissent
Scribit q̄z idē Hiero. ad Heliodorū d̄ mor-
te Nepotiani q̄ illi resuscitati visi sunt cum
corpibz in celesti hierlm. Ambro. etiā i finē
pascale p̄firmat h̄ de Ioh̄e euāgelista. Item
ibidē videt̄ velle q̄ quorū celebrat̄ festū re-
surrectionis dñi aliq̄ mortui ex sanctis resur-
gunt et in celū cū corpore gl̄ioso assument̄. Lū
ḡ mater dei nulla gratia sit priuata: que etiā
paucissimis fuerit p̄cessa. p̄fecto etiā ipsa re-
surrexit et in celū gl̄iosa assupta fuit. Quar-
to idē p̄bat rōne p̄ceptiōis. Mādaui em̄ de
us Bro. xx. Dent. v. et Mat. xv. di. Honora
p̄rem tuū et matrē tuā. Et apostol⁹ ad Ephe.
vj. addit. Hoc em̄ iustū est. s. iusticia natura-
li s̄m p̄m. viij. et h̄. in si. i. veluti. ff. de iustis.
et iure. iuncto. s. legis p̄cedentis. Cum igit̄
x̄ps nō venerit soluere legem sed adimplere
Mat. v. p̄fecto voluit in omnibz matrī
sue venerandē honorē p̄seruare. sicut etiā ho-
norificauit p̄rem suū. Unde ait Ioh̄s. viij.
Ego honorifico patrē meū. Honorauit em̄
eam in vita: ei obediēdo. Nā cū sederet in tē-
plo in medio doctorū vocatus ab ipsa statim
iuit cum ea relictis doctoribus. et erat subdi-
tus illi. Luc. ij. Honorauit etiā eā in morte.
cum in cruce illā cōmendauit discipulo. Ioh̄.
xix. Ergo et in obitu eiusdē m̄ris et post mortē
debut̄ illi honorē exhibere. Vili⁹ em̄ tenetur
q̄tūz potest succurrere p̄t̄ibz suis s̄m Alexā-
drum de ales in tertia p̄e summe. i tractatu
de quarto p̄cepto decalogi. S̄z dicit̄ forte ali-
q̄s q̄ x̄ps eā honorauit p̄ omnibz in aīa. Qui
r̄ideo. q̄ hoc nō suffecisset. Nā fil⁹ nō solum
tenet̄ aīe patris et matrī beneficere. sed etiāz
eoz corporibz. c. ceter. lxxvj. di. Sed pro
maiori p̄firmatione huius argumenti dico.
q̄ x̄ps debuit assumere matrē suā in aīa et cor-
pore. quia hoc competebar sue iusticie. sapie-
tie. bonitati immēse. et sue potentie. Primo

Maria
debut̄ in
aīa et cor-
pore assu-
mi

em diuine iusticie sue hoc competebat. **N**az
cū ipe deus tantū honoret corpa sanctorū. et a
nobis honorari faciat: pfecto iusticie debuit
eēt q si corp⁹ mris sue sup frā foret a nob illd
faceret venerari. **V**idem⁹ em corpa et reliqas
sue cineres sanctorū in locis in quibus requi
escunt pseruari venerabiliter in vasis aureis
et argenteis. et in templis mirificis. ac i man
seolis margaritis ornatis. **A**egim⁹ qz qrun
dam sanctorū corpibz angeloz misterio mo
numēta pparata. et ipa corpa diuisa virtute i
regra et incorrupta pseruata. **V**idem⁹ insup
sanctorū ossa sericis et pcciosis lintheaminibz
circūdari. et cū maxima reuerentia adorari.
et qn ostendunt luminaria accendi: et a diu
sis mudi climatibz pfluētibz gētibz visita
ri. sicut patet de aplis **P**etro et **P**aulo rome.
et de sancto **J**acobo in galicia. et sic de reliquis
Aegimus qz q cū quorundā sanctorū corpa
essent in loco despecto collocata. facta ē reue
latio vt inde amouerent et in loco venerabil
collocarent. sicut prz de corpe bti **S**tephani
pthomartyris de cui⁹ inuentioe ecclia festuz
celebrat. **E**t sūt exemplificare possum⁹ de cor
poribz beatorū **S**eruasij et **P**rothasij et **N**a
zarij ac **A**elli martyz. et de multis alijs. **S**i
g deus sic honorari facit corpa sanctorū exis
tētia sup terrā qz fuerūt habitaculū spūscī.
et ad eoz sepulturas facit cecos illuminari.
paraliticos sanari. leprosos mūdari. surdos
audire. claudos ambulare. et mortuos resur
gere. tantoqz honore seruos suos et amicos
mūdo facit manifestos. **Q**uāto mag⁹ si cor
pus matris sue esset in terra illud manifesta
ret vt ad visitandū et adorandū ipm ex toto
orbe terraz popul⁹ pfluere. ipsiusqz reliquias
et sepulcrum maioribz signis et pdigijs illu
straret. **A**rquo g in nullo loco terraz gēnif
corp⁹ venerat nec reperit. pfecto stat q tan
to thesauro terra nō fuit digna. et q est in lo
co hoibz inaccessibili et digniori qz terra. i ce
lo. i. empyreo. in paradiso. i. vita eterna. **I**n ma
iori em honore debet hri corpus illud qd fuit
spūsancti sacrariū et xpi speciale domiciliū
ac totius trinitatis nobile tricliniū. qz omia
corpa alioz sanctorū. **S**i aut corp⁹ ipm vir
ginale nōdum surrexisset: cū nec i celo nec in
terra veneraret min⁹ honoris illi impēderet
qz alijs sanctorū corpibz et reliquijs. qd vald
absonū et incōueniens esset. **E**t hāc ratiōem
cāgit **B**ern. in quodā sermone dicens. **Q**uoni
am sanctorū corpa pcciosa deus sublimauit. vt
puta **P**etri et **P**auli que tam gloriose vene
rabilia reddidit et honore tam mirifico sibi

manit: vt et ipis deputet locus veneratiōi cō
gruus. et ad ipsa mūdus pperet vniuersus.
Si **M**arie corpus sup terrā esset dicat⁹ cū
nec deuota frequētatiōe fidelīū veneret. nec
eidem deputet locus honoris. **N**imirū xps
videbit honore materni corpis ptempisse.
cū tñ sup terrā alioz corpa sic honoret. **H**ec
Bern. **Q**uod si aliqz dicat q corp⁹ beatissime
gēnis est adhuc sup terrā. s. iō deus non re
uelauit vbi sit: quia nos nō sumus digni il
lud videre ac visitare. **R**ūdeo fm **B**ern. vbi
sup q de alijs quoqz sanctis dicit ad **H**ebre. xj.
Quibus dignus nō erat mūdus. et tñ eorum
corpa nō sunt ppter h nobis occultata. **P**re
terea corpus xpi vtiqz pcciosius et digni⁹: qā
diuinitati vniū deus nobis tradidit cōtra
ctandū et dispensandū. **E**rgo nō est putandū
q rōne indignitatis nostre virginē corpus
nobis fuerit celatū. **E**t hanc quoqz rōnem po
nit **A**ugustin⁹ in sermone assumptionis dicens
Nūqd nō pūit ad benignitatem dñi ma
tris seruare honore q nō venit soluere legem
sed adimplere. **A**lex aut sicut honore matris
precipit: ita et inhonore damnat. **Q**ui g pre
ceteris illā gratia conceptus honorauit. pūit
est credere etiā in morte singulari saluatione
et speciali eā gratia honorasse. **H**ec ille. **P**re
terea si crux quā xps ad horā portauit. et in
qua paruo tempe stetit sic honorat. pfecto
in maiori honore debuit haberi corpus ima
culare gēnis: in q dei filius nouē mensibus
habitauit. **E**t si deus in tāto honore vult ha
beri imagines et picturas scōz. certe in ma
iori reuerentia voluit haberi corp⁹ illud in q
imago sua illibata pmāsit. cū vniūgenit⁹ eius
q est imago patris in eo decubauit. et p quod
imago nostra que corrupta erat repata fuit.
Et si in tanto honore habita fuit archa testa
menti. qz in ea erat fga **A**aron: manna et ta
bule leg⁹ pscripte. **I**n maiori pculdubio ho
nore haberi debuit archa illa sanctificata in q
habitauit virga. i. caro xpi que floruit. man
na. i. diuinitas. que omnē dulcedinē habu
it. et tabule cōscripte. i. anima xpi que omī sa
piētia plena fuit. **S**ecūdo h cōpetebat di
uine sapiētie. **S**icut em dicit **P**rouer. ix. **S**a
pientia edificauit sibi domū. **S**apiēs autē
architectus domū facit pulcrā intus et extra.
Sunt hō quedā domus pulcre foris. sed in
tus turpes. sicut hypocrite. de qbz ait domin⁹
Mat. xxij. **V**e vobis scribe et pharisei hy
pocrite qui similes estis sepulchrys dealbat⁹.
que foris apparēt hoibus speciosa intus hō
plena sunt ossibz mortuoz et omni spurcicia

E
Sapie
dei deuit
mariafic
assumē.

Sermo. I. De assumptiōe Marię

Alie autē domus sunt intus pulcre s; turpes
exteri. sicut sunt serui dei q̄ sunt pulcri int⁹ p
puritatē. s; turpes exteri p̄ austeritatē. Itē
quia a mūdānis hoib⁹ p̄tēnunt. Alie etiā
domus sunt pulcre intus ⁊ foris. sic sunt bea
ti in aīa ⁊ corpe gl̄ificati. quoz corp⁹ est luci
dum. ⁊ aīa lucida ⁊ formosa. Dom⁹ igit̄ bea
tissime ḡginis in p̄senti vita fuit tota pulcra
⁊ intus in aīa p̄ puritatē. ⁊ extra in corpe p̄
ḡginitatē. Si ḡ sapiā dei in hac vita edifica
uit sibi domū tā pulcrā. ad eandē sapiētiam
p̄tinuit post hanc vitā pulcritudinē ei⁹ non
diminuerē s; augere. vt esset pulcerrima in
tus in aīa p̄ felicitatē ⁊ extra in corpe p̄ imorta
litatē. Et iō sp̄s ipe celestis eā alloq̄t dī.
Aīa. iij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macu
la nō est in te. Tercio h̄ competebar immē
se filiū dei bonitati. Boni em̄ filij est magis p
uidere matri suę q̄ sibi. Taz bonus autē fuit
filius ipse dñs Ihs q̄ i hac vita pot⁹ voluit
matri suę succurrere ei⁹ p̄uidere q̄ sibi. ma
trē suā voluit gaudere in p̄tū. iuxta illud
qd̄ ei canit. dū paris ⁊ gaudes ⁊c. Ipe autē
voluit flere. iuxta illud qd̄ in eius p̄sona dī.
Sap. vij. Silem vocē oib⁹ emisi plorans.
Tū igit̄ p̄ hac vitā corp⁹ suū sibi ip̄s p̄serua
uerit a putrefactōe. iuxta illud. ps. xv. Non
dabis sanctū tuū videre corruptiōem. p̄fecto
etiā est credendū q̄ m̄rem suā sibi a corporis
corruptione p̄seruauit. Boni quoq; filij est
matri habere memoriā ⁊ inter aduersa ⁊ in
ter p̄spera. Xps ḡ q̄ vt bon⁹ fili⁹ inter aduer
sa sue passionis curā habuit m̄ris. dū adhuc
esset passibilis ⁊ mortalis. p̄culdubio postq̄
fuit inter p̄spera. i. inter bona paterna. ⁊ post
q̄ fact⁹ est immortalis ⁊ gl̄iosus de illa nō mīo
rem curā gessit. Boni etiā filij est magis vel
le q̄ mater honoret q̄ ipse. Xps ḡ optim⁹ fili
us q̄ tātū honorauit m̄rem in terris. nunq̄d
eam honorare desexit in celis. Boni q̄ filij
est velle vt magis seruiat m̄ri q̄ sibi. Qūm at
a dño date fuerūt due snie. Gen. ij. Una scz
cōmuni viro ⁊ mulieri. i. Anis es ⁊ i cine
rem reuerteris. Alia s̄o tm̄ p̄ncipis mulieri
scz In dolore paries filios. Xps ḡ q̄ vt bon⁹
filius matrē suā a p̄riculari mulierē maledi
ctione p̄seruauit. vt scz sine dolore imo cū ma
xima suauitate pareret. P̄fecto etiā ab
alia omib⁹ hoib⁹ cōmuni ip̄am p̄seruauit. a
qua ipse fuit exceptus. Quarto h̄ compete
bat sue potentie. ⁊ q̄ inq̄t Aug⁹. in smone al
sumptionis. Si in p̄tate saluatoris ē de scōz
capite capillū nō perire. est ⁊ m̄rem suā in aīa
⁊ corpe integrā posse seruare. q̄ si nullus fide

lium dubitat hoc esse posse cur dubitādū est
etiā eum velle. Legit̄ Jonam in ventre ceti
p̄ter naturalē v̄lum seruasse incorruptū sola
miscdia. vt habet̄ Jone. ij. Mariam ḡ incor
ruptam p̄ter naturā nō seruabit grā. Ser
uatus est Daniel in intempatissima fame le
onum. vt habet̄ Dan. vi. ⁊ nō est fuata Ma
ria tot totata meritis dignitatū. Potuit ḡ
a putredine ⁊ puluere alienā facere. qui ex ea
nascens potuit ḡginē relinquere. Nec ille.
Que om̄ia optime p̄nt adduci ad p̄bādū
q̄ xps p̄seruauit m̄rem suā a peccato originali.
Quinto p̄ncipaliter beataz ḡginē fuisse in
anima ⁊ corpe gl̄ificatā p̄bat rōne dedicatio
nis. Qd̄ em̄ semel est deo dedicatū. nō ē am
plius ad vsus humanos trāferendū. c. mā
cipia. ⁊c. rex p̄mu. ⁊c. ligna. ⁊c. se. dis. j. ⁊c. xir.
q. ij. ⁊c. que semel Ubi p̄cipit q̄ monasteria se
mel deo dicata nō p̄uertant in domos secula
rium. Et similiter nec hospitalia. ⁊ idē de re
bus sacris. vt vestib⁹ sacratis ⁊ vasis eccl̄ia
sticis. S; ⁊ corpe ḡginis dī. ps. xlv. Sācti
ficauit tabernaculū suū altissimus. ḡ si nō ⁊
buit humanis vsib⁹ p̄tracari. multo minus
deciuit ip̄m a vermib⁹ corrodī. ⁊ pulueribus
maculari. P̄terea in c. ij. ⁊c. custo. eucha. p̄ci
pitur vt eccl̄ie materiales seruent n̄ride. ita
vt resplēdeat. ⁊ ibi etiā dī q̄ nimis absurdū
videt̄ in sacris sordes negligere q̄ dedecet
etiā in p̄phanis. In eodē etiā. c. rephendun
tur clerici tenētes corporalia seu vasa eccl̄iasti
ca imūda. Corp⁹ igit̄ ḡginis cū sit deo et̄na
liter dedicatū sup̄ oīa corpa. nūq̄ debuit ali
qua sorde maculari. s; ei summ⁹ decor ⁊ reue
rentia reputari. Nō ḡ iacet s̄b terre pulueri
bus s; gl̄iosum venerat̄ in celi splendorib⁹
Et hac rōnem rāgit Aug⁹. vbi sup̄ dicens.
Thronū dei. thalamū dei. tabernaculū xpi.
dignū est ibi esse vbi ipse est. Tam p̄ciosum
thesaur⁹ dignius est seruari in celo q̄ i terra
Sexto idē p̄bat rōne figuratōis. Ut ei
sup̄a declaratū est in exordio hui⁹ sermonis.
Per archam testamēti figurat̄ beata virgo.
Cum igit̄ p̄ceperit deus Exod. xxvj. q̄ archa
testamenti intus ⁊ foris tota deauraret̄ ⁊ eēt
de lignis imp̄tribilib⁹. p̄fecto significauit.
q̄ virgo gl̄iosa archanoz dei cōrentiua nū
q̄ putresceret. nec corpus eius incineraretur.
sed tota deauraret̄ intus in anima ⁊ extra in
corpe p̄ glorificatiōem. Quā quidē archam
deiferam vidit beatus Iohes euāgelista in spū
dum esset in insula pat̄mos. Unde dixit
Apoc. xij. Apertum est templū dei in celo. ⁊
visa est archa dei in templo. Hāc ḡ archam

Bonita
ti dei
si sic
assu
mere
ma
riam

Potuit
ec de
sic
assumē
Mariā

Pars. XI.

preuidit in spiritu Dauid ppheta de te re-
surgere cū dixit dñs ihu xpo ps. cxxij. **S**ur-
ge dñe i requiē tuā tu z archa sanctificatiōis
tue. **S**eptimo idē pbatur ratione vniōis
Aro em ḡginis z caro xpi est quasi vna et
eadē caro. vt ait **Aug.** in smone assumptio-
nis dicens. **A**ro Iesu xpi caro ē sancte ḡgis
marie quā sup astra trāsuēxit: honorās oēm
humanā naturā. z multo magis maternam
Nec ille. **A**uz ḡ vt dicunt phi. Ignis de sua
natura cōgreget homogenea z disgreget ere-
ro genea. **N**on est dubitandū q ignis diui-
n⁹ q fecit q beata virgo esset vnum cuz xpo
in terris: fecit etiā vt illi coniungeret in celis
Et hanc rōnem tangit **Aug.** in smone assū-
ptionis dicens. **P**utredo z vermis sunt op-
probriū humane pditionis. a quo opprobrio
eam xps alienus sit marie quoq; natura exci-
pitur quā Ihs de ea assumpsit pbatur. vt
quo fert vna pars ferat z reliqua. **E**t **A**ry-
sostom⁹ inq. **S**i pars est cū xpo: z ps cū ḡ-
gine. quō illud sacrum de quo xps carnem z
naturā humanā assumpsit tradidit corrup-
tioni? **E**t **Aug.** vbi ḡ atez dicit. **Q**uantum
intueor z quantū video quātumq; intelligo
Marie anima frui christo z possidet i xpo
corpus quod genuit. **S**ur ḡ non etiam possi-
deat illud p quod genuit. **O**ctauo idē p-
batur rōne filiationis. **N**am xps etiā nunc
dicit verē fili⁹ ḡginis. ḡ virgo est. **N**ā ab eo
qd est vel non est dicit oratio vera vel falsa.
i. perier. sed correlatiua posita se ponunt z p-
empta se perimūt. vt ait **A**risto. in pdicame-
to ad aliquid. z notant legiste in. l. si. C. de ac-
cepti. **E**rgo virgo **M**aria nūc vere dicitur
z est mī xpi: s; aia ei⁹ nō est mater xpi: cū aia
nō sit ex traduce. vt pbat mḡ in. ij. sen. dist.
xvj. c. vlti. nec aia sola sit psona fm **A**lexan-
deales in. iij. parte summe. in tractatu de as-
sumptione humane nature. q. vj. vbi dī ma-
gistrum in hoc nō dixisse verū in. iij. dist. v.
vbi ait animā solā esse personā. quē etiam re-
probat sanct⁹ **B**onavē. in. ij. dist. vlti. in qsti-
onibus circa litterā. z **S**corus in. iij. dist. j. i
pma qstione. **S**i ḡ anima nō est psona: nec
homo: pfecto aia ḡginis nō homo nō potest
dici mater naturalis christi hois. **N**on etiā
caro sola ipsi⁹ ḡginis pprie potest dici mat-
christi cū homo mortu⁹ nō sit homo fm theo-
logos cōter in. iij. di. xxij. qui reprobant ibi
magistrū. **S**i ḡ virgo **M**aria veremr chri-
sti est z appellatur de pſenti vt quotidie eaz
nominat ecclesia. sequit q vere pſenta est ani-
ma eius cum suo corpe. z sic est brā in vtroq;

Nono idē pbatur rōne pfectionis. **I**n ipa
em ḡgine est omis pfectio z beatitudo perfe-
cta: vt de ipsa canit ecclesia **C**um igit ois para-
sit imperfecta extra suū totū. vbi ait pbs. v.
metha. z. iij. phī. **S**i anima beate virginis
necdum assumpsit suū corpus: necdū habet
omnē pfectionē seu essendi modū. **A**ū autē
angeli omnē suā in essendo pfectionē habeāt
minus esset pfecta ipsa beata virgo q angeli.
qd est in cōueniens. **E**t hanc rōnem tangit ma-
gister in. iij. dist. xliij. loquēs de impfectione
animaz separataz. **E**t allegat **Aug.** super
Sen. ad lram. lib. xij. circa finē. di. **S**i qd q-
rat quid sit opus spiritibz defūctorū sua cor-
pora in resurrectione suscipe. si eis potest sine
corponb; sua beatitudo pberi. difficilis est q-
stio. **N**ec potest a nobis pfecte diffiniri zc. z
tandē concludit dicens. quia in eis est natu-
ralis quidam appetitus corp⁹ minūstrandū:
quo retardant qd ammo ne tota intentione
pergāt in illud summū bonū donec ille appe-
titus cōquiescat. **E**t hoc nō solū dīc **Aug.**
vbi sup. sed etiā **Bern.** in li. de diligēdo deū.
Si ḡ anima ḡginis non dū habet suū corp⁹
nondū habet totalē z pfectissimā beatitudinē
z necdū videt deū ita quietato appetitu sicut
vident angeli. quod esset valde absurdum.
Decimo idē pbatur ratione cōmunicati-
onis. **I**mperator em cōmunicat sua prīnle-
gia imperatrici. l. princeps. ff. de legi. **C**um ḡ
ipse resurrexerit gloriolus. vt patet **Marc.**
z **Matt.** vlt. c. ergo z imperatricē ḡginē. scz
gloriosam debuit resuscitare z in celum secūz
assumere. **U**ndecimo idē probat rōne col-
locationis. **L**ocus em debet esse pportionat⁹
locato: z ecōtra. **S**apiens ergo locat res i lo-
cis sibi cōuenientibz fm eaz dignitatez. qd
observauit deus q omia in sapiētia fecit. vt i-
quit ps. **I**ta ei ordinatissime collocauit om-
nes creaturas q quelibet habet locū sibi pue-
nientem. **R**es em dignas in loco digno po-
suit. **D**igniores aut in honorabiliōri. vt pa-
ter discurrendo machinā elementalē z celestēz
Cū igit post sacratissimū corpus dñi nostri
Iesu xpi: nullū sit dign⁹ corpe sacratissime
ḡginis matris sue. sequit q sicut corpus xpi
collocatum est in celis: ita z corp⁹ sue dignis-
sime matris: vt ait **Aug.** in smone de assum-
ptione virginis. **E**t quasi omes pdictas rō-
nes tangit idē **Augustin⁹** vbi sup di. de san-
ctissimo corpe perpetue virginis marie etisq;
sacre anime assumptionē loqui suscipientes.
Hoc ipsum dicimus q in scripturis postq;
dñs eā in cruce discipulo cōmendauit nihil

N
Loc⁹ ar/
cui eam
ēc assum-
ptam

Bermo. I. De assumptiōe Marie

De ea reperitur pter qd Lucas in actibz apd
stolorum comemorat dicēs. **N**i omnes erāt
pseuerantes vnanimiter in oratiōe cū **Ma**
ria matre **Iesu**. Quid ergo de morte. qd de
ei? assumptiōe dicendū est vbi scriptura nihil
comemorat nisi querendū rōne quid pſenti
at veritati fiatqz ratio ipsa veritas sine qua
nec valet auctoritas. **S**i g beatam virginēz
dicimus resolutā in comunē putredinē. ver
mem ac cinerē. liberandū est si rāte cōueniat
sanctitati et tante aule dei prerogatiue. **S**cil
mus em dictū primo parēti. quia puluis es
et in puluere ibis. **P**anc pdirōnem caro xpi
cualit que corruptiōem nō sustinuit. **A**ccipit
tur g ab illa generali sententiā de hōie sum
pta natura. **M**ulier quoz dixit deus. i. do
lore paries. sed ipsa virgo sine dolore genuit
Ipsa ergo exapitur a quibusdā generalibz
quā tāta attollit dignitatis pſogatiua. **S**i
g eam dicim? adhuc mortis vincūl retineri
nūquid impiū erit? **S**i voluit dñs integrā
matrē virginatatis seruare pudore. et cur nō
velit incorruptā seruare a putredinis fetore
Tātam g integritatē merito incorruptibili
tas nō putredinis vlla resolutio sequit. **I**
lud sacratissimū corpus in escam vermibus
traditū sentire nō valeo. dicere pſimesco. quā
extimationē pcul ppellit incōparabilis gra
tie munus qd suscepit. **C**onſtitendū igit cen
ſeo **M**ariā ad eternitatis gaudia assumptā
benignitate xpi. honorabilisqz susceptā cete
ris quā gratia honorauit p ceteris. atqz ad
comunē humanitatē nō esse adductam post
mortē putredis videlicet: vermīs et pulueris:
que suū et omnū genuit saluatōrē. **C**hristus
igitur letari facit **M**ariā in anima et corpo
re. nec vllam sequi corruptiōis erumnā quā
nulla secuta est in pariendo filiū integritatis
corruptio: vt sit semp incorrupta qua tanta
pfudit gratia vt integritē viuens omnium
genuerit integrā vitā. **P**ecille cū multis alijs
pbationibz quas bēnitatis causa hic per
transco. **D**uodecimo idē pbatur ratiōe
virginis conditionis que requirebat eam
reginalis assumi in anima et corpore et non in cinerem
arguitcā pueri. **S**unt em in ea magna dignitas. et ma
eē assumptam ximequituplex. **P**rima quia mater fuit xpi
deſera. et ideo debuit venerari: vt suprapba
tum est. **V**idemus em qd xps totus voluit eē
matris sue. quia patrē carnalē noluit habe
re. voluit etiā matrē totam esse suā quā alios
filios noluit generare. **Q**ui ergo eam noluit
it cōmunicare hominī: nunqd eam cōmuni
cabit vermibz? **E**t qui ex ea noluit generari

filios. nunqd ex ea voluit generari vermes
putridos? **S**ciebat em qd dedec? filij ē parēs
sine honore **E**ccl. iij. **S**ecūda dignitas ē. qz
fuit christi fidelis ministra. et ideo debuit ex
altari. dicere dño **Ioh. xij. V**bi sum ego illis
et minister meus erit. **M**inistravit enim ei
ipm pſcipiendo. in vtero gerendo. pariendo.
in pſepio reclinando. fouendo. nutriendo. in
egyptu deportando. et inde reportando. om
nēqz eius infantia pio mentis affectu pſeqn
do. et vsqz ad crucē ab eo nō recedēdo. et non
solū cū lectādo pedū gressu. sz etiā imitatio
nis effectū. **F**uit g fide et ope xpi ministratrix.
et vsqz ad ei? mortē deuota fuitrix. **E**t iō in
quit **Aug. in quodā sermone. S**i vbi xps mi
nistros suos eē vult: ipa nō est. vbi ergo erit?
Et si ibi est. nunqd grā pari? **E**t si eqli grā.
vbi ē equa dei censura q reddit vnicuiqz fm
merita? **T**ercia dignitas est. qz fuit vestis
christi deaurata. et iō debuit integra reſeruari.
Un **Aug. in sermone assumptionis inq. S**i
elegit diuina volūtas inf igniū flāmas pue
roz vestimenta ſuare illela. vt hñ **Dan. iij.**
cur abnuat in matre ppria qd elegit i veste
aliena? **Q**uarta dignitas est. qz fuit dei ar
cha ſanctificata. et iō debuit in templo celeſti
collocari. **U**n **Damas. in sermone assumptionis**
dicat. **H**odie hōgo celeſti templo inuehit
hodie ſacra dei archa in tēplo nō manu facto
reponit. **S**olūba innocēs auolās ex archa. i.
corpe quā deſuſcepit pedibz requiē adiuuenit
Quinta dignitas ē. qz fuit theſaur? et gēma
precioſa. et iō debuit i gazophilatio celeſti repo
ni et nō terre pulueribz ſordidari. vt inquit
Aug. Decimo tertio idē pbat rōne pſori
tationis. Si em xps ex reſurrectione ſua et
aſcēſione magnā ſpem dedit hōibz qz ipſi re
ſurgēt et in celū aſſument. vt inq. **apl. j. ad**
Apo. xv. Ita etiā ex mris ſue reſurrectione et
aſſumptione magnā ſpem dedit mlieribz: qd et
ipſe reſurgēt et aſſumēt in celū ipſaſqz miz in
modū pſortauit qd et ſacere debuit. **I**pſe em
dñs vt **Aug. inq. vtrūqz ſexū curatur? ad**
uenit. pſecta aut curatio et liberatio i reſurre
ctōe māſteſtat. g reſurrectio i vtroqz ſexu ma
niſteſtari debuit i reſtimoniū pſecte curatiōis.
Si igit qstū ad virilē ſexū māſteſtata eſt
xpo reſurgere. ita et i ſemina debuit apparere. i
nulla aut ſemina māſteſtari pgructi? potu
it vt debuit atqz decuit: qz in dulciſſima mſe
dei q in vita libera extitit ab oī corruptione.
Et hoc eſt qd ait ppheta in perſona xpi. **pſ.**
lxxviii. di. Aphron? eius ſic ſol in cōſpectu
meo. et ſicut luna pſecta i eternū. et teſtis in

Totalit
aſſuptraē
i reſtimoni
um pſe re
ſurrectio
nis

Deditio
reginalis
arguitcā
eē assum
ptam

celo fidelis. **T**hron⁹ em filij dei est mater ei⁹:
que in p⁹spectu ipsi⁹ sicut sol fulget q⁹sum ad
gl⁹iam aie. et sicut luna pfecta in eternu q⁹sum
ad gl⁹iam corpis sine defectu. et est testis in ce
lo fidelis q⁹ non solu viri resurgit s⁹ etia mu
lieres. **D**ecimoquarto ide pbat rone subli
mationis. vt. s. natura h⁹mana in xpo et i mfe.
et sic in vtroq⁹ sexu sup omes angelos subli
maret. Ipi em angeli scieb⁹ natura h⁹mana
esse eis inferiorē ex p⁹ditioe nature. iux illud
ps. viij. **M**inuisti eu paulo min⁹ ab angelis
et. Scieb⁹ etia ea posse eis equari p gram
et meritū. et io angel⁹ a sc⁹o Ioh⁹e euangelista
no pmissit se adorari dices Apoc. xij. **V**ide
ne feceris: seruus em tu⁹ sum et fratz tuoz
pphetaz. et eoz q⁹ seruāt vba libri hui⁹. **M**
aut humana natura i vtroq⁹ sexu sic mirabi
liter sup eos deberet sublimari: ad plenū non
cognouerāt. Et ideo de xpo ascendente q⁹ ad
mirātes dixerūt illud Isa. lxij. **Q**uis ē iste
q⁹ venit de edom: tinctis vestibus de Bosra?
Iste formosus in stola sua gradiēs in multi
tudine p⁹ur⁹ sue. De mfe aut ei⁹ ascendente
dixerūt illud Dan. vj. **Q**ue est ista q⁹ p⁹gredi
tur q⁹si auroza p⁹urges et. **E**odecens aut fur
it vt sicut angeli habebāt xpm regē et impera
torē suū in aia et corpe gl⁹iosum. ita etia habe
rent matrē ei⁹ reginā et impatricē suā similē
glificatā. **H**ac aut sublimatōem meruisse be
nedictā vginē et corpe ei⁹ immortalitate debu
isse vestiri: pbat sc⁹us Ansel. in quodā s⁹mo
ne dices. **N**o dubitandū est beate marie me
rita apud deū incōparabiliter excelluisse. nec
aliquē sanctorū singulariter. nec etia oēs cōi
ter illi soli equari posse. **I**ustū est aut vt cum
maiora ei⁹ sint apud deū merita: excellentiora
etia ab eo p⁹ciat p⁹ia. **D**eū porro pstat ni
hil q⁹ iustū est negligere. **Q**uapropter beatā
Mariam iā gl⁹ia resurrectionis totatā. et ppe
tua immortalitate vestitā nra psumit creduli
tas. **C**ū em amplior sit ei⁹ iusticia: et copiosi
or ei fuerit data grā. quō corpe ei⁹ ipi⁹ vide
licet dei templū. spes adhuc resurgēdi mane
at: sp⁹s q⁹ oim aias felici expectatiōe sollici
tat: **H**ac vō psumptuosum ē si credamus q⁹
illa oēs sanctos pcessit in p⁹mio quā scim⁹
oēs pcessisse in merito: **C**ouenit certe dei iu
sto iudicio vt magnitudo muner⁹ amplifice
tur velocitate retributiōis. pferim cū p do
ni liberalitate nihil donator⁹ detrahāt copie.
Immo vginis cōmēdet iusticia. extollantur
merita. atq⁹ accēdat fides nra. **I**te post ascē
sionē dñi quis de credulitate gēriū gauderz
nō erat ei pfecta leticia eo q⁹ careret filij p⁹sen

Maria
meruit
ita assu
mi

tia. **D**esiderare aut mrem plis p⁹ntiā si lau
tiam puta q⁹ nō delinquo. **D**esiderare autē
nō exiliter s⁹ pfecte. vt nō solu aia s⁹ et corpus
eius quod fuerat ei⁹ deitatz p⁹scium et recep
taculū filio suo assisteret. **F**iliū aut p⁹u san
ctum mris cōplesse desiderū nō est dubitan
dū. **N**ā cū apls dicat. **N**emo vnq⁹ carnem
suā odio hūit: mltō mag⁹ ipa q⁹ aliq⁹s carnē
suā dilexit. **E**t cui⁹ saluatorē mundi sciebat p
disse triclino sic spōsum et thalamo. **V**ole
bat q⁹ brā dñā vt caro q⁹ oī studio seruierat
mino cū aia: q⁹ prime altaret filio. **R**estitit
se aut filiū volutari genitric⁹ sūe q⁹s credat⁹
Aū et ipe in lege parētes honorari p⁹ciat. et
in q⁹libet remora barbarie ples parēti hono
rem deferat. nisi si q⁹s est belua q⁹ nec ab amore
parentū est vteūq⁹ aliena. **I**pe igit p⁹ietatis
autor et nature dñs parēti nō exhibuit q⁹d et
ipe fieri pcepit et naturalit⁹ q⁹libet solo instin
ctu sanguis facit. **I**pe q⁹ pfectū honorē p⁹hi
buit mri dulcissime quē ipam itellerit velle
magnope. **N**o aut esset honor pfect⁹ nisi il
lud vginē suscitaret corpe. vt tota assisteret
filio in cui⁹ tota laborauerat obsequio. celo igit
corpe maternū. suū s⁹ habitaculū reposuisse
credēdus est. **N**āq⁹ cū etia sc⁹i nō se pfecte be
atos existimēt nisi cū in illa resurrectionis glo
ria stolā secundā induerint. hec dñā q⁹ pleno
gustu hauserat q⁹ suauis est domin⁹ ad p⁹er
ctam beatitudinē sufficere sibi crederet si ta
befacto corpe solo spū p⁹sentia suā filio exhibe
ret. **N**ec vō putandū est q⁹ semi mutilata et
qdāmo trūcata felicitate mrem celo inducer
ret. **I**mmo credendū est omnē ei honores ex
hibuisse quē potuit. **Q**uātū aut possit q⁹s ex
plicet. **A**mpli⁹ scriptū est. **A**ia iusti sedes est
sapientie. **E**t io maiori et excellentiori scitare
caro pollebat ei⁹ q⁹ cuiuslibet sancti spiritus
Porro fides nra nō ambigit sc⁹toz aias tam
regnare in celestib⁹. **C**ū gille sc⁹toz aie q⁹ mi
noris apud deū sunt sanctitatz. deū p⁹sentiali
ter videāt. **I**niustū videt maior⁹ sanctitatis
cōsciaz nō idem saltē munus meruisse. **P**or
ro sanctorū corpora que fuerūt spiritibus re
pugnātia carnis compage soluta. quia ag
grauerunt animā et in peccatū attraxerunt.
Inobedientiā tabelluūt. et in terrenū elemētū
abeunt. **A**nimeq⁹ interim longa spe resurre
ctionis a sordib⁹ p corpora tractis purgan
tur. **R**ebelle aut nō fuit spū corpus brē vir
ginis que nullā vnq⁹ habuit aie et corporis
dissonantiā. imo cumlata et equata ppor
tione p⁹urū omniū tenuit armoniā. **Q**uapropter
iniustū est eius corpus puluescere q⁹d nunq⁹

Sermo.I. De assumptione Marie

anime blanditū est in scelere. Preterea cum credam⁹ corp⁹ dñi i celo esse ⁊ toti mūdo ipe rare: cur nō credam⁹ eiusdē corp⁹ materiaz ⁊ vt sic dicat opificē. ḡginalē. s. carnē ibidem esse. Sz ne suspitiōib⁹ agam⁹ audi breuem distinctiōz ⁊ pclude. Corp⁹ scē marie: aut ē in celo aut i terra. Immersum ei mari vel p anane aer⁹ rotari nemo puto nisi temens dicat. At ḡ vñ in celo vel i terra. In terra aut n̄ est credibile esse. Nā fili⁹ ei⁹ q̄ tāto miracloz fulgore quorundā scōz corpa clarificat. mlt⁹ to min⁹ miris sue corp⁹ in q̄ nouē mēsi⁹ gratissimū habitaculū habuit: si vspiam terraz esset ingloriū iacere pmitteret. Nō ibi sileret miraculoz glia cūcti em ex oib⁹ vrbibus mī grārēt pegrini. Quia igit nec i terra. nec in aere. nec i mari ēē verisimile est. restat vt i celo esse credat. Nec ille.

¶ Pars septima pui⁹ sermonis que dicit tubilationis

Assumpta est cū ho norabili societate

Ad intelligendā tubilatōz ḡginalis assumptionis est sciendū q̄ ipa bene dicta ḡgo pmo assumpta est cum ho norabili societate. qd figuratū est. ij. Re. vj vbi dicit q̄ Dauid ⁊ ois israel deducebāt archam dñi cū gaudio. ⁊ erāt cū Dauid septēz chori. Per Dauid em intelligit⁹ xps. p septe aut choros vniuersitas angloz ⁊ sanctor⁹. qz septenari⁹ numer⁹ est numer⁹ vniuersitatis. Vñ Grego. in omel. Magdalene inquit. Quia septe dieb⁹ omē tps cōprehēdit recte septenario numero vniuersitas figuratur. Vñ p septe choros intelligunt angli. p̄iar che. pphē. apli. martyres. p̄fessores. ⁊ ḡgies. q̄ ois ipam honorabilē dēdūxerūt. ⁊ merito. qz oēs isti eā honorare tenebant. s. angeli. qz ipa angelicam vitā duxit. p̄iar che. qz ipa de coz stirpe descēdens eos honorauit. pphē qz ipa spū pphetie plena fuit. apli. quia eoz magistra extitit. Et intelligēdū est de ill⁹ apo stolis q̄ iā ad celos p mortem ascēderāt. Alij ḡo q̄ adhuc viuebāt etiā ipsi spū eā in celum associabāt cantātes ⁊ dicētes illud qd canit ecclia. Virgo prudētissima q̄ p̄gredieris q̄si auroza valde rutilās ⁊ c. Martyres q̄z eaz honorabāt sicut tenebant. qz ipa gladio p̄sionis p̄forata fuit. Irē p̄fessores. qz ipa sola in passione xpi fidē tenuit: ⁊ xpm p̄fessa fuit. ḡgies etiā: qz ipa p̄miceria ḡginū extitit ⁊ m̄gra. Dicit aut qdā doctor q̄ bis euaciā tum est celū. Primo qñ xpus ascēdit. qz tunc null⁹ angel⁹ fm ipm i celo remāsit. sz oēs obuiā xpo venerūt. Secdo ḡo qñ brā ḡgo assūpta fuit. Quia oēs angeli ⁊ amīc scōz ⁊ ipse

xps obuiā sibi venerūt. Tercio at euacuabit in iudicio vniūsalī qñ oēs i valle Josaphat p̄gregabunt. Secdo assumpta fuit cū ineffabili iocunditate qd significatū est. ij. Re. vj vbi dicit q̄ Dauid ⁊ oēs filij israel deducebāt archam testamētī dñi i iubilo ⁊ i clāgore buccine. ⁊ q̄ ipse Dauid ⁊ ois domus israel iudebat corā dño in oib⁹ lignis fabrefactis. ⁊ cythar⁹ ⁊ lyris. Vbi notandū q̄ sicut dicit Aug⁹ sup ps. Triplex est sonus musicus. vn⁹ q̄ fit cū voce. sicut in cantu. alius qui fit cum flatu: sicut in buccina. tertius ḡo qui fit cum pulsu. sicut in cythara. Prim⁹ ḡ q̄ fit cū voce tangit cum dñi in iubilo. At em iubilatio: cant⁹ modulatio. Secds ḡo q̄ fit cū flatu tangit cū dñi in clangore buccine. Tercia aut q̄ fit cū pulsu tangit cū dñi in oib⁹ lignis fabrefactis ⁊ cytharis. Ex quib⁹ oib⁹ dat intelligi q̄ i dedicatione ist⁹ arche diuinalis in celoz fuerit oia genera musicoz. Vñ verificatū fuit illud. ij. Paral. v. Xymbalis ⁊ psalterijs ac cytharis ⁊ tubis ac voce p̄crepabāt. ⁊ cūctis pariter i organis ⁊ lignis diuersi gener⁹ musicoz cōcinētib⁹ ac voce in sblime tollētib⁹ lōge sonitus audiebat. Si em p repatiōe tēpli materialis sacerdotes habetes stolas cū tubis. et leuite hñtes cymbala collaudabāt ⁊ bñdicebant dñm ⁊ ei canticū decantabāt. ⁊ populus israel tuba cecinit magnifice. ⁊ clamauit voce magna cū gaudio magno. vt habet. ij. Esdre v. Quāto magis debebāt decātare celestium agmina beatoz p repatiōe ⁊ resuscitāōe atqz glorificatiōe tēpli vni diuini corp⁹ s. genitricis creatoris sui. Et cū ad honoratōez statue quā Nabuchodonosor fecerat fuerit sonus tube ⁊ fistule ⁊ cythare. sambuce. psalterij. ⁊ simphonie ac vniūsi gener⁹ musicoz: vt h̄z Dan. ij. Quare i dēductōe ⁊ exaltatōe regine celi n̄ credam⁹ vniūsa sonoz ⁊ cātorū genera affuisse. De hac aut tubilatiōe iquit Hiero. in ser. ad Eusto. Legim⁹ q̄ sepe ad funera. sepulturaqz scōz angelos aduenisse ⁊ ad exeqas eoz obseqa p̄stitisse. necnō ⁊ animas eoz vsqz ad celos cū hymnis ⁊ laudib⁹ detulisse ⁊ eisdē mltō lumie respēdūisse. In sup adhuc viuentes in carne ibi miri odoris fragrantia p̄sensisse. Si igit talia ⁊ tāta circa defunctos de⁹ dignat⁹ est exhibere. Quāto magis ei⁹ genitrici i die obit⁹ sui credēdum est celoz militiā obuiā aduenisse. eāqz ingēti lumie circūfussisse. ⁊ vsqz ad thronū glorie p̄duxisse. Nulli dubitū est totam illam celestem curiam superne hierusalez ineffabili leticia tunc exultasse. ⁊ iocundatā fuisse indic

Assumpta est cū ineffabili iocunditate

bili charitate. tuncq; omi gratulatione iubi
lasse. **Q**ui festinitas hec que nobis reuoluit
annua illis facta est continua. **N**ec immerito
Areditur em q ipse saluator p se tot⁹ festin⁹
occurrerit. et ea cu gaudio secu in throno col
locauerit. **A**lioqn quod crederet implese qd
ipe in lege pcepit. **H**onora prem tuu et mrez
tua. **D**ec ille. **T**ertio assumpta fuit cu mi
rabili claritate. de qua d^r **A**an. vj. **Q**ue est
ista que pgreddi qli aurora surgens et. **S**u
it aut tuc multiplici claritate pfusa. **P**rimo
luce supsubstantiali. qz xps q est pa lux obuia
sibi venit et ea associatur. **S**ecdo luce spuali.
id est aia sua sup oia omi luce et glia illustra
ta. et tuc impleti fuit ea illd **I**sa. lxiij. **I**m
plebit dñs splendoribz aiam tuā. **T**ertio luce
corpali. qz ei⁹ corp⁹ immortalitate et claritate
resplenduit. **S**i enim iusti fulgebūt sicut sol.
Mat. xij. **Q**uāto mag⁹ ei⁹ corpus fulgere
debet q deū portauit. **Q**uarto luce rōnali. qā
omnes sancti q erāt in celo eā associauerunt.
Un i officio assumptiois canit ecclia. **S**icut
dies verni circū dabāt eā flores rosaz et lilia
pualliū. **F**lores rosaz sūt martyres. lilia cō
uallū sunt pfectores et pgiēs. **Q**uinto luce i
tellectuali. s. angelica. qz oēs angli eā associa
uerūt. quoz qdaz pcedebāt tanqz domicelli.
quidā sbiequebāt tanqz fideles mistri. **O**mnes
aut iubilabāt tanqz fuitores tenori. **E**cce qz lu
minosa ascēdit. qz a supiori illuminata fuit lu
ce supsubstantiali. ab inferiori luce itellectuali
rōnali. ab interiori luce spuali. et ab exteriori
luce corpali. **D**e hac etiā iubilatiōe canit ec
clesia. **A**ssumpta est **M**aria in celū gaudēt
angeli laudātes bñdicūt dñm. **E**t i corona
nra d^r. **A**ssumpta ē **M**aria nel alto celo. **S**o
tale honore e cō festa sincera. **E**ge admirādo
dixit clascuna chiera. **S**bi he costei che cō ho
nesto vello. **U**ien cō aurora e sol senfa rinel
lo. **E** de virtute parsuma lumera. **P**erochel
suo splendore immenso era. **I**n quella alma
digna e corpo bello. **M**a de si dolce dubio in
breue vsiro. **Q**uādo vider no a lei corona in
resta. **P**resso al summo monarcha i alto giro
Alhora li angel e sancti grāde festa. **S**o soni
e cāti incōmēzar sudiro. **C**ō dolce armonia
che anchor nō resta. **Q**uarto assumpta est
cū terribili pte. **I**n illud **A**an. vj. **T**erri
bil vt castroz acies ordinata. **I**n terribilis
nāqz fuit demonibz ei⁹ assumptio qz demones
de isto aere caliginoso in q morant penit⁹ au
fugerūt. **N**ec miz. fugerūt tm pterriti a taz
terribili societate. iux illud **A**an. vij. **Q**uid
videtis in synamite nisi choros castrozū.

choros angeloz et oim scōz. **F**ugerūt etiam
vulnerati a tā ineffabili iocunditate. **D**emonel
em sp i luctu sē. **E**t ad h⁹ applicari possz illd
Ecci. xxiij. **M**usica i luctu iportuna narratō
Fuerit qz excecari a tā mirabili claritate. **I**pi
ei tāqz noctne diuinā claritatē ferre nō pnt.
Malicia ei eoz penit⁹ excecavit eos **S**ap. ij.
Fugerūt etiā tremefacti a tā terribili pte. **S**i
cut ei canis cū videt hga q pculsus ē: terit⁹
fugit. **S**ic et demōes cū vidēt hga iesse i ce
lū deduci: terit⁹ aufugerūt. iux illd **I**sa. xxx.
A voce dñi pauebit assur hga pculsus. **B**ra
eteni hgo assilat hge. pmo rōe nois. qz hga
d^r a pte. nā p⁹ q latet i radice se pdir i vi
gore hge. **I**n ipa aut hgie ois pte pfectio
rept. vñ ipa ait **E**cci. xxiij. **I**n me ois spes
vite et pte. **I**n ei⁹ etiā vigore ac fructu rñl
sit ois pte radice. **R**adix ei ex q hge pte
fuerit pte. **I**n qbz qd gre et pte fuit
totū in b. hgie eminen⁹ appuit. **U**n i ei⁹ na
ritate cātat ecclia euāgelium **M**at. j. descriptū
in q ponūt genealogie pte. **N**otādū
qz q i virga triplex pte inuenit fm q ex tripli
ci sba componitur. s. cortice. ligno et medulla
Mediāte aut medulla nutrit. mediantē li
gno sursum erigit. et mediantē cortice p exte
res pte. **I**n b. aut hgie tanqz
medulla nutrit fuit ei⁹ iterior: grā. de q āge
lus ei dixit **A**u. j. **Q**ue grā plena. **A**ignū at
erigēs fuit ei⁹ pte. **A**ssumptio assidua. iux illd **A**an.
ij. **Q**ue ē ista q ascēdit sic hguia fumū. **U**bi
notādū q hguia ex q ascēdit: sursum tēdit. et
suā summitatē pte celū erigit. et qto mag⁹
a terta recedit et sursum tēdit: tāto ampli⁹ sp
sibilior fit. **E**t silt bñssima hgo maria semp
sursum tēdebat intēde et affectōe. **U**n scūs
Odilio cluacēsis i qdā fmōe ait. **U**nū qp
pe scim⁹ p certo pte marie vita et actio itē
ta fuit sp in dñio. **I**te summitatē. i. mentē sp
ad celū dirigebat. s. i pte. **I**n qto
a terra p terrenoz pte recedebat. et sursum
ad altū p affectū celestū accedebat. tāto i cō
templādo sibilior erat. **T**āqz at cortex exte
us defensans fuit i bñ hgie diligēs sui custo
dia. **S**eruauit eni illd **P**rou. iij. **O**i custo
dia sua cor tuū. et pte h⁹ **A**an. iij. appellatur
hor⁹ pclusus. **I**pa igit fuit illa hga pte
de q inqt **D**avid. ps. cix. **V**irgā pte tue
emitter dñs et. **S**ecdo assilat hge rōne ger
minis. **N**ascit ei sine germinat ex virga flos.
et flos ipe de hga egrediēs hga ipaz n violat
sed secundat **V**irga etiā nō accipit fecū dita
ris gratiam nec germinandi potentia ex ali
qua seminis commixtione: sed ex solis calo

Maria
Assilat
virge

Triplex
hge

Assumpta
cū terribili
ptate

Bermo. I. De assumptiōe Marie

re ⁊ celesti rore. Et sicut ex roga nra. i. ex beata
rogine egressus ē flos. i. dñs. Ihs q̄ incarna-
tus ⁊ natus ex illa absq̄ vteri ei⁹ uialatione
Un sic est secūdata q̄ tñ nullatenus violata
quia sicut ante partū fuit p̄go. ita etiā i p̄u
⁊ post partū remāsit. nec etiā ex virili semine
habuit generādi potentiā. s̄ solū ex rore cele-
stis gr̄e ⁊ ex solis calore. i. spūsscti opatione.
vt habet **Au. j.** dñi ei dixit angel⁹. Spūssan-
ctus supueniet in te ⁊ fructus altissimi obum-
brabit tibi. et ita exponit illud **Isa. xj.** Agre-
diēt rōga de radice iesse. ⁊ flos de radice eius
ascēdet. Tercio assilat p̄ge ratiōe culminis.
Ut nūc em virga p̄cipue illi q̄ sunt in aliquo
culmine dignitat⁹ p̄stituti sic reges et dñi. ⁊
p̄pter h̄ beata p̄go dñi p̄ga. q̄ dñs dñorū dñ⁹
vltus est illa. ⁊ q̄tūdie vti ad regendū nos.
quia ipam fecit nostrā gubernatricē. Et ideo
ps. inquit deo de beata virgine. Virga dire-
ctionis: virga regni tui. De alijs assilati
onib⁹ virge posui in scda p̄te p̄ncipali hui⁹
opis in exordio scdō ⁊ terti⁹ fmonis. De ere-
ctione aut hui⁹ p̄ge in celū p̄ ascensionē. ⁊ de
p̄uisione demonū p̄phetatū fuerat **Nume.**
xxiij. vbi **Balaā** dixit. **S**urget virga de
isrl ⁊ p̄cutiet duces **Noab:** vastabitq̄ om̄s
filios **Seth.** Hui⁹ em p̄ge notatio: salutatō
⁊ laudatio est demonib⁹ valde terribilis. q̄n
em audiūt ipam beatā virgine nominari: ita
est ac si sentiret clauā cum qua percuterentur
Unde vt legim⁹ in miraculis eius: cum in for-
ma humana apparēs diabol⁹ audā mulieri
eam vehemēter veraret. ⁊ illa nec p̄ aquā be-
nedictā. nec p̄ signū cruc⁹ ipam totalit̄ expel-
lere posset. tandē a quodam scdō viro educta
dixit. **S**cā **Maria** adiūua me. ⁊ statū dia-
bolus q̄si daua p̄uissus aufugit dicens. **D**ia-
bolus intret in os illi⁹ q̄ hoc te docuit. Qñ etiā
demon audit salutatiōem ei⁹: ita est ac si au-
diret tonitrū quo terreret. Iuxta illud ps̄
Vox tonitruī tui i rota. ps̄. **lxxvj.** Et sō de as-
sumptiōe hui⁹ p̄ge in celū exponi potest illud
Exodi. ix. **A**rtēdit **Moyles.** i. xps̄ p̄gā in ce-
lum. ⁊ dñs. i. dñ⁹ pater dedit tonitrua. i. demo-
nib⁹. Unde verificatū fuit illud **Exodi. xix.**
Experūt audire tonitrua. Et de ipa p̄gie ⁊ de
demonib⁹ in ascēsiōe ei⁹ territ⁹ p̄t exponi il-
lud **Job. xvj.** **Q**uis. i. demonū poterit toni-
trū magnitudis ei⁹ intueri. Et illd **Apoē.**
vij. ⁊ xvj. **S**acta sunt tonitrua ⁊ voces ⁊ fle-
tus. i. lamentatiōes demonū in gl̄iosa ascēsiōe
p̄ginis. Quapropter dicere possum⁹ ipsi bñ
dicte p̄gini de demonib⁹ illud ps̄. **cij.** **A** voce
tonitruī tui formidabūt. De ipa quoq̄ dici

potest illud **Apoē. iij.** de throno p̄cedunt ful-
gura ⁊ voces ⁊ tonitrua. Et illud **Quid. ij.**
metham. Un solet tonitrus ⁊ fulmia mittere
re terris. **S**ectā q̄ demonū p̄cutit brā virgo
ta: i. q̄ tonitruū. Un illi dicere possum⁹ illud
Ezech. xliij. **V**ox tonitruī tui verberauit eā.
Quādo etiā diabolus audit ipam imacula-
tam dei genitricē laudari: ita est ac si sentiret
gladiū quo iugularet. Et h̄ figuratum fuit
Judith. xij. **U**bi **Judith** pugione amputa-
uit caput **Holofernis.** **J**udith em interpreta-
tur p̄tens vel glorificans deū ⁊ significat be-
atam p̄ginē que semp deū glorificauit. In
cui⁹ assumptiōe demones q̄si gladio p̄cul-
si sunt. Et ad h̄ applicare possum⁹ illd qd p̄-
dictū fuerat **Hiere. xx.** **C**orrūet gladio inimi-
ci. De ipa q̄z brā p̄gine verificatū est illd qd
inquit deus **Zach. ix.** **P**onā te q̄si gladiū for-
tium. Et ideo vnicuiq̄ christiano dicit deus
illud eiusdē l. v. c. **S**ume tibi gladiū acutū
Et illud **Indici. ix. ⁊ j.** **R**egū. **xxj.** **E**uagi-
na gladiū. i. deuotionis beate virginis. et per-
cute. i. demones. **Q**uāq̄ strenue miles **Ihesus**
christi. acingere gladio tuo sup semur tuū ⁊
potentissime. ps̄. **xliij.** **H**oc inquā gladio re-
quo dicat **Hiere. xlvij.** **M**aledictus qui p̄-
hibet gladiū suū a sanguine. i. a demonū vul-
neratione mediāte hui⁹ sanctissime p̄ginis
deuotione ⁊ inuocatione. **O**mnib⁹ em fideli-
bus inquit deus illud **Ezech. v.** **G**ladiū euā-
ginate post eos. **N**e est em gladius quo de⁹
protegit castra fidelū. **A**d qd applicari pos-
set illud quod dñ. **j.** **M**achab. **ij.** **P**rotege-
bat castra gladio suo. **S**ed dimissis demo-
nib⁹ ex dñe nre assumptiōe cōtristatis reuer-
tamur ad iubilatiōē spiritū beatorū. de q̄
bus inquit **Alexander** de ales sup **Lan. li. vj.**
c. j. **I**stante tempis articulo quo in celum
Maria est assumpta. extimo nō solū ange-
los inferioris ordinis: s̄ etiā aliorū ordinum
glorioso matri dei debitū honorē impendisse
Videre em mihi videor angelos inferioris
ordinis nūciasse mri dei voluntatē filij eā vo-
cantis ad solū gl̄ie. **A**rchangelos nūciasse
eius aduentū celesti curie. **P**otestates intue-
or ad irruendū in prātes tenebrarū ne molī-
rent forte insidias latēter se p̄parasse. p̄nci-
pes signiferos q̄ agenda erāt disponētes p̄n-
cipaliter. **D**ñationes p̄o vt hui⁹ noue solē
niratis diem agāt celeberrimū specialit̄ inuā-
gentes. **A**throni illā reginā decēter locauerūt
ad dexterā filij i solio regni suo. **A**herubi p̄u-
denter ⁊ discretē debitā impederūt reuerētiā
Seraphi ignē charitat⁹ pleni feruētissime

Maria
percutit
demones

De an-
geli iubi-
latiōe ma-
rie assump-
tiōis.

Pars. XI.

q̄s tenerē
ter sit su-
scepta a
tota tri-
nitate

amore venerabant dñam suā. et sic **David** et
oēs angeli deducebāt archā federis dñi cum
iubilo. **Hec ille.** **Piero.** q̄s in fmone assum-
ptionis ait. **Nō** credo vnq̄ in celo solēniore
fuisse p̄cessionē. Quāuis em̄ magna fuerit i
xp̄i ascēsiōne: satis ista videt fuisse solēniore
Hec ille. De q̄ p̄cessionē assumptionis gina-
lis etiā loquēs **Bern.** inq̄t. **Per** cōparatōz
veriusq̄ illa maiestate potētiore. s̄z ista pom-
pa solēniore. **Inueniunt** q̄ppe angeli soli re-
demptori occurrere potuisse. **Matri** hō fili-
us ipe cū tota celesti curia tā angloz q̄ iusto-
rum hōim accurrēs: euerit eā ad brām festio-
nem. **Hec ille.** **Sit** credi p̄t fin. **Frāscum**
de maio. in q̄dā fmone. tūc aiabo q̄ erant in
purgatorio aliquā grām factā fuisse. vñ for-
te plurime et fo: san oēs brām ḡginē associan-
tes ad requiē eternā euolauerūt. qd̄ ego exi-
stimo indubitātē factū fuisse. Quā autē ve-
nerabiliter sit suscepta a tota trinitate nō p̄t
humanis v̄bis explicari. **Si** em̄ filio p̄digo
iuxta parabolā saluatoris p̄r occurrat cū gau-
dio. et cecidit sup collū ei⁹: et osculat⁹ est eum.
Au. xv. Q̄nto cū gaudio deus p̄r hāc non
p̄digaz filiā s̄z liberalissimā ac optimā bono-
rum suorū dūp̄satricē recepit in sue felicitā-
tis p̄fortiū. Quāta cū exultatōe paraclytus
sp̄s sc̄tus recognouit suū sacratissimū habi-
taculū. Quātis hō cū iubilatiōibz dei filius
humanitatz sue illustrauit hospiciū. **Audi**
Bernardū in fmone assumptionis dicentem.
Quis em̄ etiā si linguis loquat hōim et āge-
loz explicare queat quēadmodū supueniēte
sp̄s sc̄tus et obubzante p̄tate altissimi caro sit
factū v̄bi dei. p̄ qd̄ facta sunt oia. et dñs vni-
uersitatis quē nō capit vniuersitas creature
inter ḡginē se clausit viscera factus hō.
Sz et illud cogitare q̄s sufficiat q̄s gl̄iose ho-
die mūdi regina p̄cesserit: et quāto deuotiōis
affectu tota in eius occursum p̄dierit celesti-
um legionū multitudo. **Quibz** canticis gl̄ie
ad thronū sit deducta. q̄s placido vultu. q̄s se-
rena facie. q̄s diuersis amplexibz suscepta a fi-
lio: sup oēm exaltata creaturā. **Cum** honore
inquā illo q̄ tāta m̄r digna erat. **Cū** illa gl̄ia
que decuit tantū filiū. **Felicia** prius oscula la-
bijs imp̄ssa lacrimis cui ḡgineo m̄r applaude-
bat in gremio. **Nūq̄d** nō feliciora celebim⁹
q̄ ab ore sedēt in dextera patris hodie beata
salutatione suscepit cū ascēderet ad thronū
gl̄ie cantās et dicēs. **Osculet** me osculo oris
tui. **Abisti** generatōem. **Marię** assumpti-
onem q̄s enarrabit. **Hec ille.** In q̄bo verbis
innuit deuotus doctor q̄ sicut xp̄i incarnatio

explicari nō p̄t. sic nec gaudiū ḡginalis as-
sumptionis. **Et** in eodē fmone arguēdo etiā
dicit. **Si** nec oculus vidit: nec auris audiuit
nec in cor hōis ascēdit q̄ p̄parauit de⁹ d̄iligē-
tibus se. **Isa. lxiiij. et j. ad Ro. ij.** **Quid** p̄pa-
rauit genitrici sue **Sc̄tus** q̄s **Bernard⁹** ep̄s
et martyr de iubilatiōe ḡginalis assumptionis in
suis omelijs inq̄t. **Hodie** brām ḡginē celi su-
sceperūt letādo. angeli gaudēdo. archangeli
iubilādo. throni exultādo. dñatiōes psallēdo.
p̄ncipat⁹ armonizādo. p̄tates cytharizā-
do. cherubim et seraphim hymnyzando: atq̄
ad supnū diuine maiestatz tribunal deducē-
do. **Hec ille.** **Et Piero.** in fmōe assumptionis
ait. **Hec** est dies p̄clara: in q̄ v̄sq̄ ad throni
celitudinē intemerata m̄r et ḡgo p̄cessit. atq̄
in regni folio sublimata post xpm gl̄iosa rele-
dit. **Sic** itaq̄ v̄biq̄ p̄fideret d̄ illa sancta dei
canit eccl̄ia qd̄ de nullo sc̄toz fas est credere.
vt vltra angeloz merita trāscenderit. q̄ si si
militudo p̄mittit: veritas denegat. **Ad** cui⁹
p̄fecto exequias q̄tū fas est credere famula-
bant angeli: et vniuersē celi cōgratulabāt cu-
rie. quia credendū est militiā celoz curz suis
agminibz festiue obuiā venisse genitrici dei
eāq̄ v̄sq̄ ad thronū olim sibi etiā añ p̄stitu-
tionē mūdi p̄paratū cū laudibz et canticis sp̄i-
ritualibz p̄duxisse. **Cū** em̄ gaudiū sit in celis
de quolibet peccatore p̄uerso. multo magis pu-
randū est. p̄ rāte ḡginis exultatōe et gloria q̄
exultatio sit in supnis. **Cui⁹** nimirū festiuitat
oim supnoz est gl̄iatio. ceticolarumq̄ p̄gra-
tulatio. p̄sertim q̄ eius celebritas laus et fa-
uor est saluatoris. **Unde** credimus q̄ nō hūc
tm̄ diem solennē ducunt p̄ eius amore ānu-
um: verū etiam continuū et eternū iocūditat-
is et leticie. venerationis et obsequij. cū om-
ni tripudio amoris et gaudiij. **Nec** immeri-
to ois illa celestis ciuitas p̄gratulat et vene-
ratur m̄rem cui⁹ semp adorat filiū regē ante
quē tremūt potestates et curuatur om̄e genu.
Quā si diligēter aspicias nihil p̄tatis est. ni-
hil speciositatis et gl̄ie qd̄ nō i ea resplēdeat.
Et ideo si placet talis et tāta ḡgo. placeat et
opus p̄tatis ei⁹. **Aui⁹** vita oim est discipli-
na. cui⁹ mores instituta sunt omniū eccl̄iaz
que p̄cellit cunctis. et supeminet vniuersis
Propterea q̄cūq̄ virgo sibi ab ip̄a optat p̄-
mium et implorat auxiliū. debet eius imitari
exemplū. **Unde** et **Bern.** in fmōe assumpti-
onis dicit. **Preciosum** hodie mun⁹ terra no-
stra direxit in celū. et dādo et accipiēdo fe-
lici amicitiaz federe copulēt hūana diuinitas
Illo em̄ ascēdit fruct⁹ terre sublimis. **Unde**

Bermo. I. De assumptiōe Marię

data optima descendit. Ascēdens in altū virgo sancta Maria: dabit quoque ipsa dona hominibus. Siquidē nec facultas ei desse potest: nec voluntas. Regina celorum misericors ē mīrabilis genitrix dei. Nihil enim sic potest potestatis eius seu pietatis magnitudinē cōmendare: nisi forte aut nō credit dei filiū honorare mīrabilis aut dubitare quod potest oīno in affectū charitatis trāsire Marię viscera: in quibus dei charitas nouē mēsiū corpāliter requieuit. Et hec quod dem propter vos dixerim fratres: ut in interī sileam bñficia que p ipso gloriificatiōe cōsequimur. Si eā diligimus: gauderem⁹ vti quod vadit ad filiū. nisi forte (quod absit) in uentrici gratie oīmmodis inueniamur ingrati. Quē enim in castellū mūdī hī intrantē pū ipsa suscepit. ab eo suscipit hodie sanctā igre diens ciuitatē. Sciz quāto putas honore cum quāta exultatiōe. cū quāta glīa? Nec ī terris locus dignior virginalis vteri tēplo. ī quo dei filiū Mariā suscepit: nec in celis regali folio quo beatā Mariā hodie filius sblimauit. **Deuot⁹** quoque Ansel. in quodam sermone ait. Sū xps matrē in regnū suū assumere: et ei magnificentiā glīe decreuisset ostēdere. cui⁹ precor dignitatis et honoris apparitū intēdebat tota curia angelorū: quibus vocib⁹ exultatiōis atq; salutis resonabāt vniuersa tabernacula antiquorū patrū ipsi curie tunc nup associatorū. **Terre** crediderim oīs illius patrie ciues festiuiori solito et sublimioris decoris nitore ad aduentū mris dñi sui parari. ac noua quadā ineffabili iocūditatīs gratia p tate rei expectatiōe iubilare. Et quid mir⁹? Ipse enim Ihs deus et dñs oīm filius ipsi⁹ castissimē p̄gis et dñe rex: ei sicut vnice matri sue totius festiuius occurrere voluit. ne aliq; de familiarib⁹ suis se a tāti gaudiū imēnsitate subtraheret. **Utiq;** moris inf homines esse scit. vnūquēq; bonū seruū cuius cūq; p potētis dñi: eo maiori gaudiō ī aduentu amici sui exultare: quo ipm dñm suū cognoscit aduentantē amicu magis amare. Lūx de aduentu patrū dñi sui agit. de quorū speciali dilectione nullis vlla dubitatiōe teneb. illi nūmiz magis felicē se extimat: q maiori iubilo et festiuiori occurſu leticie frenare laxat. Si ergo hec ita se habēt apud hoies q bus si qua bonitas est longe tā supernorū ciuium bonitati impar est. cōtemplet anim⁹ q ad potest. quo gaudiō. qua festiuitate. quibus pcentib⁹ iubilabāt oēs beatorū spiritūū ordines. qñ et vnica mrem dñi sui aduētare. et ipz dñm deū suū ei videbāt oīs glīa sua decora-

tum velle occurrere. **Stripar⁹** itaq; mille milibus: immo innumerabiliū angelorū agminib⁹: de⁹ ipse hūc p̄ssimē mri sue de h mūdo migrati occurrat. eāq; sup oīs celos exaltatam cūcte secū creature phēni iure dñaturaz in throno glīe collocant. **O** dies tanti occus gloriola. **O** felix dies tā pclare exaltatiōis Beata et celebris dies tā sublimis gloriificatiōis. festiua et oīni seculo admirabilis. **D**ies enim illa nō solū te dñam ineffabilē sblimauit: sed etiā ipm celūz quod penetrasti: necnon et cūcta q in eo sunt noua et inextimabilē gloriā decorauit. **N**oua quidē grā celūz decorauit: qua pōtē glīam ei⁹ ex p̄ntia tua vltra q dici possit aut cogitari magnificauit. **N**ā tu dñā illuc ascēdes noua illud ac pcellēti p̄ntiū tuaz dignitate irradias. **I**mmēsa q; miserationū et gratiarū tuaz luce plūstras. **A**dē quoq; dies tui ascēsus eos q ciues celī ab initio creature esse meruerūt solito festiuiori exultationis gaudiō induit. **Q**uia nā q; p gloriosum fructū secūde p̄ginitatis tue vident semiruptā ciuitatē suā reintegrari: vere in tuo aduētū p quē tāti bonū meruerūt: gaudiū sui magnitudo iure debuit augmentari. **T**errā etiā dies exaltatiōis tue o beatiſſima femīaz mira grā irrigauit. q; dū te quā de se et in se aliorū hoīm lege p̄gentā nouit. vsq; ad creatoris oīm thronū exaltari cognoscit antiq; maledictiōis penā quā ī peccato p̄mo filiorū suorū se merito excepisse sciebat: tā p tate bñdictiōis tue abundantia se euadere indubitatē credebat. **Q**uid ampli⁹ dicere possum dñā? **I**mmēsitatē quippe grē et glīe tue desiderare cupiētī sensus deficit lingua fateri. **Q**uēadmodū enim oīa que in celo sunt p glīficatiōem tuā ineffabilē decorant. ita p eandē glīficatiōem cūcta q in terra subsistūt mirabiliter sublimant. **S**inglā nempe que p tuā beatā et integerrimā p̄ginitatem deū suū quē nō cognouerāt agnoscere et cognitū colere atq; amare meruerunt. **I**mmense dignitatis decus receperūt: quādo te sup oēs celos ascēdere: ac in dextera dei sui bñdicti filij tui exaltari cognouerūt. **I**n eo etiā didicerūt se eidē deo suo totū debere qd sunt: quādo tu que inter illa et de illis vna fuisti tā tam dignitatē eminētiā meruisti. **N**ihil igit aut idolis homines aut vllē alie rez species idolorū cultorib⁹ se debere intellexerunt. qñ et singularem actore sui ex castissimo vtero tuo ad reſtitutiōem prime creationis sue progenitum susceperūt. **E**t te p quam amissam dignitatē suā recuperauit. oīni creature tā sblī-

Tot⁹ ex
clamato
riusmo
anselmi.

Quāto
honoris
appatu
virgo sit
assūpta

mihi p[ro]p[ri]i intellere. Quas igit[ur] laudes. q[ua]s
ve g[rati]as acti[on]es n[on] sol[um] humana sed eti[am] om[ni]s
creatura huic sacratissime v[ir]gini d[omi]ni. Pu
rissima nam atq[ue] sanctitas atq[ue] sanctissima
puritas p[ur]issimi pectoris eius: om[n]e omnis
creature puritat[em] seu sanctitat[em] incomparabi
li sublimitate t[ra]scendens hoc promeruit. vt
opatrix p[er]diti orbis dignissime fieret. Unde
q[ui]d laudis p[er] tam ineffabili bono ipse p[er] e[am] re
paratus m[un]dus ei iure debeat cor alicui[us] sub
carne mortali viuentis extimare nullatenus
sufficit. Utiq[ue] cuncta que deus fecit et vili[us] bo
na. in eo statu quo condita fuerit esse destiter[un]t.
sed p[er] hanc beatissimam v[ir]ginem in statu p[ri]sti
num restituta sunt. Sicut g[en]t[em] deus sua poten
tia cuncta patrand[um] pater est et domin[us] o[mn]i[um].
Ita beata Maria suis meritis cuncta repa
rando mater est et domina rex. Deus enim e[st]
d[omi]n[us] om[ni]u[m] singula in sua natura p[ro]p[ri]a ius
sione p[re]stituendo. et Maria est d[omi]na rex sin
gula congenite dignitati p[er] illam qua[m] merui
t g[rati]am restituendo. Et qu[od]admodu[m] deus ex
sua substantia genuit eu[m] p[er] que[m] cunctis origi
nem dedit. ita Maria de sua carne pepit illu[m]
qui in decore p[ri]me creationis o[mn]i[um] cuncta re
stituit. Item sicut nulla reru[m] species nisi p[er]
dei filiu[m] facta substituit. ita lex debite damna
tionis nemine deserit nisi que[m] ab ea fili[us] ma
rie absoluit. Quis igit[ur] ista recto sensu et cor
de sincero p[re]cedens: plene p[er]cipere q[uo]d excell[en]tia
d[omi]ne hui[us] p[er] qua[m] tam ineffabili g[rati]a et tam
inextimabili erectione erectus est m[un]dus?
Quis inqua[m] mira[m] et o[mn]i re p[re]ter hac inau
ditam mulieris istius g[rati]as oculis m[er]itis asp[er]i
ciens n[on] obstupescat. et non modo elinguis:
vix etiam tante rei comprehensione p[ro]utius i
munis fiat? Quapropter ea que nobis impe
netrabilia sunt: intermittentes precibus im
petrare nitamur. vt quod intellectu cape ne
quimus salutari effectui obtinere mereamur.
Ascendat igit[ur] fidelis anima i[n] m[er]itis speculam
et quantu[m] potest videat in quanta sublimitate
locata sit domina nostra. Om[n]is natura a
deo est facta. et deus est ex Maria factus. De
us om[ni]u[m] factor se ex Maria fecit: et sic cun
cta refecit: q[ui] potuit om[n]ia ex nihilo facere: no
luit ea violata sine Maria reficere. De[us] igit[ur]
est pater rex creataru[m]. et Maria est ma
ter creatar[um]. Deus illu[m] genuit p[er] quem sunt
om[n]ia facta. et Maria illu[m] genuit p[er] que[m] s[un]t
om[n]ia refecta et saluata. Per has g[rati]as iocina
ti[on]es impossibile est vt aliquis homo ad e[am]
conuersus et ab ea respectus damnet. q[ui] ip[s]a
genuit eu[m] p[er] quem mortua reuiu[er]it et p[er] que[m]

homines ex peccato saluant[ur]. Et quia non est
iustificatio nisi qua[m] ipsa in vtero fouit: n[on] est
salus nisi qua[m] ipsa peperit. Ipsa g[en]t[em] est mater
iustificantis et iustificatoru[m]. Ipsa mater sal
uantis et saluandoru[m]. Igit[ur] mater dei qui so
lus damnat. qui solus saluat. quem solus ti
memus. In quo solo speramus est ma[ter] n[ost]ra.
iudex et saluator noster est frater noster. Quo
modo g[en]t[em] desperemus cu[m] salus siue damnatio
ex boni fratris et pie matris pendeat arbitrio.
Nunquid sustinebit bonus frater puniri fra
tres quos redemit? Bona mater d[omi]nari fili
os suos quoru[m] ip[s]a redemptore[m] genuit? Dul
cis mater rogabit dulce filiu[m] suu[m] p[er] fratre[m]
nost[rum]. filiu[m] p[er] filijs. vnigenitu[m] p[er] adoptatis.
pius filius audiet libent[er] p[ro] filijs. vnigeni
tus p[ro] his quos adoptauit. domin[us] p[ro] his
quos liberauit. Nec ille. Exultemus g[en]t[em] et
am nos cum celiculis et creaturis vniuersis
p[ro]ut possumus. et tale ac tanta v[ir]ginem ma
tremq[ue] p[ur]issimam p[ro] nostro modulo laudare
studeamus. Ad quod nos hortat Hierony
mus vbi supra dicens. Hodie g[lor]iosa semper
v[ir]go Maria celos ascendit. rogo gaudete.
q[ui] ineffabiliter sublimata cu[m] xpo regnat in
eternu[m]. Regina m[un]di hodie de terris et de p[re]
senti seculo nequa[m] eripit. Item dico gaudete.
q[ui] secunda de sua imarcescibili gloria ad celi
am puenit palatium. Exultate inqua[m] ac gau
dete. et letet[ur] o[mn]is orbis. q[ui] nobis hodie o[mn]ib[us]
interuenientib[us] ei[us] meritis salus aucta est.
vobis quoq[ue] diligentib[us] e[am] honor et virtus:
ampliorq[ue] p[re]stata et g[rati]a. Idcirco dilectis
simi letamini et exultate. q[ui] si de[us] ore p[ro]p[he]
tico in sanctis eius laudare iubemur. multo
magis eum in hac celebritate beate v[ir]ginis
matris eius oportet cu[m] hymnis et canticis di
ligentius extollere. et dignis deo iubilare p[re]
conijs. ac mysticis honorare munerib[us]. Nul
li em[en] dubiu[m] est q[uo]d totu[m] ad g[lor]iam laudis ei[us]
p[er]tineat quicquid digne genitrici sue imp[er]suz
fuerit ac soleniter exhibitu[m]. Propterea hor
tor vos et comoneo in hac sacra solenitate ge
nitricis dei marie. nolite cessare a laudib[us].
N[on] si ego es gaude. quia meruisti ee et tu quod
laudat. am[en] cura vt sis que digna laudare pos
sis. N[on] si p[er]tines es et casta: venerare et lauda
q[ui] n[on] aliunde p[os]sat vt possis esse casta q[ui] ex g[ra]
tia xpi. que plenissime fuit in Maria quaz
landas. N[on] si coniugata certe es aut pecca
trix nihilomin[us] p[er]sistere et lauda. q[ui] inde o[mn]i
bus misericordiapfluit g[rati]a vt laudet. Et quis
n[on] sit speciosa laus i[n] ore p[er]tor[um]: noli cessare a
laude. q[ui] inde p[er]mittit tibi ventia v[er]bo et o[mn]i

Hortat
laudare
v[ir]ginem et
exultare
de ei[us] as
sumptio[n]e

depar
Anselm
ad v[ir]gin
p[er] nostra
laure

Sermo. I. De assumptione Marie

ut laudes. Alioquin nisi iuxta modulum ingerimus nostri dei in sanctis suis laudare et studeamus: quod cum secundum quod canimus: iuxta multitudinem magnitudinis eius laudare poterimus? Domino hoc pretermittendum non est quod impletur iustum? quandoque secundum quod dicitur. Beati qui habitant in domo tua domine: in secula seculorum laudabunt te. Quod si pariter festivitatem gloriose semper virginis Marie deuotissime celebremus. quia hoc est dies preclara: in qua meruit exaltari super choros angelorum. et puenire ultra quam nostre humanitatis est natura. ubi non substantia extollit sed glorie magnitudo monstrat. cum eleuatur ad dexteram patris: ubi ipse introiit pro nobis pontifex factus in eternum ad celi palatium. Hec inquam est preclaris diei festiuitas: in qua gloriosa et felix ad etherei puenit thalamum. Que profecto festiuitas sicut et homo incompatibilis est ceteris virginibus. ita et incompatibilis est omnibus sanctorum festiuitatibus. et admiranda etiam fratribus angelicis. propter quod ex persona supernorum ciuium in eius assumptione admirans spiritus sanctus ait in carnis. Que est ista que ascendit per desertum quasi virgula fumi ex aromatibus? Et bene quasi virgula fumi. quia gracilis et delicata. quia diuina extenuata disciplinis. et concremata in holocaustum incedit pio amoris et desiderio charitatis. ut virgula inquit fumi ex aromatibus. Numquam? quia multum erat repleta fructu odoribus. manansque ex ea fragrabat sua uisum odor etiam spiritibus angelicis. Hec ille. **Beatus** homo Anselmus ubi rogat beatam virginem sic exaltatam dicens. Rogita quesumus et recogita apud te piissimam mater. quoniam ad dampnandum se ad salutandum peccatores perditorem factus est homo ex te. Aur itaque non iuuabis nos peccatores que in tanta celsitudine es propter nos eleuata. ut te dominam habeat et veneretur tota pariter creatura? An ideo ut pereamus amplius non curabis. quia quicquid de nobis miseris ultra eueniat. glorie tue nulla iactura inde pueniat? Et si quidem fortassis aliquo modo bona dominam posses: si per tui soli exaltationem et utilitatem dei facta fuisses. sed utique deus qui hominem assumpsit ex tua castissima carne: hoc fecit pro tua et nostra communi salute. Si ergo tu que plena salute es porrita non intercedis ut eadez salus pro modulo nostro etiam ad nos usque peringat. iam tuorum sufficiens comodorum: nostrorum negligens esse videberis. que pro totius mundi saluatione meruisti fieri mirabilissimi. Hec Anselmus. Beatus autem Augustinus eandem virginem alloquens in quodam sermone ait. Accipe itaque quaecumque meritis tuis impares gratias actiones et laudes. Et cum suscipies vota: culpas nostras orando excusa. Ad-

mitte nostras preces intra sacrarium pie exauditionis. et reporta nobis antidotum reconciliationis. Sit pro te excusabile quod pro te iugerimus fiat impetrabile quod fida mente poscimus accipe quod offerimus: et impetra quod rogamus. excusa quod timeamus. quia nec potior meritis inuenimus ad placandam iram iudicis quam te que meruisti mater existere eiusdem redemptoris. Succurre ergo miseris. iuuua pusillanimes. re foue debiles. ora pro populo. interueni pro clero. intercede pro monachorum choro. exora pro deuoto semineo sexu. sentiant omnes tuum iuuamencum quicumque deuote celebrant tuam assumptionem. Sit tibi compassio pro afflictis. sit pius affectus super celorum peregrinis. Et cum te semper letantem aspicias. flet quoque nostros ad deum ipsam admittas. Cumque ut pro prium filium pro nobis interpelles precamur. Nos ei adhuc in hac terra affligimur. opprobrijs afficimur. elurimus. sitimus. somnum patimur. in carcere retinemur. Tu homo in celestibus regnis prelatas es cunctis virginum choris. Tu agnum quocumque prexerit sequeris. Tu virginicos choros et ab incertine carnis illecebris alienos pro alberta lilia. rosasque suauiter. ad fontem phenicis vite portandos inuitas. Tu in illo beatorum felicissimo regno primi ordinis dignitate adeptus. platis rosas oberrans in paradisi amenitate: gramineosque et grocos tenero poplite pergis felicique palma violas inarescibiles carpis. Tu beatus sine fine chorus coniuncta angelicis archangelisque sociatus: in defessa voce serus clamare non cessas. Tu in cubiculo regis beatitudinis gemmis ac margaritis ornata existis. Tibi thronus ab angelis locatus in aula regis cernitur. Teque ipse rex regum ut matrem veram et decoram spiritus sancti pro omnibus diligens amoris amplexu associat. Nec mirum si dignetur tibi aggaudere deus regnans in celis. quem tu puulum ex te hominem naturae totius osculata es in terris. Has ergo tuas felicitates possides peruenire ad nostram miseriam salutem. Inter hec fratres charissimi toto mentis affectu beatissime virginis intercessionibus nos committamus. eiusque patrocinia omni nisi in iploremus ut dum nos supplicem eam obsequio frequentamus in terris: ipsa nos sedula prece commedare dignetur in celis. Neque enim dubium est eam que meruit pro liberandis proferre precium posse plus sanctis omnibus liberatis impendere iussuragium. Sed quid nobis predest hanc interpellare uocibus: nisi etiam humilitatem eius exempla teneamus. Aur remus ergo dilectissimi fratres ut cum huius diei festiuitati interesse cupimus: vestimentis humilitatis atque charitatis induti appareamus. Non nos inuidia aliene felicitatis torquet. non ira ut

Deprecatio
Anselmi
ad virginem
pro nostra
salute

Pars. XI.

ad diuisione dilaniet. nō cupiditas a nob
xpm excludat. nō seculi nos tristitia exurat.
nō pspiras ei⁹ icaute decipiat. nō luxuria inq/
net. nō inuidicia polluat. nō elatio corrupat
nō supbia inflat. vt cū nos pstrubz ornatos
charitate pūctos. hūilitate fundatos. beata
dei genitrix Maria sue nos festiuitati iter/
esse pspexerit. ardēt⁹ sbuenire festinet apd fi
liū z dñm suū ihm xpm saluatōrē nrm. q̄ co/
ronis phēnis regni clarificat sc̄tōs suos. et ē
eterna laus z expectatio oībz sc̄tis suis. **Hec ille**
Lui dulcissimo redēptori nro atqz gl'iosiss/
me mīi sue sit infinita laus z gl'ia p oīa secula
seculoz. **Amē.**

De eiusdē gl'iosissime p̄gis assumptōe
Sermo. ij.

Festū al
lūptōis
mai⁹ oī/
bz alijs

Omini est as
sumptio nra. z sc̄ti isrl' regis nri
ps. lxxxvij. **Gl'iose** assumptōis
p̄ginalis festū respectu vltimi finis est ma/
ior solēntas oīm festiuitatū ip̄i⁹ brissime ma/
tris dei. Si ei oīm hoīm finis vltim⁹ est feli
citas. vt p̄ theologos i. ij. di. j. brificade i sū
mo p̄gis finis sūma erat felicitas quā p̄secu
ta est i sua sacratissima assumptōe. Quia ḡ
fm Solonis p̄h' siniaz. p̄h'ia solūmō a fine
p̄secrat. z finis est postrema p̄fectio rei. vt in
l. j. ff. de iusti. z in. z res plus attribuit finē q̄
p̄ncipio. vt. ff. de aqua quor. z esti. l. j. §. hoc
interdictum. Itē finis habet rōnem optimi
z est cū causaz. ij. p̄h'is. **Un Aristō.** j. z. v. me
tha. inq̄t. Finē optimū esse i vnaqz re cē di
cū⁹. qz cē rei p̄fert. **Et. iij. copic. ait.** Meli
or est finis oībz q̄ sunt ad finē. Dic qz p̄men
tator sup. ij. metha. Qui destruit finē destrui
t oīe bonū. **Et p̄hus. iij. p̄h'is. z. j. de celo. z**
mūdo inq̄t. Vanū est oīe qd suū nō attri
git finē. **Un inuanū ille hō vniū q̄ ad suū**
felice finē nō pringit. Ad quē null⁹ puenire
p̄t donec est in hac mortali vita. **Un illd Qui**
dij. iij. metham. vltima sp̄ Expectanda dies
hoī. dicitqz brūs An obitū nemo sumapqz fu
nēra debet. Jo ipa pūssima p̄go toto cordis
affectu hūc lūū felicissimū finē q̄tridie post
filij ascensionē. vt in p̄cedēti fmōe diximus
expectabat. **Un dicebat suo sponso celestī.**
Dhe fa hōrmai cōtento il me de sio. **Ahe p̄tē**
plar te possa o dolce sposo. **E** videre lo aspe
cto glorioso **Grato** e gentil dil me fiol adoz
no. **Quādo** sara. quando sara quel giorno.
Ahe cō dolceza te possa goldere. **Un** lera che
possa possidere. **Al** mio fio de chi inamorata

sono? **Poi** che fiol mē festi el pmo tono facē
do me de ti inamozare. **Famel** secūdo. e non
mel denegate. **Ahe** presto venga aldisiato fi
ne. **In** quelle pietre reducēte e fine. **Nel** lam
pezare lustro di ogi toi fame p̄giare fiol poi
che ne foi. **Ferita** e sagitata in mezo el core.
Succorre fio a q̄sto grā dolore. **Lo** toi suauē
e p̄ciosi vnguēti. **De** fiol mio fa che tātō non
stenti. **E** colli hōrmai el mio lacrimare. **Chi**
me dara le penne da volare. **E** v̄sio fora de
corante spine. **Forome** fora de le triste p̄fine
Del tenebroso e fastidito mundo. **E** volaro
dal me fiol iocūdo **Fiol** decoro e cādido gilio
Esoto lūbra del dolce mio fio. **Staro** gau
dente eleta i sempiterno. **Iui** nel grembo di
quel signor etno. **Darome** pace e vinaro zo
iosa **Fra** rāta turma electa e gloriosa **Dogni**
virtu e gratia ornata ebella. **Ma** trista mi
che anchora nō sono a quella. **Nō** vedo an
chora el caro filiolo mio. **Fin** che nō giungo
al fin dil me dēio. **Cessar** nō potero mai d' dō
lere. **Fia** pero fiol el to volere. **Dis** v' sūl
p̄bis dēū frēq̄nt p̄go b̄ndicta dēp̄cabat. **Si**
q̄s at illā iterrogassz q̄n ad ethereas māio
nes esset p̄uētura. **Ipa** mīdere potuissz p̄ba
themat nri. **Sup** q̄bz septē alias p̄sideratio
nes faciemus

Prima dicef electionis
Secunda inuitationis
Tertia introductionis
Quarta transgressionis
Quinta obuiationis
Sexta ostensionis
Septia p̄o z vltia appellabit s̄blimatōis
Pars prima huius sermonis que dicit
electionis.

Pro expeditōe p̄me p̄t dicere possu
mus de mīe dei illd qd recitat i euan
gelio sue assumptōis. z ē sc̄ptū **Au. x.**
vōi dē. **O**primā p̄t elegit sibi Maria q̄ nō
auferef ab ea i etnū. trāssup̄ine i. nīl cū p̄
dem. §. nec putes. de renū. **Ista** ei p̄ba p̄prie
nō pueniūt alicui sc̄tō. nec alicui anglo. nec
etiā ipi deo. sz tm̄ ipi p̄gini gl'iose. **Un** cū op
timū dicat cui⁹ bonitatis nō est possibil' addi
tio. **O**primū nāqz significat p̄ncipalē gduz
bonitatis. ff. de verbo obli. l. vbi autē non ap
paret. §. at cū optimū. **Cū** nō sit aliquis san
ctus vel angel⁹ ad cui⁹ p̄fectiōem non possit
aliqd addi. ad nullū sc̄tō vel angelo poterunt
p̄ba ista p̄prie puenire. **Et** cū de⁹ nō habeat
partē bonitatis sz totū. **Ipe** cū vt ait **Aug⁹.**
in li. de vero cultu. z plato i thimeo p̄mo. **Est**
bonitas infinita. **Et** vt inq̄t **Ansel. i. li. monō**

Bermo.II. De assumptiōe Marię

**Triplex
electio**

**Castitas
habz tres
partes**

**Humili-
tas habz
tres gd.**

logion est summū bonū quo nihil maius co-
gitari potest. ideo nec ipsi deo p̄dicta s̄ba pos-
sunt cōuenire. Sola aut̄ gloriōsa virgo op-
timā partē habet. Ad cuius p̄fectiōem inq̄rū
est pura humana creatura aliquid addi non
potest. Et est media inter creatorē q̄ totū te-
net. et omnē aliā creaturā que partē bonā vel
meliorē possidet. Ipsa nāq; partē optimā
obtinēt. Inuenit em̄ bonū: meli⁹ et optimū.
l. erigēdiā glo. C. de p̄cu. 7. l. si mulier. ff. de mi-
no. Et s̄līr triplex ē electio. s. boni a malo rep-
bato. de qua in. c. hinc eteni. xlii. dist. 7. hec est
incipientiū. Secūda electio est melior inter
bona. qd̄ semp est p̄eligendū. i. ethicorū. 7. iij.
topicoz. 7. c. nō mediocriter. de p̄sca. dist. v.
7. hec electio est p̄ficiētiū. Tertia est optimā
inter meliora. quod semp debet eligi. vt i. aut̄.
de defensione ciuitatis. circa p̄ncipiū. ista est
electio p̄fectoz. Manifestū est aut̄ q̄ cū ipsa
s̄go esset p̄fectissima: nō t̄m elegit simplicit̄
bona. nec t̄m de bonis meliora sed de meliori-
bus optimā. Istā s̄o optimā partē elegit in
mundo et in celo. Prima pars optimā quam
elegit in mūdo multiplex fuit. Primo enim
elegit partē optimā d̄ castitate. Castitas aut̄
tres habet partes. Una est castitas p̄iugalī
de qua ad Hebr. xii. d̄r. Donorabile p̄iugi-
um et thorus immaculat⁹. Et ista est pars bo-
na que habet fructū tricesimū. Alia est casti-
tas vidualis. 7. hec est melior. qz habet fructū
sexagesimū. Tertia s̄o est castitas s̄ginalis.
7. hec est optima. qz habet fructū centesimū.
Et istā p̄te elegit sibi Maria. Ut t̄m ostēde-
ret q̄ nullū bonū ei defuit. 7. q̄ fuit om̄ib; cō-
munis p̄sona: voluit esse p̄iugata cū p̄iugali-
bus. 7. vidua cū viduis. 7. immaculata s̄go
cū s̄ginalib; immaculatis. vt inquit Bern. in
quodā s̄mone. Et quoniā multe fuerūt que
seruādo virginitatē eius exemplo post eā p̄te
optimā elegerūt. ideo ipsa elegit partē super-
optimā. s. virginitatē cū secunditate. siue se-
cunditatē cum s̄ginitate. Un̄ Bern. in s̄mo-
ne assumptiōis inquit. Optimā partē ele-
git sibi Maria. qz bona quidē est fecunditas
p̄iugalī. melior ē castitas vidualis. optima
s̄o fecunditas virginea seu virginitas secū-
da. Et istud p̄uilegiū solūmodo est Marte.
qd̄ alteri nō fuit datū. ¶ Secūdo ipa beata
virgo elegit partē optimā de hūilitate. Hu-
militas em̄ habet tres partes siue gradus. de
quib; tractat glo. in de. j. de reli. do. Primus
gradus est subijci suo supiori. et de hac d̄r ad
Hebr. vii. Obedite p̄positis vestris: et vos
subijcite illis. Et ista est pars bona. Secun-

dus s̄o grad⁹ est subijci suo equali. in̄ illud
ad Roma. xii. Donore inuicem p̄ueniētes
Et ista est pars melior. Tercius grad⁹ ē sub-
ijci inferiori. Iuxta illud Lu. xxi. Qui ma-
ior est vestz: fiat sicut minor. Et facit de peni-
di. ij. c. j. Et ista est pars optima quaz elegit
Maria. quia nō t̄m fuit obediēs suo supiori
s̄z deo dicens Luc. j. Ecce ancilla domini: si
at mihi s̄m verbū tuū. Et nō solū suo equali
s̄z Ioseph sponso suo. quēz sibi p̄ponebat
dicens xpo Lu. ij. Pater tuus et ego zc. sed
et iā suo inferiori se subiecit. s. Alizabēth. ap̄d
quā trib; mensib; mansit et ei humiliter fuit
uit. Ipsa em̄ de deo sentiebat digna. de se par-
ua. de p̄ximo s̄o magna. Sed multi p̄tra-
rium faciūt. Cōtra quos d̄r Leuit. xxi. Nō
accedent ad ministeriū dei q̄ fuerint grādi v̄l
paruo vel torto naso. Illi aut̄ h̄nt grandem
nasum: qui de se sentiūt magna. sicut sunt va-
negloriosi. Illi s̄o paruū: qui de primo senti-
unt modica. sicut sunt p̄sumptuosi. Illi aut̄
habent tortū nasū: qui de deo sentiūt idigna.
sicut sunt heretici. qui in scripturis sanctis
tortas expositiōes faciunt et de deo erronea di-
cunt. ¶ Tercio elegit beata virgo optimā
partē de p̄fectione vite. Est em̄ vita actiua:
que est pars bona. Alia ē p̄templatiua. 7. hec
est melior. Tertia s̄o est ex vtrāq; cōposita.
7. hec est optima. quaz elegit Maria. Ideo
figurata est p̄ Martha. que fuit actiua. Et
Magdalenā sororē suā que fuit p̄templati-
ua. vt ait Gregori⁹ et Aug⁹. super Lucam.
Auce em̄ Maria dicunt de Martha. que fuit
p̄tinentia ad vitā actiua. 7. optime inueniūt
in benedicta virgine. Primū est q̄ ipsa exce-
pit Iesum in domū suam. Secūdu q̄ sara-
gebat circa frequēs ministeriū. Terciaz s̄o
q̄ sollicita erat et turbabatur circa plurima.
Primū em̄ opus significat xpi p̄ceptiōem i
vtero s̄ginali factā. Qd̄ igit d̄r i euangelio
assumptiōis q̄ intrauit Iesus in qd̄daz ca-
stellū. significat ingressū filiū dei i hūc mū-
dum. Dicit aut̄ mūd⁹ castellū. qz h̄z p̄ditōel
castelli rebellis. Primo qz fundamentū eius
instar castri est in alto supbie et vane glorie.
p̄prie reputatiōis ac pompe. et ab ipa supbia
(vt d̄r Ithob. iij.) sumpsit initium om̄is p̄di-
tio. Secūdo quia est munitū lapidibus du-
ris qui frangi non possunt. s. obstinatiōib;.
et p̄structum est saxis durissimis. s. auaricie.
vsure. rapine. fraudulencie. et simonie. Isti
enim lapides ita sunt duri vt non frangant
malleo verbi dei. Quis em̄ est qui velit resti-
tuere vsuras. furta et rapinas. et b̄nficia sumo

**Mar-
tha s̄gt
Mariā**

**Mūd⁹
d̄r castel-
lum**

niaca relinquere. De auaro nāq̄ verificat illud Job. xij. Cor eius indurabitur quasi lapis. Tercio quia habet fossatum plenū aq̄s immundis et feridis luxurie. cum ranis clāmantibus et persuadentibus in eis permanere. De luxuriosis enim moraliter verificatur illud Erod. viij. Et bulier fluuius: id est libido et concupiscentia. ranas: id est malas cogitationes et locutiones. Et illud qd̄ in eodē c. habetur. s. ascenderunt rane: operueruntq̄ terrā egypti. Et de his tribus malis p̄ditiōibus huius castelli mūdant dicit. j. Johā. ij. Omne qd̄ est in mūdo: aut est concupiscentia carnis: aut concupiscentia oculorū: aut supbia vite. Quarto quia est clausum cū pontibus elevantis: ac tanuis et seris. Et similiter castellum mundi est clausum non recipiens dilectionem proximī per inuidiam. Unde de mūdo dici potest illud. iij. Regū. xv. Clausa est ciuitas. s. mētis sue. Quinto q̄ habet p̄uisionem diuersarū elcarum per gulas. Unde de ventre gulosi verificatur illud Eccl. xxi. vj. Dēm elcam māducabit vter. et est cibul cibo melior. De gulosis etiā dicitur ad Phīlip. iij. Quorum deus venter est. Sexto: q̄a habet arma diuersorum generum per iram. vt blasphemiam. contumeliā: et maledictionem. Unde de iracundis dicit ps. lvi. Dētel eoz arma et sagitte: et lingua eorum gladius acutus. Septimo: quia est quietū et securū per acciditā qua se reputat tūc in negligētia et pigritia et p̄sumptiōe sua. Un de demonibz intrātibz in acciditosis dici potest illud Iudicū. xvij. Venerūt ad populū quiescentem atq̄ securum et c. Quia autē istud castellum mūdi erat inobediens et rebelle deo patri Ideo ipse misit filiū suū ad ipsum subiugandum. quasi diceret ei illud Marth. xxi. Ite in castellū quod cōtra vos est. Quod etiam habetur Marc. xj. et Luce. xix. Ipsum ḡ castellūz intrāte domino: mulier quedā Marthā nomie excepit illum in domū suā. Marthā autē interpretat̄ domūna seu prouocans. Et significat beatā virginē. que sua maxima humilitate prouocauit dei filiū vt veniret in domū vteri sui ḡginalis. et ipsa domia ap̄rissime d̄r. que sup̄ om̄s dominata est sue sensu alitatz carni. nec aliqua alia creatura digna fuit recipere dei filiū in domum vteri sui nisi ipsa. Unde canit ecclia. Domus pudici peccatoris templū repente fit dei. intacta nesciēs virum: verbo concepit filiū. Nunq̄ autē factum fuit tam excellens opus vite actiue: sic fecit ipsa virgo benedicta concipiendo deum

in vtero suo. Secundum opus actiue vite quod euangelium narrat de Marthā est. q̄ satagebat circa frequens ministeriū. Et similiter hoc opus fecit beata virgo in christi p̄uersione. Et primo in eius natiuitate. in qua (vt ait Hieronymus) nulla obstetrix fuit. aulius mulieris sedulitas intercessit. Ipa benedicta virgo puerū natū de terra leuauit: ipm nudum pannis inuoluit. cum famelcente lacte cibauit et potauit. Ipa eum vestiebat et denudabat. et infirmū etate brachijs suis portabat. Q̄ frequenter eum vt filium suum osculabatur. et vt deum amplectendo venerabatur. Ipa ei fecit tunicam inconsutilem. ipsa eum in tribulatione crucis positum visita uit. et eum vsq̄ ad sepulchrā p̄secuta est. Ipa ei non solū in infant. li etate sed vsq̄ ad mortem sollicitē ministravit. Et ideo ipsa ait Eccl. xxiij. In habitatione sancta coram ipso ministravi. Clerici em̄ et religiosi qui seruāt ordinatōnes et ceremonias sue religionis. et bñ dicunt officiū in choro. et bñ predicant. s̄ hoc faciūt vt honorificent ab hominibz: nō ministrāt corā deo sed corā mundo. Et similiter laici ieiunātes vel elemosynas facientes ecclesias seu capellas aut hospitalia edificari facientes vt laudent ab hominibz: non ministrant coram deo: sed corā hominibz. Et tō iam receperūt mercedem suā de operibus vite sue actiue. Beata autēz virgo que satagebat circa frequens ministeriū xp̄i. coram deo semper ministravit. quia om̄ia opera sua ad ipsius gloriā fecit. Terciu opus quod dicitur de Marthā ē q̄ sollicita erat: et turbabatur erga plurima. Et similiter p̄ssima ego in passione filij turbata est sin partem sensitiuam. et sollicita fuit circa plurima. Nā cū Johannes euangelista venit ad nunciandū ei q̄ filius eius captus erat: nō remansit p̄ne in ea sp̄ritus p̄e dolore. Et tandē ad se aliquantulū reuersa: sollicitabatur quomodo posset eū videre: et alloqui ante mortē. Sūq̄ pergens de Bethania in hierusalē: mane obuiasset filio qui ducebatur ad Pylatū. cernens faciēs ei⁹ spuris infectā. alapisq̄ rume factam. ipm q̄ more latronis duci ad mortē manibus post tergū ligatis: vir valens formare vocem p̄e lachrymis q̄bus erat plena vt ait archiepiscopus florentin⁹ in. iij. parte summe. titulo. xv. c. xliij. s. j. dicebat. Deu fili: ego expectabā te isto mane ad prandiu: s̄ video q̄ oportet te prandere in mēsa doloris. Quando s̄o ductus est ad caluarie locū batiulans sibi crucem dicebat. Deu fili qd̄ faci

Q. ma
ria
Epo
ministra
uit sicut
martha.

Quomodo
marialis
martha
turbaba
tur

Sermo.II. De assumptione Marie

am infelix sine te filio meo? **U**tinā dare mī
hi illa crux ad portandū sicut te portavi i vte
ro meo. Quando autē in cruce clamavit di/
cens. Sitio. multum sollicitabat ut possz et
vel aquā ad bibendū tradere. **B**is autē di/
citur in euangelio Martha martha. qz as/
stige batur in vtroqz scz in anima et in corpo/
re. Turbatur quoqz dolore erga plurima
quia videbat apostolos fidem perdidisse de
christi diuinitate. sicut turbaretur quilibet p
fectus christianus: si videret omnes christia/
nos fidem relinquere. Turbatur quoqz q
iudei (de quorū stirpe processerat) filium su
um crucifigi facerent ex quo dominarentur.
Turbatur etiā de latrone malo et de alijs blas
phemantibz xpm. Turbata est ex vulnerari
one lateris filij sui. Unde dicere poterat illd
ps. vj. **N**on turbata sunt ossa mea: id est
apostoli qui dicunt ossa ecclie. quia sustenta
uerunt corpus eius. **S**ūt autē ossa beate vir
ginis: in qua tūc erat tota ecclia. de quorum
conturbatione ipsa valde turbatur ex cō
passione et dolore. Unde sequitur et dicit cū
eodem ppheta. **E**t anima mea turbata ē val
de. **E**t ps. cxiij. **I**n me turbatum est cor meū.
Et quibus omnibz patet quomodo beata s
go elegit optimā partē vite actiue p **M**ar/
tham designate. **Q**uantū sō ad opera vite
contemplatiue per **M**agdalēnā designate:
tria etiam notant. **E**t primū est quod dicit.
Maria sedens secus pedes dñi: audiebat
verbū illius. **Q**uod quidē opus ipsa benedi
cta virgo fecit perfectius omī creatura. **N**az
Magdalena audiebat verbum dñi in pau
cis sermonibus respectiue. sed beata sgo nō
solum audiebat filiū suum publice predica
re: sed etiā in priuato a puertia vsqz ad mor
tem audiuit ab eius melliflūo ore verba vite
eternę. **I**psa enim prudentissima sgo quot
ridie interrogabat filiū suū de secretis celesti
bus. **E**t ille ad ei⁹ solatōem suauit instrue
bat eā de celestibz. vnde possumus cōsiderare
et contemplari qz ipsa benedicta virgo sciens fi
liū suū etiā in puerili etate tantā hēre omni
um scientiā quantā nūc habet in celis: pone
bat illū ad sedendū. et ipsa stabat ad pedes
eius et dicebat. **R**ogo te fili dilectissime: ut
mihi dicas aliqd de ordinibus angeloz quō
stant in cel. qm **M**oyse et alij pphę de hoc
nihil dixerunt. **I**tem de animabz sanctis qli
ter in angelicis choris collocabunt. **L**ui dul
cis et optim⁹ fili⁹ rñdebat. **M**ater mea cha
rissima scias qz ego cū patre meo et spūscō
creauī celū empyreū: quod ita appellatur.

a pyr quod est ignis. quia ad modum ignis
fulget. **Q**uod dē celū nouē angloz ordinibz
repleui. s. angelis. archangelis. pncipatibus
potestatibz. s. trutibz. dñatōibz. thronis. che
rubim et seraphim. **E**t i istis ordinibz spūscū
um beatoz collocabūt aie scōz fm eoz meri
ta. **I**n ordine em angloz collocabūt illi q de
peccatis suis pñiam faciet. et iō pñuz thema
pñiationis mee erit. **P**ñiam agite: appropi
quabit em regnū celoz. **M**at. iij. **I**n secun
do ordine. s. archangeloz: qui est in decuplo
pñior et pñior: collocabunt illi qui vltra
pñiam habebunt etiā actualē deuotiōem que
est plus qz penitētia. et sic in operibz deuotis
perseuerabunt. ut de ipsis verificetur illud
Exo. xxxv. et j. **P**aral. xxi. **O**btulerūt men
te pñtissima atqz deuota pñitias domino.
In tertio ordine. s. pñiatū: qui est i de
cuplo pñior pñiente: collocabunt miseri
cordes in operibz corporalibz et spūalibz.
de quibz ego dicam **M**atth. v. **B**eati mi
sericordes: qm ipsi misericordiā psequuntur
In quarto ordine potestati adhuc in decu
plo pñiori pñiente: collocabunt patien
tes. qui multa aduersa equanimiter tolerabūt
qz ego dicā **L**u. xxi. **I**n patientia vīa possi
debitis animas vestras. **I**n qnto. s. s. trutum
ponentur pacifici. q cū omibz (qntum in eis
est) pacē habētes: nulliqz malū p malo reddē
tes. quesierunt etiā inter alios pacē ponere.
de quibz ego dicam **M**atth. v. **B**eati paci
fici: quoniam filij dei vocabunt. **I**n sexto. s. do
minationū. beatificabuntur prelati tam ecclē
siastici qz seculares. qui per portā intrauerūt
ad dignitatē. et non p simoniam vel ambitū
onem. et bene gubernauerunt subditos suos:
puniendo malos et pñiando bonos. de quibz
ps. inqt. **B**eati q faciūt iudiciū et iusticiam
in omī tpe. **D**e quibz etiā dicit apostol⁹ me⁹
Paulus. j. ad **T**himo. v. **Q**ui bene presunt
duplici honore digni sunt. **I**n septio. s. thro
noz: collocabunt illi qui pfecte seculū de
serētes: paupratē volūtariā obnuabūt. **Q**ui
mecū iudicabūt mūdānos. sicut ego dicā eis
Matth. xix. **D**e ipsis etiā dicā **M**atth. v.
Beati paupes spū: qm ipsoz est regnū celo
rum. **I**n octauo. s. cherubico ordine erunt sa
pientes doctores animaz. q nō solū ipsi bene
vīent: sed etiā alios sua sapientia et doctria
ad vitam eternā perducunt. de quibz dicā
Dan. xij. **Q**ui docti fuerint fulgebūt sic splē
dor firmamēti. **E**t q ad iusticiā erudiūt mul
tos qsi stelle in ppetuas eternitates. **Q**ui em
fecerit et docuerit: h magn⁹ vocabit i regno ce

Quo sim
guli i sin
gul ordi
nibz age
loz collo
buntur

quomō
Maria
i vita cō
templati
uā optima
preelegit

lorum. ut ego dicam **Matth. v.** In ultimo autē ordine. s. seraphico. qui sicut omnes alij precedentes sunt pfectiores in deciplo alijs inferioribus. ita ipse est pulchrior et pfectior in deciplo ipso cherubico ordine. stabunt illi qui erunt perfecti in ardenti charitate super omnes alios. sicut apostoli et alij similes. **Sera**phim em ardens interpretat. et isti implebunt preceptū meū **Leuit. vj.** ubi dixi. Ignis super ardebit in altari meo. De quo igne amoris ego dicam **Luce. xij.** Ignem veni mittere in terrā: et quid volo nisi ut ardeat. His autē auditis dixit ei virgo benedicta. **Et ego fili** in quo ordine collocabor? Cui benignus filius respondit. Tu mater mea charissima: quia perfectiores omnibus creaturis: in nullo istorum ordinū collocaberis: sed super omnes spiritus angelicos exaltaberis. **Nā** due cathedre et sedes fulgentissime sunt nobis pparate in celo. Una mihi in qua sedebit ut rex celorum. Et alia tibi ad dexteram meā in qua sedebis ut regina angelorum et omnium sanctorum. Et hoc quidē figuratū fuit. **ij.** **Reg. ij.** ubi legitur. q. cū mater **Salomonis** iret ad eum: ipse **Salomon** assurrexit ei honorabiliter. et fecit parari matri sue sedē iuxta sedē suam. Alia autē die interrogabat virgo beatissima filium de ordine iudicij vniuersalis. et de penis purgatorij et inferni. Et sic singulos dies doctrine eius intendebat. Quando autē cepit **christus** publice pdicare. sequebatur virgo benedicta filium: audiens deuote verbum eius. Unde venerabilis **Beda** super illud **Luce. xj.** Beati qui audiunt verbum dei et c. ait. Beatā esse matrē suā saluator: dixit que verbū dei audiuit: et pl⁹ q. omnes mortales custodiuit. **Secundū** opus vite contemplatiue ostēdit euangelij **Luce. x.** in eo q. **Martha** dixit de **Magdalena**. Soror mea reliquit me solū ministrare. Hoc autem opus fecit beata virgo precipue post xpi ascensionē. que tota erat intenta oratiōi et cōtemplatiōi. Unde dicere poterat illud apostoli ad **Philip. iij.** Nostra autē cōuersatio in celis est. **Tertij** hō opus quod potest notari de vita cōtemplatiua est in hoc quod dicitur. Porro vnu est necessarium. Vita em cōtemplatiua solum illud cogitat. cupit et diligit. quod est necessariū vltimē perfectioni humane abstracta a pluralitate temporalium actionū et occupationū exteriorū. vnde inuenit magnā quietē et dulcedinē. et est sine mūdā prurbaione. Et ideo de sapientia que reperit in cōtemplatione dicit **Sapie. viij.**

Nō habet amaritudinē pnersatio eius. neq. rediū cōuictus illius: sed gaudium et leticiam. Et talis fuit beatissima virgo que soli deo adhebat. et illi ita p iuncta erat ut ab omnibus terrenis penitus separata videret. Dicebatq. cū ps **Mibi** autē adherere deo bonum est: ponere in domino deo spem meam. Unde de ipsa inquit **Hieronymus** in sermone assumptionis. Puto quicquid cordis est. q. quid virtutis humane si totū adhibeas non sufficiat ut cogitare valeas: quanto indefinēter cremabat ardore pī amoris. Quātū mouebatur repleta spiritu sancto celestium secretorum incitamentis: dūz reuolueret animo cuncta que audierat et que viderat et cognouerat. nouis quippe inflamabatur quotidiē desideriorū affectibus. totamq. eam incēdu erat diuinus amor et c. Et quibus omnibus paret quō ipsa benedicta virgo elegit optimā partem. nō solum vite actiue sed etiā ptemplatiue. qd etiā manifestū est ex his que scribit **Hieronymus** in quadā epistola dicens. q. ipsa beata virgo a mane vsq. ad tertiam: orationi vacabat. A tertia vero vsq. ad nonā circa aliqua opera honesta dedita erat. Post nonā autē angelo deferente sibi refectio nem: cū parcitare et gratiarū actione eam sumebat. Reliquū hō tempus circa quattuor expēdebat. quia aut legebat. aut orabat. aut laborabat corpore. s. mente deo vacabat. aut loca sancta visitabat. s. annunciatōis āge lice. natiuitatis christi. passionis et sepulcri. atq. locum ascensionis. et cetera loca in quibus filius eius aliqua mirabilia operatus erat. **Quarto** ipsa beatissima virgo elegit partē optimā de gratie accumulatione. Deus enī habet quadruplicem gratie mensurā. de qua habetur **Lu. vi.** s. bona. que est accipiens iustificatōem. et hec ē ps bona. pferā: q. alicui pferi nō solū ad sui iustificatōem: sed etiā ad aliorū saluatōem. et hec ē ps melior. Roagitatam: q. deus grām i aia agitando q. cōfirmat sicut facit his q. s. i vtero scīficat. Et hec ē ps optima. Superfluentē autē quā in tāta abundantia tribuit: ut eā accipiens de sua plenitudine i alios effundat. Et hec est ps poptima q. fuit in xpo et beatissima pōgine. Un illis dicere possumus illud apostoli **Ephe. j.** Scōz diuitias gratie eius que superabundant i vobis et c. **Quinto** elegit optimā partem de omni bono studio et operatione. Quidam enim intendūt pōximo per eruditōem. et hec est pars bona. Alij intendūt sibi p discussio nem. et hec est pars melior. Alij hō intendūt

In gōs **Maria** optimāz ptelegit

In omī opatōne optimāz ptelegit

Sermo.II. De assumptione Marie

deop vacationem. At hec est pars optima. Maria autē et proximo intendebat per doctrinā: et sibi per custodiā. et deo per meditationē internā. Un dicere poterat ei ps. Meditatus sum nocte cum corde meo. et deo vacando et exercitabar. et proximi erudiendo. et scopebam spūm meū. et conscientiā meā diligenter discutiendo.

In celo optimaz ptelegit

Secundo principaliter dico quod beatissima virgo elegit optimam partem in celo. et hoc potest considerari multipliciter. Et primo quod ad subiectū in quo est glificata. scilicet in corpore et anima. Alia enim quā deus dat sanctis suis tres habet pres. Una est qua glorificat eorū corpora in terris. sic scriptū est Eccl. ii. Corpora eorū in pace sepulta sunt. et nomia eorū vivunt in secula. Et hec est pars bona. Alia est qua glorificat animas eorū in celo. id qua scriptum est Apoc. vii. Date sunt eis singule stole albe. id est dotes anime. Et hec est pars melior. Tertia vero est qua glorificat vtrūq. scilicet corpus et animam. quod erit in beatā resurrectione. Et istā prem optimā Maria elegit que in corpore et anima glificata fuit. Petrus ē et Paulus ac sanctus Jacobus et multi alij sancti habent partē bonā. quia eorū corpora honorant in terris. Vident etiam partē meliorem. quia eorū anime glorificantur in celis. Sed non habent partē optimā. quia eorū corpora adhuc iacent in sepulchris. Alij sancti volant in celū cum vna ala. id est cum gloria anime. Ista autē est illa mulier amicta sole que volavit in desertū. id est in celū: ab angelis derelictū. cum duobus alis. id est cum glorificatione anime et corporis. ut dicit Apocalip. xii. Alij sancti vestiunt in vna stola anime. Hec autē est illa mulier de qua dicit Proverb. vlti. Byssus et purpura indumentū eius. Per byssum enim (que est vestis candida) intelligitur glorificatio anime. Per purpurā autē que est vestis regalis. ut nota. C. nulli licere vel in frenis. l. j. in verbo clamidibz. intelligitur glorificatio corporis virginalis quod de regali stirpe descendit. **S**ecundo considerat eius glorificatio quod ad modū quod assumpta est. Quedā enim anime assumunt in celū per vnu angelū. Iuxta illud Exo. xliiij. Ecce ego mittā angelū meū qui introducat te in locū quē paravi tibi dicit dominus. Et ista est pars bona. Alie vero anime assumunt a pluribz angelis. iuxta illud Lu. xvi. Factū est ut morderet Lazarus medicus. et portaret ab angelis etc. Et ista est pars melior. Sed si omnes angelij et sancti et ipse xps obuiaret aie. et eam glifeduceret in celū. ista esset pars optima. Et

talem partē elegit beata vgo. ut supra declarauimus. **T**ertio consideratur quod ad locū ad quē assumpta est. Alique enim anime assumunt ad ordines infime hierarchie. et ista ē pars bona. Alie vero ad ordines medie hierarchie. et ista est pars melior. Alie autē ad ordines supreme hierarchie. et ista est pars optima. Beata igitur vgo Maria que sup omnes angelicas hierarchias: et sup oēm lctōrū altitudinē est exaltata. iuxta illud quod i figurā dicit Sen. viij. Requieuit archa sup montes Armenie. id est super omnes beatos celestis carie. Et ultra hoc est locata a dexteris filij. Iuxta illud ps. xliij. Assitit regina a dextris tuis etc. Profecto optimā pte celi empyrei elegit. **Q**uarto considerat quod ad officiū sibi commissum. Deus enim ei comisit quadruplex officium. scilicet sup iustos et bonos ut eos in gratia dei custodiat. Et iō illi canit ecclesia. Maria mater gratie. Et ista est pars bona. Item super peccatores et malos ut ad penitentiam recipiat et conuertat. Et ideo appellatur mater misericordie. Et hec dicitur pars melior. Item super morientes ut eos ab insidijs diaboli custodiat et protegat. Et ideo ei canimus. Tu nos ab hoste protege. Et ista ē pars optima. Item sup mortuos. ut eorū animas suscipiat et in celū deducat. Et ideo ei canim⁹ et hora mortis suscipe. Et ista est pars sup optima. **Q**uinto consideratur quantum ad euasione. scilicet omnis pene. Alique enim anime iustorum vadunt ad purgatoriū. quod est sub terra. In quo pena ignis valde terribili purgatur eorū peccata. De quo igne habetur in. G. hic autē. de peni. dist. viij. Et hec est pars bona. quia licet patiatur penas tamen sunt in gratia dei. Ut per theologos in iij. dist. xlv. Alie autē anime que non commiserunt peccata ita grātia. ut mereantur puniri pena ignis purgatoriij: purgantur aliqua pena leuiori in hoc mundo fm Rich. in. iij. dist. xxi. ar. j. q. iij. Et dist. xlv. arti. j. q. ij. Et sanctum Bonauen. in eodem lib. dist. xx. arti. j. q. vj. Aliquas etiā animas sic purgari testatur Gregorius in quarto dialogorū. Et hec est pars melior. Alie vero anime que nihil purgandū habent: sed plene bonis operibus transeunt de hoc mundo. statim et immediate celum ascendunt. Et hec est pars optima. De istis enim sic morientibz dicitur Apocalip. xiiij. Beati mortui qui in dño moriunt. Ammodo enim iam dicit spūs ut requiescat a laboribus suis. Opa ei eorū sequuntur illos. Que verba non intelligunt de cunctibz ad purga-

Quadruplex officiū deus comisit Marie.

R

torum. qz illi nō regēscūt a laboribz suis. imo maiores patiūt afflictōes qz an patiebant in hac vita. Ita g pte optima sup oēs brissima ego elegit q nūq̄ vīl mīmū purgādū vnq̄ habuit z oīs sūmibz ornata de hac vita mī grauit. Et iō sup oēs scōs exaltata i celesti gloria fuit.

Pars secunda hui⁹ sermonis que dicit inuocationis

Qualis p singulos celos fuit iuitata vt in eis māerz: tractat

Egit i p̄dicto li. de trāsitu bte gēginis q̄ tertia die sue dormitiōis resurrexit ipa b̄ndicta mī dei p̄ntibus aplis z in celu gloriosa assumpta fuit. Bz cū thomas solus defuisset: z iō ipam resurrexisse credere nollet. statim ex aere cincturā ipsi⁹ gēgis ad se delatā recepit. z sic credidit. Bz tñ apocriphum reputat. Aegit at in hystoria entimiaca. lib. iij. c. iij. q̄ resurgēte brā gēgine ei⁹ vestimenta in monumēto remāserūt cū sudario sz postea Iuuenal' ep̄s hierosolymitan⁹ misit illa Marciano impatori i vībe p̄stātino politana vbi honorifice collocata sunt. Sed p̄templatōis grā dīc qdā deuot⁹ p̄dicator. q̄ ipa benignissima ego iuitata fuit: vt sic gloriosa saltemaneret i terra p aliquos dies. z potuerūt fideles xpiani eā alcedere velle ad celū cernētes allegare mltas silitudines q̄s ipa bz cū terra. Et ponit Alex. de ales aliq̄s eaz sup ps. xxiij. exponēs illa s̄ba. Dñs ē fra id est ego Maria. Et dīc istas silitudines cōtineri in his s̄sibz. Nigra. rotunda. capax. mediās. cūdata. feta. Integra. stans. hūi milis. abar omia. p̄tinet auz. Nigra aut dīc qz fuit de genere iudeoz. q̄ nigri fuerūt z ob scuri p infidelitatem erga xpm. Irē q̄a fuit vilis exteri⁹ reputata ab eis. vñ ipa ait. Aan. j. Nigra sum sz formosa. Irē sic terra est elementu qlitate obscurz z de se opacū. vt dīc in xxiij. li. de pp. re. Irē ipa b̄ndicta ego fuit nigra z obscura i passiōe filij p dolorē z afflictionē. in illud Na. xxiij. Auxit z elāguit fra Et eius dē li. c. lx. dīc. Accetenebre operiet ērā. i. brāz gēginē Mariā. Scdo ad modū frē fuit rotunda. Sic ei terra ē elementū figurati one spericiū. vt dīc i p̄dicto li. de pp. re. z pōit Basili⁹ i li. exameron. sic b. ego fuit rotunda id est pfecta. Vñ illi inq̄t spōsus ei⁹ celestis Aan. vj. Vei coitū. mea. pfecta mea zc. Brā igit ego dīc fuisse figure sperice. inq̄tū hūit plenitudinē grē. Nā sic figura sperica pbat a p̄ho cēpfectior oīm figuratū. ita z ipa fuit pfectissima feminaz. Id aut qd p̄hi vocant sperā terre. sacra septura appellat orbē terre. Gloriosa g ego Maria ē illa figura sperici

ca z orbicularis. de q̄ ps. inq̄t deo. Orbē terre z plenitudinē eius tu fundasti. Tertio sicut terra licet respectu celi sit quantitate minima. est tamē in se maxima. Unde est omnium vniūtiū corpaliū receptaculū. vt dīc in p̄dicto li. d. proprietatibz rez. Et similiter beata ego licet respectu dei sit minima: tamē in se est maxima z capacissima. adeo q̄ vt ipsa inq̄t Eccl. xxiij. Qui creauit eā requieuit in habitaculo eius. Que g fuit receptaculū dei: etiā omēs ad se cōfugientes recipiet. Ipa em est refugium z receptaculū secunz oīm ad eā de uote recurrentiū. Et ppter hoc data est hoibz a deo. Juxta illud ps. Terrā autē dedit filiis hominū. Vñ ipsa non solū eos recipit benigne qñ ad eam p̄fugiūt. sed etiā misericorditer inuitat vt ad ipam recurrāt: dicens Eccl. xxiij. Transite ad me omēs qui cōcū piscitis me zc. Hec em est illa terra de qua inquit ppheta ps. xxiij. Misericordia domini plena est terra. Quarto terra est mediū mundi. vt dīc i p̄dicto libro de proprietatibz rez. z ponit Isid. li. xxiij. ethimol. c. j. Et sicut beata virgo est media inter deū z hominem que ita bene medianit q̄ p eius mediū salutē deus homini p̄tulit. De quo ps. inquit. Operatus est salutē in medio terre. Et figurata fuit ipsa benedicta virgo p Hester. que liberauit populū Israel mori adiudicatū. Hester. iij. Et propter hoc in die passionis stetit iuxta crucē ex parte aquilonis. quasi inter peccatores z filiū suū. Quinto sicut terra est circūdata aquis: ita beata virgo fuit circūdata tribulationibz in morte filij. Et sic aque nō submergunt terrā. ita nec aque tribulationū potuerunt suffocare virginē gloriosam. Juxta illud Aan. viij. Aque multe nō potuerūt extinguere charitatē. Sexto sicut terra aque glutino seruatur integra. vt dīc in p̄dicto libro de proprietatibz rez. z ponit Basilius in libro exameron. Ita brā virgo glutino aque diuine gracie seruata est semp integra p virginitatē. Juxta illud Naie. xj. Accet ego p̄cipiet zc. Et Ezech. xliij. Porta hec clausa erit z nō aperiet zc. Septimo sicut terra est stabilis. Juxta illud Eccl. j. Generatio p̄terit z generatio aduenit terra autē in eternū stat. Et ideo fm Isid. xxiij. ethimol. dicit solū. qz est elementū solidū. Item dicit mundi fundamentū. qz omia alia corpora mundi mouent circa eam. scilicet celū. ignis. aer z aqua: sed ipsa stat sicut fundamentū imobile. Sic beata ego sicut fidei fundamentū fuit sp̄ stabilis in ea apostolis tñ z alijs dñi

Sermo.II. De assumptione Marie

stianis ab ea recedentibus tempore passionis
xpi. **I**te ipsa semper stat coram deo ad interceden-
dum pro nobis sicut promissit **Eccl'i. xliij. di-**
cens. Usque ad futurum seculum non desinam. id est
usque ad diem iudicii non cessabo iterum pella-
re deum pro vobis. **O**ctavo terra est corpus in-
firmum: sicut celum est superemum. **I**uxta illud **Pro-**
uerb. xv. **A**lium sursum et terra deorsum. **E**t
similiter beata **h**ego in consideratione de se infirma
et abiecta semper reputavit. vnde vilissimo et in-
fimo nomine feminarum se ancilla appellavit: di-
cens **Luc. i.** **A**cce ancilla domini etc. **N**ono si-
cut dicitur in libro de proprietatibus rerum. xliij. et sunt
verba **I**sidori. xliij. et primo. **T**erra omnia cibatur. et
nutrit omnia indigentia alimentis. **E**t sicut beata **h**ego
cibavit totum mundum fructu uteri sui. et quod
dixerat per prophetas. **D**ominus dabit benignitatem. et
terra nostra dabit fructum suum. **U**nde de ea dicit
Prover. xlv. **D**edit cibaria ancillis suis. et de
votis. **D**ecimo de terra inquit **I**sidorus. vbi. s.
Terra mater est fecunditatis. quia nullum ve-
getabile potest crescere nisi in terrestri substantia
radicet. **E**t similiter beatissima **h**ego fertilissi-
ma fuit. **D**e cuius fertilitate exponi potest illud
Gen. i. **P**roducat terra herbam viuentem. id est omnis
fructus operationem. **U**ndecimo de terra ait
Isidorus. vbi super. quod naturaliter est frigida et sicca.
Et similiter beata **h**ego fuit frigida et sicca per car-
nis incorruptionem. quod caruit humore luxurie
et calore concupiscentie. **U**nde de illa exponi posset
illud **I**udici. xv. **T**erra arida dediti mihi.
Et **D**aniel. xviii. **T**erra quam calcas ferrea est
Ferrea enim est frigida et sicca. **D**uodecimo de
terra inquit **B**asilius. vbi. s. et ponit in predicto li-
bro de proprietatibus rerum. quod est corpus equalibus
spatiis a celo remotum. et ideo celi centrum a sapien-
tibus est vocatum. **U**nde et philosophus inquit. quod terra est pro-
prie equilibrata ponderibus. **Q**uelibet enim
inueniatur per suum pondere nititur ad mundi medi-
um. quod mensura et inclinatione singularium per totam
circum centrum equilibrata suspenditur. et equaliter
immobilis retinetur. sicut scriptum est. **Q**ui fun-
dasti terram super stabilitatem suam: non inclinabitur
seculum seculi. **H**ec **B**asilius. **E**t sicut beatissima **h**ego
de centrum celi. quod ad ipsam omnes respiciunt tamquam
ad mediatricem. **E**t ipsa semper fuit firmissima in dei
amore. sicut predictum est per prophetas. **A**irma-
uit orbem terre qui non commouebitur. **E**t equali-
bus affectionum bonarum ponderibus semper libra-
ta fuit medio aere diuine charitatis. **E**t ad hoc
exponi posset illud **A**landiani dicentis de deo
libro. i. **T**ellurem medio libauerit aere. **D**e
cimo tertio de elemento terre dicit idem **B**asilius
vbi. s. quod est omnium corporum corpulentissimum.

Et similiter beata **h**ego fuit corpulentissima pro
privilegiatorem. quia ipsa corpus virginis
possessionem in mundo. et corpus diuinum portauit
in utero et corpus gloriosum possessionem in celo.
Unde de venientia eius dici potest illud. **i.** **P**arak-
lium. **I**ngenit terram latissimam: quietam et fer-
tilem. **C**orpus enim beate virginis fuit terra ge-
ta a passionibus carnalibus per virginitatem. fer-
tilis per fecunditatem. et latissima per glorie eterni-
tatem. **D**ecimo quarto de terra inquit **I**sidorus. **vbi. s.**
et ponit in dicto libro de proprietatibus rerum.
Quamuis terra superficialiter exteri sit indecora. in-
trinsecus tamen continet multa preciosa. **E**t quod
dam enim celestis in fluentie impressione in in-
terioribus terre venis preciose gemme et nobilia
metalla generantur. vnde et terre fructuositas sicut quod
dam extrinseca deformitate occultatur. **H**ec ille
Et sicut beatissima **h**ego in exterioribus se paupercu-
lam et vilissimam ostendebat. sed in interioribus ipsius
alium donorum plena erat. **U**nde de eius exteriori ab-
iectione exponi potest illud **Hiere. iij.** **A**spe-
xi terram: et ecce vacua erat. **E**t illud **Gen. i.** **T**er-
ra autem erat inanis et vacua. **D**e diuitiis ho-
spitalibus ipsa dicere potest illud **Gen. xli.** **D**e-
scere me fecit deus in terra paupertatis mee. **D**eci-
mo quinto terra semetipsam se tota est queta. et non solum sibi
sed etiam alijs. **U**nde inquit **I**sidorus. vbi super
Terra de se solum. quod est elementum solidum cuiuslibet
corporis quantumcumque ponderosum: sustinet
totam molem. vnde quilibet grauia sursum mo-
ta quousque terram stabilem tangunt permanet in
quiete. sed cum puerint ad terram quietantur.
Hec ille. **E**t similiter beatissima **h**ego semper fuit
inquietissima per mentis sue pacificationem. et
ab omnibus animi vagationibus remotam. vnde
ei attribuitur sabbatum: quod est dies quietis. iuxta
illud **Leuit. xv.** **S**abbatum erit tibi dies quietis.
Quousque ei adherentes per deuotum quietos et tran-
quillos facit. ita vnde de ipsis postea dici possit
illud. **i.** **P**ara. xliij. **A**etate est populus terre et
quietus. **D**ecimo sexto terra de se scabellum pedum
dei. **Mat. v. c.** **E**t sicut fuit beata **h**ego per filium dei
susceptorem. **Q**uali enim pedes dei quibus medi-
tibus stetit in eius uero fuerunt anima et caro christi. **E**t ideo
inquit ipse deus **Isa. lvi.** **T**erra est scabellum pe-
dum meorum. **D**ecimo septimo vnde de se in predicto li-
bro de proprietatibus rerum. **B**ona terra si rore fuerit perfusa aut co-
pula. mollificatur: si pinguat et melioratur. **E**t si
militum quanto melius cultiuatur: tanto maior fructus
um abundantia ab illa producit. **E**t contra-
rio est de non cultiuata. **I**uxta illud **Quid. i.**
v. et tristibus. **F**ertilis assiduo si non renoue-
tur aratro. **N**on nisi cum spinis germen ha-
bebit ager. **E**t pari modo beatissima **h**ego fuit

Terra dicitur humida
 arida
 cultiuata aratro spūsancti. et madefacta ro/
 re grē dei. **U**n de illa dicitur in figurā **J**udicū. vj
 Omnis terra rore madēs. **D**ecimo octauo:
 ut inq̄t **J**ud. xij. ethim. Terra iō sicca appel/
 latur q̄ terit. Et humus dicitur ab humido ma/
 ri cui coniungit. Et tellus: quia fructus eius
 tollimus **I**tem dicitur ops. q̄ opem fert frugibz
 vel quia ex ipsa cōsequit opem victus quel/
 bet corporaliter viuēs creatura. Dicitur quoq;
 arida. q̄ arature et culture est apta. vel q̄a ab
 aqua siccitate et ariditate ppria est distincta
Nō em̄ humida sit: hoc ab aque vicinitate
 procedit. Et similiter ipsa bñdicta virgo di/
 uersis tribulationibz attrita: p̄grue terra ap/
 pellari potest. **F**uit em̄ a pfidis iudeis scpi/
 us p̄culcata et despecta. ut in p̄cedēti sermone
 dixim⁹. **U**n ipa dicere pōt illud ps. lv. **N**on
 calcauerūt me inimici mei. **A**ppellari quoq;
 potest humus ab humido humilitatis. et tel/
 lus. q̄ de gratijs ei⁹ omnes tollim⁹. aut illud
Bern. De plenitudine eius accipiūt vniūsi
Item ops. q̄ omibz ad eā recurrētibz opem im/
 pendit. **U**n in corona nra ei dicitur. **P**er te han/
 gratia tuti. **I**creature. **N**ascimur afflicto in/
 ter remedio trōna. **P**otest etiā appellari ar/
 da. q̄ vnusquisq; pōt in ea arare p̄ deuotiōz
Unde de ipsa exponi potest illud **P**iere. xj
 vj. et **M**ichee. iij. **S**yon quasi ager arabis.
Quilibet aut arans hāc aridā potest sperare.
 q̄ maximū fructū recolliget. **I**uxta illud. j. ad
Aboz. ix. **D**ebet i spe arare q̄ arat. **U**e aut in/
 diebz illis quādo verificabit de hac terra il/
 lud **Gen.** ij. **H**omo nō erat qui operaret ter/
 ram. **A**rida etiā dicitur. i. sicca. s. ab omni humore
 peccati. vnde q̄ nec in corpe nec in aīa vnq;
 habuit vllā feditatē seu corruptiōem peccati.
Ideo de illa exponi potest illud **J**udicū. vj.
In omi terra siccitas. Et de ipsa etiā exponi
 moraliter potest illud **Gen.** j. **A**ppellauitq;
 aridā terrā. **D**ec est illa terra de qua dicit de/
 us cuilibet deuoto suo illud **Gen.** xij. **V**eni i
 terram quā monstrauero tibi. **D**e quo etiā
 in figura dixit **M**oyse **Gen.** xv. **S**emī tuo
 dabo terrā hanc. **Q**uā quidē terrā dedit no/
 bis habitandam dicens illud **Gen.** xx. **E**cce
 terra corā vobis est. **E**t ideo vnicuiq; deuo/
 to cultinatori eius inquit ipse deus. **I**n p̄in/
 guedine terre erit benedictio tua **Gen.** xxvij
Omnes xpiani negociant in hac terra q̄ spe/
 ciosa et lata est. **Gen.** xxvij. **D**e q̄ etiā i figu/
 ram dixit deus **M**oyse **Exo.** iij. **T**erra i qua/
 stas sancta est. **Q**uā igit deuoti xpiani p̄sidera/
 te terram qualis sit. **N**ume. xij. **Q**uia si eā
 bñ p̄sideraueritis dicetis. **T**erra quā circūi

uimus valde bona est. **N**ume. xij. **D**ec est
 illa terra de qua in figuram dixit **M**oyse:
Deut. vij. **D**ñs deus tuus introducet te in
 terrā bonā. terrā riuoz aquarūq; et fontium
 in cui⁹ campis erumpūt flumioz abyssi **T**er/
 ram frumētī: ordeī ac vineaz. in qua ficus et
 malogranata et oliueta nascunt. **T**errā olei
 ac mellis. in qua absq; vlla pecunia comedet
 panem tuū. et rerū omniū abundantia per/
 frueris. **G**ratias igit agimus tibi domie dē⁹
 qui verificasti in nobis illud **I**osue. xxij. vbi
 dixisti. **D**edi vobis terrā in qua nō laborastis
Unde nos dicere possum⁹ illud **J**udicū. xvij
Vidimus terrā valde opulentā. **E**t de nobis
 dici potest illud. j. **P**aral. iij. **I**nuenerunt
 terrā latissimā: quietā et fertile. **B**eatiss
 ille de quo dici poterit illud **Job.** j. **P**osses/
 fio eius creuit in terra. **Q**ui p̄sidenter dice/
 re potest illud ps. xxvj. **A**redo videre bona
 dñi in terra viuentiū. **O**mnes q̄ peccatores q̄
 volunt saluari debent p̄ deuotiōz p̄gis verifi/
 cari facere illud ps. lxxj. **I**nimici eius. s. dei
 terram lingent. et nō esse de illis de q̄bus dicit
Prouer. x. **I**mpij nō habitabūt sup̄ terram.
Dec est illa terra de q̄ dicit **Isa.** ij. **F**lores ap/
 paruerūt in terra nra. q̄ flores oīm p̄nitent
 resurgēt in p̄gine **M**aria. **D**ec est illa terra
 que absq; precio pōt cōparari. **I**uxta illud ps
 xv. **P**ro nihilo habuerit terram desiderabilē
Dec est illa deo gratissima terra. de qua in fi/
 guram dixit ei **Salomon** **Sap.** xij. **Q**ue ti/
 bi omniū charior est terra. **E**t iō nos ei val/
 de obligati sumus q̄ nos fecit inhabitatores
 terre sue sancte. **Sap.** xij. de qua **Act.** j. dicitur.
Latitudine terre q̄s dīmensus est. quasi di/
 ceret: nullus. **E**t eiusdē li. c. xx. scriptū ē. **Q**ui
 opat terrā suā visitabit aceruū frugū. **D**e q̄
 terra creata est medicina omniū saluādoz
 iuxta illud **Act.** xxvij. **A**ltissimus de terra
 creauit medicinā. **D**e qua etiā dicit **Isa.** xj.
Repleta est terra sciētia dñi. **S**i quis autē
 vult a deo gratias recipere: p̄us debet ad istam
 terrā aspicere. ut verificet illud **Isa.** xlix. vbi
 dicit deo. **U**ultu in terrā remisso adorabūt
 te. **D**eus aut dicit vnicuiq; deuoto matris
 sue illud **P**iere. ij. **R**ecordatus sum tui q̄
 secuta es me in terra que non semināt. **P**er/
 quam significat p̄go benedicta que virtū se/
 mine non fuit seminata. **D**ec est illa terra q̄
 in omni sua parte fuit glorificata. **U**n dice/
 re possum⁹ deo illud ps. cvj. **S**up̄ oēm fraz/
 glia tua. **D**e quo etiā dicere possumus illud
Baruch. iij. **F**ecit terram in eterno tempo/
 re. **D**ec est illa terra de qua dicit ipse deus

Sermo. II. De assumptione Marie

Ezech. xi. Seruiet mihi omnis tomus Israel in terra in qua placebit mihi. Sed heu quia de quibusdam queri potest de diebus illis. **Die. xvj.** Contaminauerunt terram meam. scilicet eam infamando et predicando fuisse peccato praminate. **Argo autem dico eis illud Iobelis. ij.** Non timere terram sed exulta et letare: zelatus est enim dominus terram. Et ideo faciet ab omnibus cognosci. quod nunquam fuit maculata. sed semper de ipsa virgine dici potuit illud **Abacuc. ij.** Et laude eius plena est terra. Ipsam enim terram ab omni corruptione mirabiliter preseruauit de quo dicit ps. xij. Qui facit mirabilia in celo et in terra. **Dixerunt ergo fideles christiani:** videtes beatissimam virginem in anima et corpore gloriosam velle in celum ascendere. **Postquam tot similitudines cum terra habuisti. et toties in sacra scriptura nomine terre figurata fuisti. placeat maiestati tue morari aliquantulum super terram. ut de hac terra materiali verisice illud Isa. vj.** Plena erat omnis terra maiestate eius. **Beata autem virgo respondit Paulo.** quod forte erat vnus ex postulantiibus hanc gratiam. **Paulo.** nonne tu dixisti ad **Col. iij.** Si cōsurrexistis cum christo: que sursum sunt querite: non quod super terram. **Preterea his temporibus verificata est illa sententia Iuuenalis dicentis.** Terra malos homines nunc educat atque pusillos etc. **Et illud Osee. iij.** Non est veritas. non est misericordia. non est scientia dei in terra. **Nam maledictum homicidium: furtum et adulterium inundaauerunt super terram.** Et ideo nolo remanere amplius in ea. **Tunc ut contemplaretur quidam deuotus: dixit ei vnus alius ex ipsis fidelibus christi-
anis.** **Benedicta ergo si in terra habitare non vis: saltem super aquas aliquibus diebus remanere digneris.** Tu enim habes proprietates aque. de quibus scriptum est in libro de proprietatibus rerum. **vbi dicitur.** Aqua est inter omnia elementa utilissimum elementum. **Sed et temperat. terram fecundat. aerem suis vaporibus incorporat et condensat. scandit in sublime. et celum sibi vendicat.** **Aque etiam sunt omnium nasciturus causa. quia fruges gignunt. arbores et plantas producant. et felices tererunt. peccata abluunt. et potum scientibus tribuunt. Est insuper aqua terre cotinuatua. penetratiua ac repletiva. et nutritiua omnium inferiorum. calorisque celestis temperatiua. Nisi enim hec inferiora suis exaltationibus repareret: omnia in nihilum perflagratoz vi caloris verterent. **De ab animalibus potata nutrimentum traducit in carnis vegetatorem. **De piscibus dat spiraculum: sicut aer animalibus prebet vitam et animationem. **De sui diffusionem per interiora********

**partes terre facit partium eius unionem. Terra enim propter intensionem siccitatis dissolueret in puluerem nisi per aquam pre humorositate aqua vni-
retur. **De omni colorum et saporum est susceptiua. **De mouet a fundo siue centro ad circumferen-
tiam. nec sistit donec quereat eius superficies finem equi distantiam a centro terre. **De insuper lucez a radiis solis receptam reflectit in celestia et refundit. **Et ideo quod superficies habet speculari: per actionem
reflexi luminis reze obiectarum imagines in se repres-
sentat. et inuentum facies ad modum speculi manifestat. **De etiam radios solis ipsius sub-
stantiam penetrantes diffundit. et in ampliore la-
titudine extendit. **Et ideo res in se visas facit ap-
parere maiores quam sunt in seipsis. **Quas etiam
proprietates tu beatissima ergo et multas alias
habes in teipsa. sicut perpendere potest quilibet
quod tuas velit fructus et excellentias perscrutari
Tu etiam figurata es per illam aquam de qua dicit
Nume. xij. Qui aqua expiationis non fuerit
asperfus: imundus erit. et manebit spurcia
eius super eum. **De qua etiam dicit eiusdem li. c. xij.
Quicquid ignem non potuerit sustinere aqua ex-
piationis sanctificat. **Peccator enim qui ignem di-
uine iusticie et utilitatis sustinere non potest. per
te sanctificat ut igne infernali non comburatur
Tu es aqua frigida. i. refrigeratiua anime si-
cienti. **Prover. xxv. Tu es illa aqua in qua re-
splendet virtus perspicientium. **Prover. xxvij.
Tu es aqua de petra altissima precipitata. **Sap.
xj. id est: a deo missa hominibus. de qua dicit Iste. l.
Abputrescerunt pisces sine aqua. **Pisces enim id
est homines qui in mari huius mundi sunt positi: defi-
cient sine deuotione et protectione tua. **Sed heu quia
tu conqueri potes de quibusdam indeuotis tuis
et dicere illud Hier. ij. **De dereliquit fon-
tem aquam viue. Tu etiam es aqua purissima de
qua fit meritum **Ezech. xxxij. Tu es fons aqua
splendide. de quo habetur **Apo. xij. Tu es
aqua vite. de qua dicit pallegato. c. **Accipe aquam vi-
te gratis. Tu es appellata **Maria a congrega-
tione aquarum. i. gratiarum in te. **Iuxta illud **Ben.
i. **Aggregatio aquarum appellatur maria. **Et
in eodem. c. dicitur. **Spiritus domini ferebat super aquas.
Argo et tu deles super eas ferri. et nobiscum ali-
quodiu commorari. **Rendit autem beatissima virgo.
Tu in sacra scriptura per aquas etiam significat
peccatum. **Iuxta illud **Lam. viij. **Aque multe
non potuerunt extinguere charitatem. **Ite cum per
aquas tribulationes designent **Ubi in persona filij
mei in passione positi predicauerat propheta ps. lxxvij.
Saluum me fac de quibus intrauerunt aque usque
ad aliam meam. **Et ideo idem propheta dicebat
deo ps. cvj. **Libera me de aquis multis. non**

Aque p-
prietates

quomodo
Maria
per aquam si-
gnificat.

Maria h3 p/ petates aeris

videt juveniles q ego remaneā sup aquas. q i anima z corpore glorificata dicere possuz cū eodē ppheta ps. xvij. Assumpsit me de aq̄s multis. **A**scendit ḡ beata virgo in aera. qd̄ appellatur celū aereū. vt inquit **F**ranciscus de mayo. in quodā sermone. qz sua sp̄ra totam terrā z aquā ambit. Et ideo demones habitātes in aere appellantur aues celi z volucres. **M**att. xij. z **L**uce. viij. quia circūquaqz volitant. **A**utē aer dicatur celū p3 **P**roverb. xxx. ibi. **Q**uam aquile in celo zc. Et. ij. **P**aral. vlti. vbi d̄r **S**i clauso celo pluuia nō fluxerit zc. Item appellat aer celum. insti. de rez diui. s. fere. z. ff. de usufructu. l. si. cni. s. inde quesitū. Inuitata autē fuit beata virgo vt aliquo tempore remaneret in aere. **E**t potuit illi sic dici **C**ū (vt dicit in libro de pprie tatibus rez) aer naturaliter sit sūp̄ius diffusius z extensius. trāsparensqz z sp̄sicius z celestis p̄tutis ac influentie z impressiōis solaris luminis receptiuus. z sup̄ oia alia elementa lenissim⁹. z virtutez resp̄rādi omibz animātibz ministratiu⁹. Quas omes p̄diti ones aeris z multo plures z excellētiorez tu sgo bñdicta habes. sicut pater p̄siderāti tuas progatiuas. Tu em̄ gr̄as tuas liberalissime omnibz cōmunicas z diffundis. **U**n̄ dicere potes illud **S**ap. vij. **S**ine inuidia cōmunicō. Tu es omnibz trāsparens p̄ omniū p̄tutem exemplaritatē. Tu celestis z diuine gr̄e z eterni solis influentiā sup̄ omes creaturas recipiens illuminaris ita vt de te dici possit illud **A**po. xij. **C**laritas dei illuminabit eam Et illud **S**ap. x. **D**edit illi claritatē eternāz **N**unq̄ em̄ aliqua tenebra peccati te obscurauit. **N**ā a tua p̄ceptione remouit de⁹ oēm peccati originalis tenebrositatē. ita vt de illo dici possit illud **V**irg. v. eney. **A**era dimouit tenebrosū z dispulit vmbrias. Tu etiā sup̄ omes sanctos es mitissima z mansuetissima. **U**n̄ tibi canit eccl̄ia dicēs. **V**irgo singularis inter omes mitis. Tu etiā es illa de q̄ dici potest illud **I**ob. xij. **I**n cui⁹ manu aima omis viuētis: z sp̄s vniuerse carnis. Respōderunt autē angeli dicētes. **Q**ue societas lucis ad tenebras. ij. ad **A**ho. vj. **Q**uāuis em̄ aer in sup̄iori p̄te sit lucidus p̄pter solē super existentē. z in inferiori parte p̄pter radiorū solarū reuerberatiōem. **I**n medio tamen intersticio est obscurus z tenebrosus. in q̄ habitant demones. vt p̄ theologos in. ij. sen. dist. vj. vbi **A**ho. arti. ij. Et ibi manēt ad hoīm exercitatiōem: secū m̄ semp portātes infernū. non materialiter nec localiter: sed sp̄ualiter:

vt inq̄t glo. sup̄ **I**aco. ij. c. dicens. **D**emones quocūqz vadūt ip̄ secū infernū portāt q̄ semp ardent. **I**n eodez quoqz loco (vt inquit **B**onavē. in. ij. di. vj. in q̄stionibz circa lraz) est turbulētia z vexatio z varietas impressiōum. Et hinc est q̄ frequēter mouēt vētos: z tempestates ac pluuias. **I**n ip̄o etiā loco ē frigiditas. z ibi generant tonitrua fulgur a: z grandines. **D**ixerūt ḡ angeli beate p̄gini. **A**ccede sup̄ius. **A**nc. xij. **Q**uā igit beatissima sgo ad sperā ignis puenisset. rogata est vt ibi aliquantulū remaneret. Et potuit sic ei dici. Tu beata sgo p̄ charitatis ardorem semp cū deo manere delectaris. **D**e⁹ autē assimilaf igni. **U**n̄ **D**eus. iij. d̄r. **D**eus noster ignis cōsumēs est. **E**rgo i igne debes aliquā tisper remanere. maxie qz ignis sp̄s sancti te sūper omes alios ampli⁹ inflammat. **U**n̄ sic iquit sanct⁹ **D**io in quodā sermone. **A**redimus ipsam interfuisse gaudijs ascēsiōis domini z idie sc̄o p̄thecoltes cū aplis sp̄ritu sancti gr̄az p̄cepisse quā p̄stat eā a p̄ceptione xpi plenissime habuisse. **H**ec ille. Quia em̄ tu sgo ad receptiōem ignis sp̄s sancti te ceteris ampli⁹ z diuētius disposuisti. z ceteris solicius custodisti. ideo ip̄e ignis sp̄ritu sancti maiore in te op̄atiōem z p̄tutem habuit. **Q**uattuor em̄ sunt dispositiua ad recipiendū sp̄m̄ sc̄m. q̄ oia tu p̄fectissime habuisti. **P**rimū est deuota orō. **A**d qd̄ innuēdum dixit saluator **I**oh̄. xij. **E**go rogabo patrē z aliū paraditū dabit vob. **U**n̄ canit ecclesia. **O**rātibz aplis dēu venisse nūciat. **H**oc autē tu sgo bñdicta habuisti. **D**e aplis em̄ sp̄m̄ sc̄m recipiētibz scriptū est **A**ctu. j. **H**omēs erāt p̄seuerātes in orōnibz cum **M**aria matre **I**esu. **S**ecūdū dispositiua est p̄funda humiliatio. iuxta illud **I**sa. lxvj. **S**up̄ quē req̄scet sp̄s meus nisi sup̄ humilem zc. Tu sgo sup̄ omes humillima fuisti. **U**n̄ in tuo cātico cecinisti. **R**espexit humilitatē ancille sue. **Q**uapropter **P**etr⁹ rauen. sup̄ **M**issus est. ait. **E**cce quā vocauit angel⁹ domina: ip̄a se agnoscit z p̄fitef ancillā. qz deuotus anim⁹ infusis bñficijs crescit. z ad obsequiū auget z gr̄am. nō autē ad superbā et arrogantiā p̄silit vel p̄tumescit. **T**ertiū dispositiua est cordis purificatio. **U**n̄ ppheta volens petere sp̄m̄ sancti infusiōē. **P**rimo petiit cordis mūdatiōem dicens ps. l. **C**or mūdū crea in me deus z sp̄ritū rectū inuona in visceribz meis. Tu vero hanc purificatiōem super omes habuisti. quā pater eternus sanctificauit iuxta illud ps. xlv. **S**anctifica

Quattuor dispositiua ad recipiendū sp̄m̄ sc̄m

Bermo. II. De assumptiōe Marię

ut tabernaculū suū altissimū. quā filius q̄ ē
splendor patris illustrauit. Unde Apoc. xij.
appellaris mulier amicta sole. et quā spūsan-
ctus purificauit. Iūc illud Au. j. Spūsan-
ctus supuenerit in te. Quartū dispositiū est
mētis trāquilla vacatiō. Quā xps inq̄t aplīs
Luc. vi. Sedete in ciuitate quāq; induamini
p̄tute ex alto. Sedete. i. a supfluis curis q̄
elcitate. Tu s̄o p̄fectissime obseruasti semp il-
lud ps. xxxij. Vacate et videte qm̄ suauis est
dñs rē. Quā aut ignē spūscī sup om̄s alios
custodieris manifestū est. Nā q̄ tuor fuerit q̄
istū ignē in te custodieris. Primū est. q̄ i te
habuisti ignē diuinū et p̄petuū q̄ nūq; extin-
guis. s. dei filiū. q̄ in vtero tuo nouē mēsis
habitaui. Nā licz p̄ natiuitatē m̄ā recesserit
a tuo vtre. nō tñ recessit a tua mēte. s. semp
ignē spūscī in te incedebat. Ipe em̄ inquit
Lu. xij. Ignē veni mittere in terrā. et qd̄ vo-
lo nūc v̄ ardeat. Scdm̄ est. q̄ habebas pa-
bulū p̄tinuū. i. bona opa. Nūq; em̄ octosa fu-
isti. V̄ de te d̄r. Pro. vi. Panē octosa non
comedit. Et iō in te verificatū est illd̄ Leuit.
vi. Ignis sp̄ ardebit i altari meo. i. in te q̄ fu-
isti altare dei. Quē nutriet sacerdos. i. xps sū-
mus p̄fiter. subiectis ligna. i. p̄tuta opa per
singulos dies. Tertū est. q̄ habebas suffla-
toriū. i. amorē dei. q̄ p̄tinuē cor tuū incende-
bat. et in cor tuū sufflabat. Qd̄ qd̄ sufflatori-
um q̄ multi nō h̄nt. iuxta illud Hierem. vj.
Defecit sufflatoriū in igne. Et ignē spūsan-
cti in se nequeunt seruare. Quartū est. q̄ ha-
bebas feruorē desideriorū q̄ se mutuo inflam-
mabāt. Sic em̄ ex collisione lapidū ignis
exurit. sic ex agitatione sanctorū desideriorū ca-
lore spūscī mens tua inflamabāt. et diuinis
p̄olationib; replebāt. iuxta illd̄ ps. cii. Qui
replet in bonis desideria tuā. Tu q̄z o benedi-
cta s̄go p̄tute ac opatōem et p̄prietatē ignis
in te sup om̄s alios habuisti. Nā vt h̄ in li-
bro de p̄prietatib; rez. Inter alias ignis p̄prietates
est inflammare. purgare. illuminare et vnire.
Sicut pater de duob; ferris q̄ adinūcē vni-
ti nō p̄nt nisi p̄ ignē. Tu s̄o b̄ssima virgo
nō tñ recepisti ignē spūscī in tua sanctifica-
tione. et in filiū dei p̄ceptōe. ac in linguis igne-
is in visibili de celo missione. q̄ te totā inflam-
mauit. purgaui. illuminaui. et cū deo vniuit.
Et etiā om̄es ignis p̄prietates in te recepisti.
Tu em̄ inflammas frigidōs. et p̄p̄t h̄ mat pul-
cre dilectionis appellaris. Acci. xxiij. q̄ ad
dei amorē et dilectiōem frigidōs et tepidōs in-
flamas et accedis. Item inmundos purgas a
peccatis. et p̄pter h̄ in p̄dicto. c. mater timorū

nominaris. q̄ vt d̄r. Prover. xv. Per timorē
dñi declinat oīs homo a malo. Per ignoran-
tiam q̄z tenebrosos illuminas ad dei cogniti-
onē. et p̄pter h̄ in p̄allegato. c. dices m̄ agni-
tionis. Itē hoies elongatos et diuisos a deo
vnis et copulas ei. et p̄pter h̄ in eodē. c. voca-
ris m̄ sancte sp̄ci. p̄ sp̄m em̄ h̄o approximat
deo Heb. vij. Tu etiā o s̄go gl̄iosa i sacra scri-
ptura p̄ ignē figurata es. V̄i Ero. xij. d̄r. q̄
deus p̄cedebat populū suū p̄ noctē in colum-
na ignis. De quo etiā p̄pheta ait. ps. ciiij. et
ignē vt luceret eis p̄ noctē. Et em̄ q̄ nōstrā
columnā misit deus vt nos antecederet. et igne
rue exemplaritatē illustraret. et i terrā p̄mis-
sionis p̄duceret. D̄z q̄z Ero. xix. q̄ descendit
dñs in ignē. Tu em̄ fuisti ille ignis in q̄ de-
scendit. V̄i d̄r Ero. iij. Apparuit dñs i flā-
ma ignis in medio rubi. Tu em̄ fuisti flāma
illa in q̄ apparuit deus incarnat. Tu es ille
ignis p̄petuū q̄ nūq; deficiet. Leuit. vi. Tu
es q̄ ignis effulget. Acci. i. Et iō tua p̄sen-
tia debet aliq̄z r̄lu elemētū ignis decorare. Re-
spoderūt aut angeli dicētes q̄ tā clarissime s̄go
gini p̄ueniebat loc⁹ sc̄pabilis dignior et cla-
rior. Ignis nāq; i sua s̄pera non lucet ab ex-
pandēdo splendorē suū p̄p̄ defectum materie
Si em̄ ab ex mitteret splendorē suū. edypsarz
oēs stellas q̄ sup ipm̄ sunt. Sic manifestū est
de duob; candelis accēsis. quaz vna alteri fac-
vmbra. Acci. ḡ ignis de sui natura sit lucid⁹
tñ nō diffundit suos radios p̄ orbē rōne p̄di-
cta. V̄i Dionys. li. iij. de agelica hierarchia
in q̄t. q̄ ignis i sua essentia ē occult⁹. insibilis
et incognit⁹ ac circūclat⁹ splendorib;. Que
s̄ba exp̄nēs ei⁹ cōmētator ait. D̄ occultus
q̄ in sua essentia sensibilis nō videt. Insibi-
bilis et incognit⁹ d̄r. q̄z sine subiecta materia n̄
p̄cipit. D̄ etiā circūclat⁹ splendorib;. Nāz
splendidū ignis radij circūclant. q̄z ad secre-
tum s̄be sue sinū reducti ab h̄ūanis sensib; oc-
cultant. His dicit s̄ctus Job. bap. inq̄t beate
s̄gini. Acci. o b̄ndicta dei m̄ tu habetas p̄di-
ctas p̄prietates ignis. et alias multas q̄s po-
sunt Dionys. vbi s̄. d̄. q̄ ignis ē corp⁹ sensi-
bile lōge excellēt⁹ et subtili⁹ oib; alijs reb; cor-
poralib;. et nature spūali p̄mū. et tradens
se oib; sibi quocūq; mō approximantib; mouēt
vniuersa se participaria. renouatiū om̄iū.
nature cultos. clar⁹. distinguēs et resiliēs. sur-
sum mouēs. excelsus. sp̄ motu⁹. p̄p̄hensiu⁹.
et mutatiū. ac p̄tēter actiu⁹. et inter oia alia
elemēta naturā h̄ns puriorē rē. Tu q̄z vt d̄r
in li. de p̄prietatib; rez. Ignis de sui natura sp̄ sur-
sum ascendit. V̄i etiā d̄c p̄ps. iij. metha. p̄h

Maria
figurata
ignem

Quattu-
or p̄prietates
sanctus i
Maria

Maria
h̄z p̄prietates
ignis

Pars. XI.

figurat q tu q tota fuisti ignea diuio amore
 z temp i mudo ascedisti de altitudine vni⁹ p⁹u
 ris ad altitudine alteri⁹ maior⁹. debes etiam
 nuc ascedere i altu q⁹tu potes ad locu tibi ab
 eterno deputatu. vt verificet de te illd ps. xxx
 ij. **A**scendit sup cherubin⁹ volauit: volauit su
 per penas vtroz. i. oim angloz. **T**uc **S**abri
 el archangel⁹ dulcis intonuit. **A**scende sup⁹
 o sps z decor toti⁹ curie celestis. **A**scendit g vir
 go brissima celu lune in q inuitata est vt ali
 quatulu moraret⁹ p⁹pe p⁹prietates lune quas
 ipa habuit. z potuit ei sic dici. **A**una dr qst lu
 minu vna. i. pncipal⁹ z maria. qz corpi solari
 in magnitudine z pulcritudine e simillima.
 vt dr in li. de p⁹pri. re. vbi etia dr. **A**una e pul
 critudo noctis. **Q**ue oia tibi pueniunt o brissi
 ma feminaz. **U**n appellat⁹ **A**an. vj. pulcra
 vt luna. **S**ic em luna nocte illuminat. fugat
 tenebras. ambulatib⁹ i nocte iter ostendit sic
 tu vallē lachrymaz tenebrosam. i. mudi. z sil
 uā fer⁹ plenā illumias. errātes reducis. z pec
 catorib⁹ iter q ad celestē p⁹iam puenire pos
 sint ondis. **S**ic etia luna suū lumē recipit a
 sole. z receptū reflectit i terrā. vt i eodē libro
 dr. z fuit inia p⁹hi i libro elementoz. **I**ra tu a
 sole iusticie filio tuo illuminat⁹. **I**uxta illud
Apo. c. xxi. **L**ucerna ei⁹ est agn⁹. z receptum
 lumē in mundū reflect⁹. **T**u em es lumen ad
 reuelatiōem gentiū: z g⁹ta plebis tue israel.
Anc. ij. **E**ideo in h celo lune conuenienter
 poteris p aliquos dies pmanere. **R**iderunt
 aut angeli. **N**equa qz ita erit. **A**una emz est
 instabilis z mutabilis. **U**n de inspiēte dicit⁹
Srule⁹ vt luna mutabit⁹ **E**cci. xxvj. **I**pa at
 est z fuit semp qeta. **I**te luna patit⁹ eclipsem.
 nec semp illuminat⁹. **I**pa aut semp est clara
 z lumiosa. z nūqz illi dēst lumē. et ideo de ipa
 dicitur **A**po. c. xxi. **E**t luna sub pedibus eius
Quapropter ascedere debet sup⁹. **A**ū autē
 ad celū mercurij puenisset. iuitata ē vt ibi cō
 moraret⁹. z potuit ei sic dici. **B**ndicta sgo:
 tu nosti q **M**ercuri⁹ a poet⁹ appellat⁹ deus
 sapie z eloquētie. qz fm **P**tolomeū dat esse
 studiosos z facidie amatores. **E**t ppter hoc
Aicaonij appellabāt **P**aulū mercuriū rōne
 eloquētie. vt dr **A**cf. xliij. **K**ē scis q a p⁹dictis
 poet⁹ (mariea **L**ucano) dr d⁹ aquaz dū ait
Quātū dñs p⁹uissit aqz zc. **I**te qz ipe mer
 curi⁹ est cit⁹ i suo motu. dr ab ipis poetis cur
 sor deoz siue planetaz. **I**pe etia sp cū sole gra
 dit⁹. z nuc an solē nūc post solē. z nūc iux solez
 inuenit⁹. vt dr in libro de p⁹pri. rez. **T**u vero
 es omniū sapiētissima z eloquētissima. **U**n
 ppter tuā faciēdiā dicit tibi sponus celestis

Maria
 bzppera
 tes lune

Maria
 bzppera
 tes mer
 curij.

Aan. ij. **S**ohet vor tua in aurib⁹ meis. vox
 em tua dulcis. **I**nsup tu p pariam omnibus
 aqz tribulationū dnata fuisti. que tuā non
 potuerūt extinguere charitatē **A**an. viij. **A**ū
 etia citissima z festina es in sbuentiōe z auxi
 lio p⁹roz. qbz miserta: solē. i. filiū tuū associ
 as. nuncqz an illū genuflectis z ipm pro eis
 dēpcaris. nuc post illū vadens persuades vt
 parcat. nuc iuxta illū sedens rogas vt eos il
 lumiet. sempqz illi p⁹ima p amorē charitatē
 p⁹ortio sociat⁹. **U**n dicere potes illud **A**an.
 ij. **D**ilect⁹ me⁹ mihi z ego illi. **D**ixerūt at an
 gelib⁹. sginū **A**scende alit⁹ regia celi. qz adhuc
 gradis nob restat via. nech loc⁹ tibi puenit.
Ipe ei mercuri⁹ a poet⁹ infamat q cū venere
 fornicat⁹ fuerit. **T**u sō sp sgo purissima fui
 sti. z iō nō bñ pueniūt nec i vna sede morat⁹.
Maestas z amor. **M**ercuri⁹ qz i li. de p⁹p.
 rez. mō masculin⁹ mō femin⁹ ēē dēscribit. qz
 se puerit ad naturā illi⁹ cui p⁹ugit. z cū bōis
 bon⁹. cū mal⁹ at mal⁹ effici dr. **T**u sō o optia
 femiaz z sp itemerata sgo cū bonis bona es
 z cū mal⁹ sp plena pietate fuisti. z eis tua bñfi
 cia misericordie p⁹sticisti. ac eos tuo exemplo
 ad bonū pueritisti. **U**t ei scptū ē in e. n. ē. xxiij
 q. j. q bon⁹ p⁹maet: n⁹ polluit si malo societ⁹. sed
 poti⁹ suo exēplo mal⁹ i bonū p⁹uit. **Q**uo di
 cto alit⁹ i celū euolauit. **I**nt⁹rate at illa celū
 vener⁹ iuitata fuit sic. **T**u scis brissima sgo
 q ven⁹ a poet⁹ appellat⁹ dea amoris. qz amore
 mētes iflamat. z dura pectora mollia fac. vt
 dr in li. p⁹dicto de p⁹p. re. **E**t tu silr m⁹ pulcre
 dilectiōis appellat⁹. **E**cci. xxiij. **T**u em rāte
 charitatē extitisti z rātopere deū amasti q⁹enz
 amore tuo captū ad te traxisti. eūqz tibi spō
 sum ac filiū fecisti. **I**nsup m⁹traz sginū cor
 da ei⁹ amore iflamasti ita vt p⁹ re filij tui a
 more ardētes ipz seqnt⁹ qūqz prexerit. sic p
 pphetā fuerat p⁹dictū. ps. xliij. vbi dr. **A**d
 ducet regi sgies p⁹ eā. **I**pa qz ven⁹ (vt dr i
 li. de p⁹p. re.) dr lucifer. qz sp pcedit solē habet
 qz colorē cādētē z refulgētē silez electro. z lu
 per oia sidera fulgēt⁹ lucet. p⁹p⁹ qd appellat⁹
 iubar. qsi splēdorē emittēs. **T**u sō ortū sol
 eterni nō solū puenisti s⁹ etia cū mudo oziri
 fecisti. z nouē mēlib⁹ i v⁹o tuo bauilasti. z il
 la stella q solē pepit fuisti. ac ois splēdoris et
 decoris radios p vniūsum orbē emisisti. **U**n
 de te p⁹ dictū illd **I**ob. xvj. **S**up quē nō splen
 det lumē illi⁹. **E**t illd **E**zech. xliij. **S**plēde
 bat fra a maiestate ei⁹. **U**t etia ait **M**isael z
Ptolome⁹ (z ponit in p⁹dicto libro de p⁹prie.
 rez) venus dū ponit ad pulcritudinē. ad re
 lectatiōem visus z odoratus. gustus audit⁹.

Maria
 bzppera
 tes vene
 ris.

Bermo. II. De assumptiōe Marie

et tacet. et facit cātores et amatores musicorū.

Tu ho o pulcerrima m'ierz sola delectasti tota celestē curiā q̄ de tua pceptōe imaculata natiuitateq; ac filij dei generatōe et parturitōe mellissimis cāticis ac iubilis exultauit. Et nūc cū hymnis et laudibz atq; oīs generis musicorū sonis te ascēdēte comitat. statim at angeli rīderūt. **Noli** h' morari h'go bñdicta qz hec ven' a poetis adultera fuisse phibet. et sept' fornicata. vt cū mercurio: et cū traiano anchise. vt Virgili' rāgit i. j. eney. **Tu** at sp imacula tā pgnitatē fuisti. hec iſlāmat pestifera libidine. iux' ill' d' moral' poete docmētū. **Tu** te d' tīneat vener' dānola voluptas tē. **Tu** ho i flāmas charitate. **Ascēde** g' supi': qz gl'iosior tibi corona multoq; dignior habitatio debet.

Ascēdes igit' celū sol. ibi silt' iuitata fuit. et

Maria
h'z p'peta
res solis.

potuit sic ei dici. **Tu** bñ cognisti o h'go sapiētissima q' sol radios mittēs i feces n' inficit ab eis. **Tu** ho intrās i hūana generatōe peccato infecta: nō es p'amiata. imo aia tua intrās corp' ad modū radij solaris: illibata et imaculata remāsit a peccō originali. **Uñ** tibi canit eccl'ia. **Sic** solaris radi' corruptōis nescius intrasti mris viscera o gl'iosa dñā. **Item** sol d' q' sol' lucēs fm grāmaticos. sic ec' d' in hysto. scolaf. c. iij. eo q' sit fons tot' luminis cui' radiatōe supiora et inferiora radiāt. vñ (vt d' in p'dicto li. de pp. re.) ē maior oibz luminariibz celi i qntitate et dignitate ac claritate et p'tate. atq; effectū mltiplicitate. **Et** i eodē etiā li. d'. q' sol suo p'po motu ordiato et iperturbato ordinat et pficit vniūsa. **De** q' in q't Amb. in hexamerō. **Sol** est ocul' mundi. iocūditas diei. pulcritudo celi. mēsurā tēporū. virt' et vigor oīm nascētū. dom' planeta rum. decor et pfectio oīm stellaz. **Et** Marcian' an' phs (vt etiā recitat i p'dicto li. de pp. rez) dic'. **Sol** ē pncipiū lucis. rex nature. mēs mūdi. fulgor olimpi. et moderator firmamēti. **Et** Plato in thīmeo ait. **Sol** a deo fact' est q'si p'ditor rez: lucē emittēs clarissimā q' cetera illustrant. **Et** Arist. i li. de elementis inq't. **Sol** h'z lumē p'pū stelle ho et luna lumē a sole ac q'itū. sic q'si a cādela speculū ei appositū illūminat. **Itē** dic' Marcian': vt etiā refert i p'dicto li. de pp. re. q' sol in medio signiferi incedens bis senos radios emittit ex se q'bz supiora et inferiora illustrant. **Dionysius** q'z i li. de diu. no. c. v. de p'prietatibz solis loq's ait q' nō solū illuminat s'z etiaz renouat. nutrit custodit. pficit et discernit. vnit et refouet. fecūda facit. auget. mutat. collocat. plantat. remouet et viuificat oia. **Dec** ille. **Sai'** verba

exponēs p'merator dic'. q' sol in sua substātia et essentia h'z oimodā simplicitatē et ppetuaz pmanentiā ac incorruptibilitatē et summam ad motū habilitatē et agilitatē. summāq; ac tinitatē et fortit'. **Nā** h'z fortit' illuminatiuam. **Aicet** em ei' lumē q'q; ab hoibz auferatur. vtpnta terre iterpositiōe vel lane. tñ i suo lumine nunq; deficit. **Itē** fortit' renouatiuam. **Nā** poros terre aperit: et virtutē latentē i radicibz ad actū pducit. et terre supiciē herbis frondibz et floribz renouat et reuētit. **Itē** h'z fortit' nutritiua. qz ad interiora radicū et leminū solaris radius subintrans: calores iūo humiditātē terre dissoluit. et vi sua attractiua de illa humiditate attrahit. ac in nutrimentū terre nascētū puerit. **Itē** fortit' h'z inferi orum pseruatiua et saluariua. nā elemēta ppter frietātē quā hñt int' se: ad inuicem se destruerēt. nisi p' fortit' celestis (maxime solis) i fluentiā p'aliarent. et sic in esse debito saluaretur. **Itē** h'z fortit' pfectiua. qz qd calor elemētariis icipit agere i generatōe corporū: calor solaris pficit et deducit ad debitū pplementum. **Virtutē** q'z discretiua nā colores et rez spēs q' in tenebris s' p'fuse et icognite: p' fortit' solaris luminis agnoscut et ab inuicē discernūt. **Itē** fortit' vnitua. qz vnit et concordat ac conciliat planetas i suis effectibz. et p'p' h' collocat' est medi' iñ planetas. **H'z** q'z fortit' fecūdatiua qz vim generādi. **Et** varias spēs pducēdi cōfert inferioribz. **Nihil** em fructificat vel crescit: vbi sol radi' nō attingit. **Et** de hac fortit' rāgit phs. ij. phis. dices q' sol et hō generant hoīem. **Itē** h'z fortit' pfortatiua q' mediantē corpa aialū i suis viribz fortificant. **Et** silt' est de alijs viuētibz q' ei' approximatōe i vigore meliorāt. et p' ei' elōgatōem debilitant sicut p'z de floribz: q' apertū in ortu solis. s'z in ei' declinatōe marcescūt et claudūt. **Virtutē** etiā h'z tēporū et diez mutatiua. ordinatiuam et distinctiua. qz fm ei' ascēsum et descēsum p signa australia et septētrionalia fac' tēpora diuersa in q'litatibz. et dies longiores et breuiores noctibz. **Itē** h'z fortit' inferiorū iñ formatiua. qz fm ei' appropinq'ationē et elongatiōem facies hoīm et aialū corpa calore et vigore disponunt. **Unde** dic' Ptolomeus (vt etiā refert in libro de p'prie. rez) q' sol fac' hominē corpulentū. facit pulcrū et coloratū et magnos oculos. **Et** qz natos in sua p'stellatione facit pulcros. ideo depingit in facie pulcri pueri. **Unde** etiā appellatur phebū id est pulcher. **Habet** quoq; virtutem purificatiuam. **Radiōz** em suoz dispersione sub

Pars. XI.

etiam aerem et disgregat: ac consumit vaporem
 insufficientem aeris: et dispergit ac fugat auram per-
 silentem. Item habet virtutem calefactivam: in
 flammativam et vitivam. Juxta illud Virgilij
 viij. eney. Sol mediu celi conscenderat igne
 orbem. Et virtutem attractivam: quia calore suo
 attrahit humores et vapores a mari et ab alijs
 aquis. qui postea in pluvias et nives et simi-
 lia conuertuntur. Item virtutem vivificativam: quia
 inter omnes planetas maxime disponit ani-
 malia ad animacionem et vivificationem. et ni-
 hil posset vivere in terra nisi iuaretur solis
 vigore et influentia. Item habet virtutem sue
 maxime quantitatis et magnitudinis ac ve-
 locitatis occultativam. Nam cum sit octies ma-
 ior tota terra: ut dicit Macrobius propter alti-
 tudinem sui situs vix bipedalis videtur. et in eius
 aspectu visus humanus decipitur. quia homines vi-
 dent maiorem in suo ortu et occasu: quam ab eis magis
 elongatam in puncto meridiei quam eis magis ap-
 propinquat. Item cum continue moveatur velocius la-
 gitta. tamen ab aliquo moveri non videtur. propter
 nimiam claritatem intensione et excessu: sicut ei-
 quatuordecim: sic et motus velocitas humanus visum
 subterfugit. De cetero cometarum vbi sunt et po-
 nunt in predicto libro de proprietatibus. Quas omnes solis pro-
 prietates et multo plures tu ergo benedicta et re-
 hinc cognosceris si quis tuas virtutes voluerit spe-
 culari: et ad spirituale intelligentiam virtutes ipsius
 solis reducere. Tu igitur ergo quod tanti es splendoris.
 tante lucis. tanti decoris. tante glorie. et tanti fulgo-
 ris: ut tua potentia superni resplendeat et inferi.
 quod sicut sol oritur super bonos et malos Mat. vj.
 et c. si. xviij. di. ita claritatem tuam omnibus impar-
 tiris. Et non solum es mundi princeps et orbis oculi-
 lus: sed si mille essent mundi et orbis: omnes tuis
 radijs fulgentissimis illustrares. Tu cuius intel-
 ligentia sol appellatur dicente beato Hieronymo in quo-
 da sermone. Ergo et intelligo quod ergo Maria
 quodammodo mundi intelligibilis et admirandus est cuius
 terra soliditas humilitatis. cuius mare latitu-
 do charitatis. cuius celum altitudo contemplatio-
 nis. cuius sol splendor intelligentie. cuius luna de-
 cor mundicie. cuius lucifer fulgor scripturarum. cuius
 arcturus gratia scripturarum. cuius sidera cetera
 rum ornamenta virtutum pulcherrima. Tu etiam
 quod in sacra scriptura sol vocatur: dicente propheta psal-
 mi. In sole posuit tabernaculum suum. et deus.
 et deus paulisper in solis celo demorari. Et co-
 maxie. quia maiestatem tuam agnoscit sonus dulcis/
 simis recreari: quod in hoc celo percipi possunt. Item enim in
 libro de proprietatibus. re. Et mutuo cursu orbium et mo-
 tu peritio planetarum: dicunt sapientes generari
 concentus et armoniacam suavitatem. Unde Macrobius

bius in libro. Lyncerionis ait. In impulsu et motu
 ipsorum orbium efficitur sonus ille qui acuta cum quibus
 temperas equalis armoniam efficit et concentus.
 Ad hanc autem armoniam celestem perficiendam hoc facit
 sol in suo circulo quod facit media cordula in
 musico instrumento. De cetero. His autem audi-
 tis cecinerunt angeli illud Act. xvj. Sic sol
 oris mundo: sic mulier bone spes in ornamentum
 tuum domus sue. Que domus non est hic. quam vide-
 licet domum ista fulgentissima ergo debet ornare
 sed est multo altior. Et ideo ipsi angeli dulciter
 decantando beatissime ergo dixerunt. Ascende
 superius. Peruenerunt ergo ad celum martis vbi
 etiam inuitata fuit. et potuit sic ei dici. Mars
 a gentilibus est appellatus deus belli. ut dicitur in libro de prop-
 rijs. vbi etiam habetur quod iste planeta disponit ad
 audaciam et fortitudinem et victoriam de hostibus. et
 etiam inclinatur et disponit ad igneas operationes
 fabrorum. et ferrariorum. Tu vero victoriosissima
 ergo de omnibus hostibus tempore triumphum et victoriam
 habuisti. sic per dixerat dominus diabolo a te pterere
 do dicentes Gen. iij. Ipsa conteret caput tuum.
 Numeri q. xxiij. prophetatum fuerat. Solur-
 get ergo de israel et percutiet duces moab. et de-
 mones. Unde in tui figuram moysi dicit Exo. xxiij.
 Leua ergo tuam et extende manum super mare. et su-
 per malignos spiritus. qui perturbant mare huius mundi
 Tu homines pusillanimes factos per peccatum: facias
 aiosos per gram eis impetrata. Unde dicit eis illud
 Ma. xrv. Dicite pusillanimis: confortamini et
 nolite timere etc. Tu das fidelibus tuis de ma-
 lignis hostibus victoriam. Unde de te dicit per illud
 iij. Mach. x. Prout sibi placet dat dignis vi-
 ctoriam. tu etiam charitate tua corda mortalium
 omni metallo duriora facis liquida et tenera per de-
 uotionem. ita ut verificetur illud Iudith. xvj.
 Petre sic cera liquecet. Tu debiles in finibus dei
 facis ex feruore fortes et robustos. ita ut de tuis
 bellatoribus dici possit illud Ios. x. Fortissi-
 mi bellatores eius. Rident autem angeli dicentes.
 Neque ergo dominus huius permanere debet. quia iste mars
 appellatur deus belli. tu vero dea pacis. Hic (ut dicitur in
 dicto libro de proprietatibus. re.) ad iracundiam et turbationem
 promouet. tu vero quod quies et tranquillitatem animi pro-
 curas. Ascende ergo superius. Ad celum autem Iouis
 cum peruissis: etiam ibi inuitata fuit et talibus verbis
 inuitas eam uti potuit. Tu nosti quod fin fabulas
 poetarum et gentiliu errores Iupiter dicitur quasi iuuas
 per. quia appellabatur summus deorum et eorum princeps. Et hoc
 planeta in libro de proprietatibus. re. dicitur esse benignus. calidus et
 humidus. in suis quantitatibus temperatus. in colore argenteus.
 candidus. clarus ac blaudus. Et ideo in eius circulo cau-
 sam felicitatis: antiqui philosophi posuerunt. ut dicit
 Marcianus philosophus. Et ipse reprimit maliciam

S
Maria
 h3ppeta
 tes marj

P
Proprie
 tates Jo
 uis

Bermo.II. De assumptiōe Marie

Maria
h3ppeta
tes iouis

naturalē saturni. Itē in corpe hoīs cooperat
ad pulcritudinē et honestatē. pulchritudo enim colo-
re nūcū et rubore p̄mixtū causare solet. pul-
croscq; oculos et dētes ac crines. barbāq; rotū
dā. ut inq̄t Prolomeus. et etiā ponit i p̄dicto
li. de p̄p̄. re. ubi etiā dicit q̄ p̄est acri et sangui-
ni: a sanguine cōplexiōi. Et s̄ ip̄o p̄tinent
honores et diuitie ac optimū indumentū. Itē
fī astrologos indicat sapiāz. rōem et verita-
tem. Et q̄n apparet in ascēdere designat reue-
rētiā. honestatē. fidē et disciplinā. et erit finis
ad saluatōem: et oīm signoz celestiu p̄fortat
bonitatē. Decibi. Quas oēs p̄p̄tates tu s̄
go b̄ndicta i te habes. ut p̄t tuas excellētiā
intuēti. Tu em es regina celi et dñā angloz
et oīm scōz. et parēs restauratiua oīm crea-
turaz. Tu benigna es. seruēs et humilis. me-
diū p̄tutis tenēs. oīm argēto cādidior: et q̄si
nouū speculū in q̄ sol splendet et ne q̄eris: que
bonitate tua natū ex te deū mitigas: et placa-
tum hoīb; reddis. An̄ figura h̄. j. Regū.
xxv. de Abygail q̄ accessit i occursum Dauid
arati. et veniet cū exercitu suo ut vlcisceretur
se de viro ei. Un̄ sua humilitate et bonitate
placauit illū. Sub te q̄z o impatrit mundi
p̄tinet honores: diuitie et idumētū optimū
Iux illd qd dicit deo ps. xliij. Astitit regina a
dextris tuis i vestitu deaurato circūdata va-
rietate. Tu q̄z pepisti illū q̄ est sapia dei p̄tis
j. Ro. j. In q̄ sunt oēs thesauri sapie dei. ad
sol. ij. Qui ē via vitas et vita. Joh. xij. et
c. si p̄tutudinē. vij. di. Tu deuotos tuos fa-
cis pulcros i aspectu dei. rubicūdos charita-
te. nūcūq; mūdicia et puritate. reuerētes ho-
nestos. fideles et morigeratos. eosq; i oīm bo-
no p̄fortas. et postremo saluos ac felices red-
dis. Quib; dixisti Prouer. vij. Qui me in-
uenerit inueniet vitā et hauriet salutē a dño.
Quib; de causis i celo isto debet aliquantulū
salte demorari. Rūderūt aut angeli dicētes.
Nō est p̄gruū te o dñā n̄ra in h̄ celo moram
trahere. Site ei Jupiter a poetis infamat q̄ se
pius p̄misit adulteria de q̄b; tractat Quid.
in li. metham. tu s̄ es s̄go illibata. Prete-
rea ut legit in li. p̄dicto de p̄p̄. re. Jupiter in
xij. signo significat futurē et tristitiā. ac pau-
pertatē et infirmitatē. que nullatenus tibi p̄ue-
niunt. Ascēde igit altius. qz in sublimiori lo-
co expectaris. Ascēdit ḡ celū saturni. et ibi
etiā inuitari sic potuit. Dñā q̄ cōsolaris
mestos. p̄sidera q̄ saturnus (ut dicit in li. de p̄p̄.
re.) planeta est melancolicus. maluiolus. frigi-
dus. siccus. nocturnus et p̄derosus. falsidicus.
atq; instabilis: et senex depingit eū facie curua:

Propri-
etates sa-
turni

ac colore pallido aut liuido sic plūbū. duas
q̄z h3 mortiferas q̄lirates. s. frigiditatē et sic-
citātē. et iō ferus s̄ ip̄i p̄stellatōe nat⁹ et cōce-
ptus. v. mortis. v. pessimas p̄seque qualitates
Nā saturnus fīm Prolomeum i li. de iudicijs
astroz: facit hoīem plerūq; esse fuscū ac tur-
pem. et ad mala opa inclināt et ad pigritiam
tristitiāq;. Et quis iste planeta dicat satur-
nus a saturādo. ut dicit i p̄dicto li. de p̄p̄. re. nū-
cū a poetis habet q̄dammodo iteriluz. Un̄
Quid. in eplis dicit. Saturnus perit. perie-
runt et sua iura tē. Et iō debet h̄ aliquantisper
morā trahere et pessimas qualitates ex tua
bonitate vel in bonas cōmutare vltatē ali-
qualitē tpare. Rūdit aut tūc dñs Ihs et dicit
sue b̄ndicte m̄ri. Nec i p̄dicto li. de p̄p̄. re.
dicat q̄ saturnus disponit ad sapiāz et doctri-
nā. et tu sapiētissima m̄ mea de te ip̄a s̄p dices
re potueris illd. Acti. xxiij. In corde meo do-
ctrina sapie. quis etiā disponat ad diuitias
p̄gregādas. de te aut dicat Prou. vi. Multe
fuit p̄gregauerit sibi diuitias: tu s̄o suppres-
sa es vniūsas. An̄ nō cōuenit te oīm leticia
et iubilatiōe dignissimā: in loco isto mesticie
causatiuo demorari. vltimutare ei⁹ naturalē
q̄liratē sibi ab initio inditā ad decore vniūsi
Et his dicit cepit dulcis decātare illd. An̄.
ij. Nā hyems trāsiit imber abiit et recessit. sur-
ge amica mea et veni Et statim introduxit illā
in celū stellatū. et ibi posuit i capite ei⁹ coro-
nā stellaz duodecim. de qua habet Apoc. xij.
In h̄ aut celo ut p̄manere vellet aliq̄dū:
sic potuit inuitari. D gl̄iosa s̄go tu habes i
te oīs stellaz p̄p̄tates. q̄s ego posui in
tertia pte p̄ncipali h̄ op̄is. ser. vlt. Tu enim
fisti illa stella maturina q̄ xpm etne diei so-
lem tenebroso mōdo adduxisti. Tu stella ma-
rina q̄ xpianos nauigātes p̄ mūdi pelag⁹ ad
portū salutis adducis et dirigis. Un̄ i h̄ figurā
dicit Nat. ij. Stella antecēbat eos vsq; dū
venies staret sup̄ ubi erat puer. s. Ihs. q̄ sal⁹
interpretat. Stelle aut istis noie p̄gruetu vo-
caris. Quia sicut hec stella q̄ vulgarit dicit: la-
tramontana: de loco suo nūq; moueri videt.
et tamen in spere circulo circūuoluit. ut dicit in
li. de p̄p̄. re. S̄ qz circulū h3 breuissimū.
quali non videt. vñ et immobilis dicit. Sic
tu o stella diuina. quis in statu gratie imo-
biliter p̄maneris et ab ip̄o p̄ motū alicuius
peccati nunq; recesseris. tamen in spere ad ē:
charitatis circulo: motu dilectionis diuine:
velocissime cucurristi. Dicit em Bero. q̄ q̄
amat vehemēt⁹ currit veloci⁹ et puenit cit⁹
Amor aut tu⁹ fuit p̄ modū circūdā circula-

Maria
h3ppeta
tes poli

tionis. qz motus circularis est ab eodē in idem.
Tu sō sic deū amabas qz oīa alia nō nisi pro
 pter ipm diligebas. Et sic oīs amor tuus ab
 eo incipiebat et ad ipm redibat. **Un** Acci. xx.
 iij. dixisti: **S**ic celi circūti soli. qz celi. i. ce
 lestis amor. Et bñ dixisti soli. qz nullius scī
 amor fuit ita i deū totalitē direct⁹ sic amor tu
 us. **Un** et breuissimū circulū habebat. qz p⁹
 p̄ceptatōz dei oīa q̄ occurrēbāt statim refere
 bas i eū. et oīs tua actio sp̄ intētio fuit i dño.
Itē sicut illa stella a polledo vocat⁹ polus. q̄a
 temp̄ pollet hoīb⁹. et nūq̄ occidit. vt dī in p̄di
 cto li. de pp̄ie. rez. **S**ic tu splēdore tuū nūq̄
 mūdo subtrahis. Et sic (vt i p̄allegato li. dī)
 ad hāc stellā astrologi potissime respiciunt.
 qz p̄ ei⁹ sicū discernūt termini et situs aliarū
 stellaz et celestīū circuloz. **S**ic scī q̄ sunt ve
 ri astrologi celestia p̄ceptantes potissime ad
 te recurrūt et attendūt. qz sic⁹ sydez. i. māsi
 nes beatoz q̄s hñt i celo. et termini celestium
 circuloz. i. p̄fectōes angloz p̄ te discernūtur
 tāq̄ p̄ ipoz dñam et reginā. et p̄ te etiā tanq̄
 p̄ celi portā oēs q̄ saluāt introducunt. **Itē** si
 cut ista stella p̄ girū arcturi sibi p̄p̄inquit ab
 alijs stellis est distincta. a cui⁹ vicinitate po
 lus arcticus est vocata. **Arcturus** em̄ ē cur⁹
 septē stellaz. que istā stellā circueunt. facien
 tes ei quasi circulū et coronā. vt hñ in dicto li.
 de pp̄ie. rez. **S**ic tu coronis oīm sanctoz.
 q̄ in septē ordinib⁹ distinguunt⁹ decoratis et
 coronatis. angeloz. s. patriarchaz. p̄phetaz
 aploz. martyru. p̄fessorz et virginū. **Qua** ex
 re debes in isto celo tibi valde p̄decēti aliqn
 tulum stare. maxie qz istud celū est ornatum
 varietate stellaz. sicut tu decorata es diuersi
 tate p̄futu. **R**ndit autē brā p̄go. **Celū** hoc si
 cut et aliq̄ inferiores sp̄ mouet et instabile est.
Un **Aristo.** in li. de causis elementozū dicit.
Celū istud inq̄etur est et mobile naturaliter.
 cui⁹ mot⁹ est reuolubilis sup̄ axē zc. **Ego** autē
 in oīmib⁹ requiez q̄sunt. iō in hereditate dñi
 morabor. **Acci.** xiiij. **Qua**prop̄ ascēdere vo
 lo superi⁹. **P**eruenit q̄ post hecad celū cri
 stallinū. de quo dicit m̄gisen. in. ij. di. xij. fm
 opinionē **Bede.** q̄ factū est ex aq̄s in modū
 cristalli solidatis. **A**quas em̄ sup̄ celos collo
 catas scripture nobis auctoritas insinuat.
Nā **Gen.** ij. dī de deo. **D**iuisit aquas q̄ erant
 sub firmamento ab hīs que erant sup̄ firma
 mentum. **F**irmamentū autē est celū stellatum.
Nā in eodē. c. dī. q̄ fecit de⁹ stellas. et posuit
 eas in firmamēto celi. et dī firmamentū. qz
 est firmū. i. solidū et incorruptibile ac p̄petu
 um p̄manēs. **Un** hac rōne octaua spera stel

Arctur⁹
quid sit

Celū cri
stallinu
q̄re sic dī

laz q̄ p̄tinet s̄ se alias septē speras planeta
 rū vocat⁹ firmamentū a deo in p̄dicto. c. vbi
 dī. **A**ppellauitq̄ firmamentū celū. **E**t ita ex
 ponit **Nicola⁹** de lyra. **I**n hoc autē celo qd̄ ē
 supra sū mamentū siue octaua spera vlcēluz
 stellatū quod idē est. inuitari potuit ad ma
 nendū beata virgo talib⁹ verbis. **I**stud celū
 est nature subtilis et celestis. tu sō licz hacre
 nus in terra fueris. vitam tamē semp̄ celib⁹
 actitasti. et tante subtilitatis vt in te fili⁹ dei
 in cōceptione intraret. et in natiuitate sua ex
 tra te exiret. et p̄ te transiret non apertis clau
 stris p̄ginalib⁹. sicut intrat et exit solis radi⁹
 per cristallū. **I**n isto etiā celo benedicūt deus
Un **Dan.** iij. canebāt tres pueri in fornace
 ignis dicentes. **B**ndicite aq̄ oīes que sup̄
 celos sunt dño. laudate et superaltate eum i
 secula. **Tu** q̄ que semp̄ deū bñdixisti. et p̄ oīa
 secula bñdicere intēdis. q̄re in s̄ bñdictōis
 loco nō moraris. **C**ōsiderare etiā debes q̄ aq̄
 iste nō sunt frigide. fluxibiles. humide et pō
 derose. s̄ diuina potētia sunt ita leuigate et
 subtiliate q̄ in naturā celestē sunt conuerse. et
 ideo p̄manēt fixe et solide p̄spicueq̄ et trāspa
 rentes sicut aliq̄ celi. vt dī in p̄dicto li. de pp̄.
 rez **Tu** sō nūq̄ habuisti frigiditatem alicui⁹
 peccati. **Tu** fuisti sine fluxu vicioz. tu nō fri
 gida p̄ negligentia vel tepiditate. s̄ feruida
 p̄ charitatem semp̄ extitisti. atq̄ ponderosita
 tem iniquitatu vel cupiditatz nūq̄ ha
 buisti. **D**e quib⁹ inq̄t **P̄s.** **O**m̄ iniquitates
 mee sup̄gressę sunt caput meū. et sicut onus
 graue grauate sunt sup̄ me. **S**z fuisti leuis
 ad volandū in altū p̄ p̄ceptatōem. **Un** de re
 sub noie nubis dī **Ila.** xix. **E**cce dñs ascēdet
 sup̄ nubē leuem zc. **Tu** fuisti solida stabilq̄
 in omni p̄tute. **I**n te quoq̄ trāsparet omnis
 p̄fectio sanctoz. **Tu**q̄ fuisti p̄spicua p̄ oīm
 bonoz morū exemplaritatē. **P**reterea sic dī
 in p̄allegato li. de pp̄ie. re. **Celū** cristallinum
 a superiori celo. s. empyreo recipit lumē. ac lu
 minositatis plenitudinē quā in inferi⁹ celū
 effluit et effundit. **Tu** sō a celo diuine trini
 tatis mā recipis claritatē quā p̄ orbē vnuer
 sum diffundis **Un** tibi dicere p̄nt nō solum
 mortales hoīes. s̄ etiā scī oīs cū p̄s. **I**n lu
 mine tuo videbim⁹ lumē. **I**n te em̄ velut in
 cristallo relucet splēdor oīs scitatis. **Un**de
Amb. in li. de p̄ginib⁹ inquit. **S**it vob̄ tāq̄
 in imagine descripta virginitas vitaz **Na**
 rie. a qua velut a speculo refulget species ca
 stitatis et forma virtutis. **P**inc sumaris licz
 exempla. vbi tanq̄ in exemplari magisteria
 sunt exp̄ressa p̄bitatis zc. **E**t **Diero.** in epi

Maria
h̄z p̄pera
cel celi cri
stallini.

Sermo.II. De assumptione Marie

Celū cri-
stallinu3
tpat calo-
re firma-
menti

stola ad **Thromaciu** et **Delyodoz** de te ait. In vigilijs inueniebat prior. in sapiētia le-
gis eruditior. in humilitate humilior. in car-
minibus **David** pstantior. in charitate gra-
tiosior. in puritate purior. et in omni p-
fectior. **Decille**. Preterea si teneat opinio q-
rundā astrologoz: que recitat in p-
dicto lib. de p-
prietatibz rez. scz q-
celum cristallinu su-
pra firmamentū est collocatū ad imper-
fir-
mamenti moderationē. vel ad caloris gene-
rati ex eius velocissimo motu repressionē. ut
calor ille celestis ad tēperantiā duceret. ita q-
ex celi inflāmatione mūdus inferior dispen-
dium nō pariat. **Hoc** quoqz tibi conuenit q-
diuine vindicte impetū moderaris. et iracū-
die ei⁹ calorem temperas ac reprimis. atqz ab
inflāmatione et exterminio interuētū tuo mū-
dum cōseruas et defendis. Et ideo sicut celus
cristallinu est mediū inter celū empyreū et
stellatū. ita tu es mediatrix dei et hominum.
Quā spōsa illius qui mittit cristalluz su-
am sicut buccellas. p-
s. xlvij. permāne aliqn-
tulum in celo isto cristallino. **I**ntemperata
mater xpī ante cuius sedē vidit beat⁹ **Johan-**
nes tanqz mare vitreū simile cristallo. **A**p-
ocalip. iij. **Q**ui etiam ostendit idem filius tu⁹
flumi aque vite simile cristallo. **A**pocalip.
xij. **P**ostqz ita placet cristall⁹ filio tuo: pla-
ceat et tibi paulisper requiescere in eo. **N**ō ei
frigid⁹ vētus aquilo hic flauit: et gelauit cri-
stallus ab aqua. **E**ccl. xliij. **S**ed celus istud
cristallinu fabricauit diuina sapientia. **N**ec
in loco isto est aspectus quasi cristalli horri-
bilis. **D**e quo habet **Ezech. i.** **S**ed est pul-
critudo nūci candoris. **H**is autē dictis re-
spōdit beata virgo illud **E**ccl. xliij. **E**go
in altissimis habito. **I**n mundo per omniū
virtutū altitudinē. Et ideo nunc te eleua-
ri ad altissima paradisi palacia. **A**ngeli p-
addiderunt. **N**on deet alibi collocari mrem
qz vbi est eius filius: quē altior locus tenet.
Et ideo ascende alt⁹ o virgo gloriosa. et iaz
ingredere beata celi menia. **I**ntrauit g be-
nedicta dei mater celū empyreū. **D**e quo di-
cit **Rabanus** et **Basilius** in hexameron. **C**e-
lum empyreū est corpus purū natura simpli-
cissimum: et corpulētia habens minimū. qz
subtilissimū est: et primū mundi firmamētū
quantitate maximū. qualitate lucidū. figu-
ratione spericum. locali situ supremū. quia a
centro remotū: amplitudine spiritū et cor-
porū visibilū et inuisibilū p-
tentiū. dei sum-
mū habitaculū. **N**ec em deus sit vbiqz. nō
specialiter dicit esse in celo quia ibi relucet po-

Celū em-
pyreū
quid sit

tissime sue virtutis operatio. Et ideo celum
dicit specialiter sedes dei. **I**sa. lxxvj. **I**tem di-
citur thronus dei. **Mat. v.** **E**t. c. si christ⁹ de
iureiurando. **D**e quo celo inquit sanct⁹ **Bo-**
nauen. in. ij. dist. vj. in questionibz circa lram.
q potest recte appellari palatū. nō ppter spa-
ciositatem. tū etiā ppter amenitatem et clarita-
tem. **E**st em clarissimū et splendidissimū. **D**e
quo etiā ait **Scotus** in. iij. dist. xlii. q. c. lu-
mine plenissimū: et omni iocūditate gratio-
sum. **Q**uā pulcritudinē admirans **David** in-
quit p-
s. lxxij. **Q**uā dilecta tabernacula tua
dñe virtutū: cupiscit et reficit anima mea in
atrijs dñi. **E**t iterū ibidē dicit deo. **M**elior
est dies vna in atrijs tuis sup milia. **D**e ipso
etiam celo ait sanctus **Bonaventura** in. ij.
dist. ij. art. iij. q. ij. in corpore questionis. q. c.
maximū mole. quia omnia alia corporalia cō-
tinet. Et ideo **Saruch.** iij. dicit. **I**srael qz
magna est domus dei: et ingens locus posse-
sionis eius: magnus et nō habens cōsumma-
tionē. **Q**uā aut qualitates describunt **Apo-**
calip. xij. vbi beat⁹ **Johannes** inqt. **O**stēdit
mibi angel⁹ ciuitatē sanctā hierusalē habē-
tem claritatē dei. **E**t erat structura eius ex lapi-
de iaspide. **I**pa hō ciuitas de auro mundo.
Fundamēta muri ciuitatis omni lapide p-
cio-
so ornata. et porte eius erāt ex margaritis. et
platee ciuitatis auz mundū. **N**ec ciuitas nō
eget sole neqz luna vel luceat in ea. qz nox nō
est illi. **N**ā claritas dei illuminat illā. et lucer-
na eius est agn⁹. **N**ec ibi. **Q**uidē celū frā-
ciscus petrarca in suis triumphis appellat
suauissimū montē ois iocūditatis. **D**e q bea-
tus **Thobias** loquēs dicebat sui li. xij. **B**e-
atus ero si fuerint reliqz semis mei ad viden-
dam claritatē hierl. m. s. supne. **E**t seqt. **P**or-
te hierl. m. ex saphiro et smaragdo. et ex lapide
p-
cioso ois circūit⁹ muri ei⁹. et p vicos ei⁹ can-
tabit alla. **I**n hoc g admirabilissimo celo in-
troducta ipa benedicta p-
gie. qz enarrare va-
leat ineffabiles sonos diuersoz instrumēto-
rum: qz melodias: qz cant⁹ dulcissimos an-
gelozum: quis apparatū indicibilē explica-
re sufficiat: quis laudes et grazactiōes ei ab
omibz sanct⁹ redditas poterit contemplari?
Videre aut mibi videor patriarchas int se
dicentes. **N**ec est illa bñdicta filia nostra q
de lambis nostris venit. et nos de omni male-
dicto eripuit. **P**rophetas p-
cantantes et il-
lam digito signantes et dicentes. **N**ec est il-
la de qua tam mira et stupēda pphetauimus
Martyres p-
dicebāt. **N**ec est illa gloriosa
virgo p quā animati sumus et ad plūm in-

Quali-
tas celi
empyreū

Pars. XI.

citati. **A**postoloz qz et anachorite dicebant. **I**a ia veni beata. ia veni desiderata oibz nob. **P**ost quos pcedebat maxima et pulcherrima turba virginu i capitibz florida ferra hntium q oes bndicte virginu reuerentia facientes dicebant. **S**as tibi innumerabiles referimus sa cratissima vgo. q tuo exmplo nos de mudi fe tore et corruptioe eduxisti. et ad locu istu ame nissimu puenire fecisti. **T**uc b. **I**ohes bapti sta de ipa bndicta vgone ait oibz angel et san ctis. **D**ns in celo parauit sedes sua. et regnum ei oibz dñabit. ps. cii. **I**ta em est q ascendit sup celu celi ad oriente. ps. lxxv. **A**d ipsaz aut vgone puerus dixit. **A**peruit tibi dñs the sauz suu optimu celu. **D**eus. lxxv. **U**nde i veritate tibi dicere possum illud ps. lxxv. **I**ui sunt celi et tua est terra. **E**t em fecit de dñam et impatricē vniuersi orbis. **E**t io tu potes dicere illud **J**ob. xli. **Q**uia q sub celo s measunt. **I**n hoc g loco pmaneo bndicta v go. locus em est spaciolus ad manendu. **B**e nef. lxxv. **I**n optimo g eius loco facta habita tionem. **G**en. xlii. **E**t ascende in locu habi tationis glie tue. ps. lxxv. **E**t tuc dicere poter cu eode ppha ps. lxxv. **S**tatu i loco spacio so pedes meos. **T**uc aut **D**avid. i. xps et oes filij israel. i. angeli. posuerunt archa dñi in lo cum suu. i. **R**e. vi. **E**t **S**alomon. i. xps. cu populo dei. i. vniuersa curia celestis ipsam ar cham collocavit in templo. i. **R**eg. vii. et. **P**ara. v. id est in celo empyreo in loco altissi mo. **E**t tunc beata vgo filium amplexata di xit. **I**ntueni que diligit anima mea. tenebo il lum nec dimittā. **S**an. iij. **D**ixit qz. **D**ecre quies mea in seculu seculi h habitabo qm ele gi eam. ps. cxxi.

Pars tertia huius sermonis que dicit introductionis.

Beatā vginē sup omes celos debere ascendere pphetatu fuit **I**sa. iij. vbi dicitur. **E**t erit in nouissimis diebus ppa ratis mons dom dñi in vertice montiu. et eleuabit sup celos. **N**ia aut traslatio dicitur per colles. i. sup omes beatoru ordines. **I**n oibz g celis debuit introduci benedicta mater dei propter singularia priuilegia que ipa ha buit. **U**nde dicit quida deuotus theologus. q ipsa introducta fuit in duodecim cel ma terialibz. **Q**uoz pmiu dicitur aereu. quod qdem ascendit p pueru humilitat singulari i ea re nrentis plus qz in ceteris creaturis. **Q**uia sicut hoc celus est inferius ceteris. ita cor ipsi us virginis humilior omibz sensit dñi dixit angelo. **E**cce ancilla dñi. **A**uce. j. **U**bi dicit

Qualis
Maria
introdu
cta est in
x celos.

Bern. sup **M**issus est. q cor vgis gloriose hoc vbo penetravit centz terre p humilitatem et io meruit exaltari. **E**t hac cam exaltationis sue assignauit ipsa bta vgo **E**lyzabeth. dices in suo cantico **A**u. j. **Q**uia respexit humilitatez ancille sue etc. **S**ecundo ascendit celu ethereu si ne olympiu. **A**cer aut phus faciat differenti am inter istos celos. vt refert in li. de ppri. re rum. tamē p nunc possumus p eode accipere **E**ther aut grece dicit splendor latine fm **I**si doz in lib. ethim. **E**t dicitur ether suprema regio aeris in qua est perpetua splendor. et nunq ob scuritas. qz vmbra terre nō potest illuc pue nire. vt dicit in pdicto li. de ppri. re. **E**t figurat beatā vginē q semp fuit splēdida et ad quā nunq puenit vmbra pcti. **U**bi de ipa semper dici potuit illud **I**sa. lxxv. **S**icut lux meri diana clara est. **O**lympus aut (vt dicit in palle gario li. de ppri. rez) est mons macedonie ex cellus nimis. i. valde. ita vt sub illo nubes eē dicant. **U**nde ait **V**irgili. **N**ubes excessit olympus. **E**t io appellat celu. **T**ate enim est altitudis q oes excedit aeris turbines et pas siones. **U**bi phi ibi ascendentes vt cursus et si tus stellaz inspicerent. vt ibi possent viuere portabāt secū spongas aq plicas. vt p attra ctioem aq aerē redderēt spissiore et grossiore **E**st em ibi aer summe puritatis. vt dicit ma gister hystoriar. **E**t figurat beatissimā vginē q sup oes mudi turbines semp illela pmasit **E**t vt ait **A**nsel. tāta puritate renituit q sub deo neq maior intelligi. **I**stud aut celu ethe um siue olympium itrauit frute fidelitatis. **S**icut em hoc celu oes tenebras expellit. sic ipsa singularius ceteris creaturis p suam ex cellentē fidē oem heresim extirpat. **U**bi illi ca nit ecclia. **S**aude **M**aria vgo cūctas here ses sola inreremisti i vniūso mudo. **N**ā cum in passione dñi obscuritas infidelitatis itra sser corda oim discipuloz et aploz. et fidē eoz extinxisset lumē et claritas fidei i ipa virgine sola remasit. **E**t ppter h oēs cādele accense in die pasceus i matutinis extinguit ppter vnā **I**n tertio celo lune bndicta vgo meruit ex altari p gram sanctificationis. **Q**uia sic celus lune ppter frigidā influentiā cōtemperat ca liditatem inordinatā ignis et solis in hec infe riora. ita gratia sanctificationis sue neduz fomur et ignē concupiscentie tēperauit. s; etiā penitus extinxit. **U**bi sup illa vba **A**uce. j. **S**pūs sanctus supueniet in te et pntus altissi mi obūbrabit tibi. **A**it **A**ug. in li. de pcor dia euāg. q illud obūbrare fuit fomitez extir pare. **Q**uartum celu **M**ercurij introiuit

Maria
olymp.

A

D

Sermo. II. De assumptiōe Marie

In qnto celo veneris exaltata ē p vir-
tutē pietatē. qz sic h celū ē causatiū amicitie
ppter suā benignā influētiā. ita ipa hgo glo-
ria post xpi maiores causauit amicitias qz om-
nes mūdi hoies q vnqz fuerūt vl erūt. qz pa-
cificauit deū z hoies. z amicitia etiā hpi fecit
ter hoiem z angelū: adeo q i celo sunt piūcti
simul: nō solū p amorē sz etiā p habitatiōem.
Amicicia aut est vnus ad alrez piūctio. vt
nō. i. l. si fuerit. ff. de re. du. **S**extū celū sol
ascēdere pmeruit ppter suā mirabilē sapiām.
Sic eip ipsi sol illuminatōz oia visibilia vi-
det. ita bñdicta hgo sua illuminata sapiā oia
intelligibilia itellerit. z luce clari⁹ cognuit. **U**n-
in ei⁹ plona exponi pnt illa hba q pdixit. **D**a-
uid ps. cxxviii. **A**t aia mea cognosceat nimis
At nos illi dicere possum⁹ illd qd i eodē ps.
d. i. **I**n cognouisti oia nouissima z antiqua
In septio celo maris p virtutē fortitudinis
meruit exaltari. qz sic h celū (vt pdixim⁹ in
pre pcedēti) ad actū fortitudinis ē inductiū.
Sic ipa bñdicta hgo nos ad fortitudinē in-
ducit: dices nob illd qd canit ecclia i festo apo-
stolor. **A**store fortes i bello z pugnate cū ariq
spēre zc. **D**ei⁹ at fortitudine dicit **S**alomo
proū. vi. **N**lierē forte qz iueniet. q. d. nul-
lam ei filiez iuenire poterim⁹. **S**up octauo
celo iouis exaltari pmeruit ppter virtutē rpan-
tie. **Q**uia sic iupit est i qlitate rēperatissim⁹.
ita dñi mī fuit modestissima z rēperatissima
in suis sensibz. **S**eruauit nāqz modestiā nō
solū i interioribz sensibz sz etiā i exterioribz.
iux illud **P**hil. iiii. **M**odestia vīa nota sit
oibz hoibz. **N**onū celū saturni ascēdit p vir-
tutē pauprat. **Q**uia sic saturn⁹ d. maliuol⁹
oibz iis inferioribz sic ipa p virtutē pauprat
hecoia inferiora pēpsit. **U**n de mūdo ipa vi-
cere potuit illd **J**udith. ix. **C**ōtēnā illū z vir-
tutē ei⁹. **D**ecimū celū stellaz ascēdit p vir-
tutē sue misericōdie. **S**ic em h celū hz influētiā ge-
neralē ad hec inferiora sic ipa post deū gene-
ralit⁹ influuit tā iustis qz pccōtibz salutē reme-
dia. **U**n ps. inq. **M**iscōdia dñi plena ē ter-
ra. **Q**ue qdē terra est illa de q idē pphā dixit

do ps. lxxxiij. **B**ndixisti domine terrā tuā.
¶ Undecimū celū .i. cristallinū ꝑgo bñ dicta
itroinit ꝑ ꝑtutē pſeuerantie. **S**ic em ꝑdictuz
celū licz sit de aq̄s formatū: q̄ de ſui natura ſē
fluxibiles. m̄ (vt i ꝑcedēti ꝑte dixim⁹) n̄ fluit
ſz solidū pmanet. **I**ta bñ dicta ꝑgo licz ꝑcre
ata ſit de iudeis q̄ erāt fluxibiles per ꝑccm. m̄
ipa nūq̄ fluxit. ſz ꝑtinue i dei grā ſtabil⁹ z fir
ma pſeuerauit z i oibz ꝑtutibz ſolida pmaſit
Un de ea dici ꝑt illd̄ **Acct. l.** Quasi vas auri
solidū ornātū oī lapide ꝑcioſo. ¶ **D**uodeci
mū celū .i. empyreū aſcēdit ꝑtute ſue gl̄ifica
tionis. **S**ic em b̄ celū ē mag⁹ gl̄ioſuz oibz
alijs cel. iux̄ illd̄ ps. lxxvj. **G**l̄ioſa dicta ſē
de te ciuitas dei. **I**ta bñſſima dei m̄ gl̄ioſior ē
oibz ſctis. z iō debuit i loco gl̄ioſiori exaltari.
z ibi ſup oēs br̄s collocari. **D**e q̄ gl̄ificatiōe
ꝑdixit de⁹ **Iſa. lx. dicēs.** Domum maiestatis
mee gl̄ificabo.

Pars quarta huius sermonis q̄ dicitur
transgressionis.

Decendēs brā hgo ad pparaturz sibi
a filio habitaculū vīsitauit māstōes
oīm brōz. vt qdā deuor^pdicator cō
templat. de qbz inq̄t saluator **Ioh. xiiij.** In
demo prīs mei māstōes multe sunt. Et pri
mo vīsitauit decimū chorū: in q̄ (vt inq̄t san
ctus Bonauē. in. ij. sen. di. ix.) sunt pueri p⁹
baptisimū statim decedētes. z alij q̄ nō fuerūt
tāti meriti vt mererēt puenire ad ordies an
geloz. s; solūmō saluari s; merito passionis
xpi. Isti autē brī rogauerūt brissimā hginē: vt
in eoz societate moraret. cui ipa rīdit. Qua
si ballamū nō mixtū odor me⁹. **Eccl. xiiij. i.**
ego fui ipermixta z intacta ab oī fetore pcti.
Nos autē oēs corrupti fuist; pctō saltē origi
nali. Et iō vobiscū nō remaneo s; tñ vos pri
ue glie mee fulgorib; illustrabo. ¶ **V**isita
uit qz hginū ordinē. q̄ oēs genib; flexis obse
crarūt ea vt i eaz societate remaneret dicen
tes. Tu fuisti mgra nra. dñā nra. z mf ac ab
batissa nra. ordinēq; nrm istituisti. ordinasti
tenuisti z psecrasti. Decet at magistrā mora
ri cū discipul⁹. dñam cū ancill. abbatissaz cū
subditis. ac mrem. qz filiab; suis. z eo maxie
qz tu i te habuisti tres excellētias. i. puritatē
in mēre. hginitatē i carne. z claritatē in puer
satione. de quibus dicit **Sap. iij.** **Q**q̄ pul
cra est casta generatio cum claritate. Nos at
q̄stum nobis possibile fuit tibi similes fuim⁹
¶ **A**um ergo similitudo sit causa dilectōis: cō
iunctionis z associationis **Eccl. xiiij. z. viij.**
ethico. Ideo i nostro debet pfortio pmanere
Respōdit autē bñdicta virgo. **O**mnes vos

**Хотим
печотати**

Thorus
ſgūm

aliquo mō pdidistis puritatē vestrā saltē p
pctm veniale. Quia de vob illud **Proverb.**
xliij. verificatū est. **S**epries i die cadit iu
stus ⁊ resurgit. **E**t illud. **Re. viij.** Nō est
hō q nō peccet. **E**go aut qsi lyban⁹ nō iclus
evaporavi habitatōez meā. **A**cci. xliij. **P**u
ritas em mea nullo vnqz vel mīmo peccato
fuit incisa vel deprauata. **Q**uapropter vo
biscū remanere nō debeo. **S**z tñ faciā vos a
filio meo coronare. **Q**ui canit ecclia. **I**hu co
rona ḡginū. **I**re decorabo vos seq̃la filij mei
cui itez canit. **Q**ui pascis inter lilia sepius
chozeis ḡginū. **E**t rursum. **Q**uocūqz pergis
ḡgines sequunt atqz laudibz post te canētes
curritāt. hymnosqz dulces psonāt. **V**isita
uit insup pfellores ⁊ anachoritas. **Q**ui dixit
rūt ei **U**tinā tibi placeret o dñe gloriosa ha
bitare cū seruis tuis. qz dñi corde: ore ⁊ opere
pfella fuisti. sicut ⁊ nos ad tui imitatioem cō
fessi fuim⁹. **S**uātes pfiliū archangli **R**apha
elis dicetis **Thob. xij.** **C**ōfitemi ei. **S.** deo. qā
fecit vobiscū misericōdiaz. **O**pa em dei reuelare
⁊ pfiteri honorificū est. **R**ndit beata virgo.
Cōfitebor dño nimis in ore meo ⁊ in medio
multoz laudabo eū. **p̃s. cvij.** **V**erūtamē vo
biscū nō pmanebo. qz sicut cedrus exaltata
sum i lybano. **A**cci. xliij. id est sic cedr⁹ lyba
ni est alta sup oēs arbores. ita ego exaltari de
beo sup omēs pfellores. vbi ppetuā de vobis
memoriā ego ⁊ fili⁹ me⁹ corā p̃e eterno facie
mus. **I**pse em ait **Mat. x.** **O**mnis q pfitebi
tur me corā hominibz: pfitebor ⁊ ego euz co
ram p̃e meo q in cel est. **P**ostea ḡo vīsta
uit martires q ipam sūt inuitauerūt ad secū
pmanendū dicētes. **T**u i mūdo diuersis af
flictionibz vexata fuisti. **U**n **Reu. ij.** tibi dī
Magna est velut mare p̃ditio tua. **I**n hoc
aut dolore inexplicabili decorata fuisti p̃stan
tia inextimabili. **N**os ḡo tui exēplo multas
patienter tolerauim⁹ passiones. **U**nde de no
bis canit ecclia. **O**ēs sancti q̃nta passi sunt
tormenta ⁊c. **E**t ideo sicut tibi fuimus socij
passionū: debem⁹ etiā esse p̃solationij. c. j. de
sepul. **R**ndit aut beata virgo. **V**os fuistis
martyres. ego aut pl⁹qz martyr p passionem
filij mei. **I**n q meāipsi aīam p̃trāsūt gladi
us. vt mihi p̃dixerat sanct⁹ **Symeon Lu. ij.**
Qn em lat⁹ filij mei lancea p̃forauit: anima
eius in suo corpe nō erat. aīa ḡo mea in meo
corpe erat: quā ipa lancea p̃forabat. **D**isseca
baturqz caro mea vidēs carnē vnigeniti mei
laniari. **D**isscabat aut aīa mea vidēs aīam
ei⁹ tā gratiter p̃ristari. **D**isscabat qz sp̃i
tus me⁹ vidēs diuinitatē ipsi⁹ tā ignomini

ose tractari. **Q**uia ḡ anima est dignior cor
porē. c. cum infirmitas. **re. ⁊ re. Et. c. sedu**
lo. xxxviij. dis. **I**deo martyriū aīe (quod est
digni⁹ martyrio corporis) meref alit⁹ exaltari
Et ppter ḡ ego quasi palma exaltata sum in
cades. **A**cci. xliij. **P**er palmā aut victoria i
telligit. **A**des ḡo iterptat sc̃rā p quam vos
estis significati. q̃ estis sancti. i. sanguie tin
cti. **A**icet aut i vestro choro nō morabor. vos
tñ mīz i modū p̃solabor. **N**ā sicut me⁹ filius
est rex vester: cui canit ecclia. **R**ex gl̃ose mar
tyz. **I**ta ego ero vestra regina. **V**isitauit
quoqz māstiones ap̃loz. in qbz licz apli tunc
nō essent. tñ si ibi fuissent inuitata esset. **U**el
si forte tūc aliquis eoz ibi erat. potuit eā suo
nomine ⁊ alioz oīum sic ad sibi manendū ex
hortari. **D**e nobis o virgo intemerata dicat
q̃ sumus sal terre. lux mūdi. lucerna ardens
⁊ ciuitas supra montē posita. **T**u aut tanqz
optimū sal terre qz plurimos a pcti putredie
p̃seruasti. ⁊ insipidū mūdū p̃diuisti. ac tāqz
fulgētissima lux mūdi ad dei cognitionē illu
minasti. ⁊ mūdū tenebrosū illustrasti ac tāqz
lucerna ardentissima ad dei amoz multos
inflāmaisti. ⁊ mundū frigidū charitatē igne
accendisti. **E**t tanqz ciuitas supra montē po
sita: viscera ⁊ sinū misericordie tue oībz ape
ruisti. **S**um sis ḡ ap̃stolorz magistrat⁹ guber
natrē: debet in eoz collegio demorari. **R**espō
dit brā ḡgo. **N**ō relinqūa vos orphanos s̃z
p̃tinue videbo vos ⁊ gaudebit cor vestrum.
Ego em suz tāqz plātatio rose i hiericho. **E**c
cli. xliij. **H**iericho nāqz iterptat luna. et si
gnificat eccliam. i. ap̃loz p̃gregariōem. qui
ipam eccliam plātauerūt. **Q**uilibet at vestz
o apli fuit vna rosa p aliquā sp̃alem gratiā
qua redoluit. **E**go ḡo fui tāqz plātatio rose
qz in me fuerūt vnūuersalit oēs gr̃e q in vob
fuerunt singulares. **V**os ḡ estis rose coram
deo redolentes. ego ḡo sum plantatio rose. q̃
inter vos nō loci situatiōe ⁊ māstione s̃z p gr̃a
as q̃s habetis familiariter maneo **N**am ma
neo cū **P**etro p diuinitatē ⁊ hūanitatē filij
mei cognitōem. **Q**uia ip̃e dixit ei: vt habet
Mat. xvj. **T**u es x̃ps fili⁹ dei viui. **A**u pau
lop altā p̃templatiōem. q̃ ait **Aphe. iij.** **N**ra
aut p̃terfatio i celis est. **L**ū **A**ndrea p p̃cor
dialē ad crucē deuotōz. q̃ cū deberet ⁊ ip̃e in
cruce poni: salutaui deuote ipam crucē dicēs
Salue crux p̃ciosa. q̃ i corpe x̃pi dedicata es.
⁊ ex mēbris eius tāqz margaritē ornata. **S**u
scipe discipulum ei⁹ q̃ pepedit in te magister
meus christus. **L**ū **J**acobo aut sum p vicioz
curatiōez. **L**ū **J**ohāne p ḡginitatis conser

Thob. co
ffellorum

Thorus
martyri

Thorus
ap̃loz.

Sermo.II. De assumptione Marie

uatione. virgo em electa a dno: virgo in euu
pmasit: vt canit ecclesia. **Au** Thoma p fortiu
operu aggressionem. Ipse em dixit alijs apo/
stolis Joh. xj. Eamus et nos et moriamur cu
eo. **Sum** Jacobo alpheti sum p singulari in
vtero sanctificatione. **Au** Philippo p specia
le cu filio meo familiaritate. sicut p3 Joh. vj
et xij. c. **Au** Bartholomeo per feruentem ora
tionem. vñ (vt i ei legeda hñ) clamabat demo
nes dicentes. Bartholomee iccedit nos ordes
tue. **Au** Mattheo p terrenoru despectionez
Au Simone p mandatoru dei propria execu
tionem. Et cu Thadeo p mundicia et puritatez
nam in hystoria ecclesiastica vocat corculus. i.
cordis cultor. **Uisitauit** postmodu choru
pphetaz: qui ea rogauerunt: vt secu manere
dignaret: dixeruntq. Tu habuisti spm pphe
ticum sicut et nos. qre ergo non erit etia cois
habitatione: Pares em cu paribz veteri puer
bio facile cõgregant. vt inqt Thereti. **Rñ**
dit bñ virgo. Aliqui ex vobis pphetauerunt
de pteritis: alij de pñtibz occultis vl lon
ginqs. alij aut et cõter oes de futuris. Ego at
pphetavi de pteritis: pñtibz et futuris. Et sic
in syon firmata sum: et ciuitate sanctificata silr
regeui: et iherlm pñs mea **Eccì. xxiij. Syo**
qpe speculatio iterptat: et significat visionem
ppheticam. in qua ego sup omes eleuata sum.
Un etia dicere possum illud qd in eodẽ. c. hñ
sc3. et qst cyssus in monte syon. Per cyssus
nanq. (cui folia vt dr plateari) sunt medi
cinalia) significat sps pphetie. Verba em
pphetaz fuerunt aia b valde salutifera et me
dicinalia. Quia igit regeui in me sps mul
tiplex pphetaru: multiplici debeo sup oes p
phetas glia sublimari. De me em verificatũ
est illud. ij. **Pe. j. Dabitis** firmiore ppheti
cu sermonem. et illud **Eccì. xlvj. Exaltauit** vo
cem illi in pphetia. **Nõ** tamẽ vos desolatos
relinquã. **Fili** em me vult reddere mercedẽ
fuis iuis pphetis. **Apo. xj. Un** nũc totalitẽ
cõplebit desideriu vñm. de q scptũ est **Mat.**
xij. et Lu. x. Multipphete voluerunt videre
sc3 dñm ihm i carne: et nõ viderunt. **Nã** nõ so
lũ eu nũc videt regẽ vñm gliosum: sc3 etia me
reginã vestrã in eternũ videre poteritis sup
oia sydera incẽparabilẽ renitentẽ. **Uisita**
uit postremo chor patriarchar: q ei dixerunt
Tu es filia nra: tu es os et caro nra: tu fuisti
bacul et virga senectutis nostre. ergo tanq
filia debes pñs tuos tua pñtia honorare: ta
q caro nra debes tua pñtia nos fouere: tanq
virga nostra debes tua pñtia nobis pñsolationẽ
impẽdere. **Dauid** aut q appellat patriarcha

Act. ij. subiunxit dicẽs. **Sac** vt adimpleat p
phetia: quã ego progenitor tuus posui psal.
xij. dicẽs. **Virga** tua et bacul tuus ipsa me
consolata sunt. Respondit autẽ beata virgo
Ego qst oliua speciosa i campis: **Eccì. xxiij**
Solus em deus dicit esse ipa oliua: per quã
figurat misericõdia. qz ipe deus est ipa misericõ
dia. **Vos** p habuistis oleũ misericõrdie: cui
opibz dediti fuistis. **Ego** autẽ fui sicut oliua
quia miseri est mihi quasi cõuersum iu na
turam. **Sum** etia quasi oliua speciosa et for
mosa atq pulcherrima i ramis: folijs et fru
ctu. qz misericõdia habuit in corde exhibẽdo
materne compassiõis affectu: et in ore p salu
te mudi apud deũ aduocãdo et intercedẽdo
ac in opere pferẽdo miseratiõis auxiliũ vñi
uersaliter omibz et vbiq: et in omni necessi
tate: atq omnibz temporibus. **Item** vos sal
uandoz numerũ carnaliter auxistis ex filio
rum vestroz pparatiõe. **Ego** aut quasi vitis
fructificauit suauitate odoris: **Eccì. xxiij. Il**
lum em fructũ ptuli sine quo nullũ potest sal
uari: et qui orbẽ vñiũ saluari odore re
pleuit. **Un** dicere possum illud qd in pñal
legato. c. pñes. i. **Ego** quasi thesaurus ex
pandi ramos meos. **Vestre** em generatiões
vestre nuptie repleuerunt terrã. mea aut vir
ginitas repleuit padisum. c. nuptie. **xxij. q.**
j. et ideo debeo i altiori loco sublimari: et ma
ioris ac dignior fruct mercedẽ excellẽtiore
et copiosiore reportare. **Nõ** em de me dictũ
fuit illud **Ihobie. vj. In** copulatione sancto
rum patriarchaz admitteris. **Sz** in pñs
mea pñcianit sapiẽs **Eccì. xxiij. dicẽs. In**
habitatione sancta corã ipo mĩstrauit. **Nõ** ta
men vos desero patres neqz derelinq: lz ma
iora mihi cõferant i celesti regno pñia. **Ego**
em oibz sine inuidia cõmunico. **Sap. vij.**
Un de vobis dicit. j. ad **Ihoi. x. Patres** no
stri omes sub nube fuerunt. et illud **Mathei**
xvij. etia de nobis dici potest. **Ecce** nubes lu
cida obumbravit eos. **Ego** nãq sicut nubes
roris in die messis: **Mat. xvij. cõmunicabo**
vobis cõsolatiões meas: et obumbrabo vos
radijs glorie mee. **Ita** q verificabit de vobis
illud **Ero. xij. Non** defuit eis columna nu
bis p diẽ. q erit ppetu. et illud **Exodi. xxiij.**
Operuit nubes montẽ. et illud eius dẽ lib. xl.
et **Numeri. xvj. Operuit** nubes tabernacu
lum. i. chor patriarchar. et illud **Exodi. xvj.**
Gloria dñi apparuit in nube. **Nũc** g ascen
dente me supra vos verificabit illud. **Nume**
ri. x. Eleuata ẽ nubes de tabernaculo. **Pol**
sum quoz deuote meditari q ipa benignit

Thorus
patriar
charum.

AA

Officiū
angeloz

suma virgo visitauit om̃s beatoz spiritūz or
dines: eosq; trāscēdit: l3 ab eis vti ibi morare
tur inuitata fuerit. De quib⁹ angelicis ordi
nib⁹ inq̃t Rabanus in li. de mysterio crucis.
Nouē sunt ordines angeloz: vt sc̃pture san
cte nobis cōmēdat auctoritas. hoc est: angeli
archāgeli: p̃ncipatus: potestates: p̃rutes: do
minatiōes: throni: cherubin ⁊ seraphin. Qu
ergo primū ordinē angeloz ingressa fuisset
dixerūt ei. Tu nosti o virgo b̃ndicta q̃ offi
ciū angelicū est custodire hoīem: iuxta illud
ps̃. xc. Angelis suis dē mandauit de te vt cu
stodiāt te in oībus vijs tuis. Sicut em̃ tyro
ni cuncti ad bellū de bono p̃uideat magistro: q̃
sciat om̃ia ad bellū necessaria illi ostēdere: vi
delz qua ex parte hostē aggredi debeat: tētul
q; cauere. Sic misericors dē humanā fragi
litate cognoscēs esse inexpertā ⁊ sc̃ptā ad bel
landū ⁊ resistendū fraudulēto hosti inferna
li: ne in aliq; ab ip̃o sathana decipiat: ⁊ p̃ frau
dulentiā vincat: dedit vnicuiq; hoī vñū ex no
bis angelis suis fidelib⁹ tanq; m̃gm̃ exp̃m
scientē oīa necessaria p̃ humana salute: sicut
dicūt theologi i. ij. di. xj. Itē sicut ambulāti
per viā nō turā sed periculis plenā dant cu
stodes ⁊ ductores. ita cuiuslibet homī q̃dū ē
viator deputat vñ⁹ ex nobis: ne fallat ab ill
malignis ac sup̃bis spiritib⁹. de q̃b⁹ inq̃t ps̃.
In viā qua ambulabā absconderūt superbi
laqueū mihi. Un⁹ ⁊ Aristo. in lib. de secretis
secretorū ad Alexandrum ait. Neicis q̃ teste
Hermogene egregio doctore duo sunt spūs
q̃ te custodiūt: quoz vnus stat ad dexteram
⁊ alius ad sinistram custodiētes ⁊ scientes ope
ra tua: ⁊ referētes factori tuo quicq; feceris.
hoc solū in veritate debet o Alexander teretra
here ab omī inhonesto ope. hec ille. Per q̃s
angelos intelligit vñū ex nobis q̃ stat ad de
xterā: ⁊ aliū angelū sathane q̃ stat ad sinistram
Vel q̃ erat plar⁹ duos habebat bonos ange
los custodes: fm̃ quosdā. Nos ergo ange
li dei custodim⁹ hoīem multipliciter. s. remouē
do ab eo p̃ctm̃ p̃teritū increpādo cū vt ab eo
recedat. Un⁹ vt habet Iudic. ij. cum angelus
increpasset filios israel: ipsi eleuauerūt vocē
cū fletu. Itē eripiēdo a p̃ctō p̃sentī: vt parz in
educatione Noth ⁊ vxoz ei⁹ de sodomis. i. de
peccati cōsuetudine Sen. xix. Itē impediē
do peccatū futurū: vt pater Numeri. xxi. de
Balaā: qui ad maledicendū populo israel
pgēs ab angelo impedit⁹ est. Un⁹ Bern. inq̃t
Quoties grauissima cernit surgere tēptatio
⁊ tribulatio vehemēs imminere: inuoca angelū
custodē tuū: directorē tuū: adiutorē tuū i oī

Qualit̃
angeli cu
stodiunt
homīnē

bus oportunitatib⁹ tuis. i. tribulatiōe em̃ nō
dormitat: s3 q̃nq; ad tēp⁹ dissimulat. Nos q̃
q̃o bona dñā p̃tegim⁹ hoīem: ⁊ in bono grē
studem⁹ illū p̃suare multipliciter. s. oē p̃edimen
tū ad bonū remouēdo. Un⁹ Exo. xij. angel⁹ p
cussit p̃mogenita egypti: vt p̃p̃t h⁹ Pharaō
dimitteret populū dei sacrificare in deserto ⁊
nō suffocaret eū sicut p̃us faciebat. Item a pi
gricia excitādo. Un⁹ Zacharias inq̃t sui li. c.
iij. Angel⁹ dñi excitauit me q̃s hoīem q̃ ex
citāt a somno. Itē i viā p̃nie ducēdo ⁊ redu
cēdo. vñ vt prz Iho. v. angel⁹ dñi Ihoiā
durit i itinere suo: ⁊ etiam reduxit incolumē
Nos etiā iustificatiōz hoīs p̃curam⁹ multi
pliciter. P̃mo monēdo ad p̃ritiōz. q̃d i figu
rā prz Iho. xj. vbi ad documētū āgeli de fel
le (p̃ q̃d itelligit p̃ritiō) limiti sūt oculi. s. cor
dis Ihoie cecī. Sc̃do purgādo labia ad
p̃fessionē. vñ Isa. vi. labia Iste purgant cal
culo ignito. Tercio gaudēdo ad satisfactiōz
iux illud Lu. xv. Gaudū est angelis dei sup
vno p̃ctōre p̃niāz agere. Nos etiā defendim⁹
hoīem multipliciter. P̃mo p̃tātē demōis refre
nādo. vñ Iho. viij. angel⁹ reliquit demo
nē in deserto sup̃iori. et Apoc. x. Angel⁹ li
gavit demōnē: ⁊ misit eū i abissum. Sc̃do cō
cupiscētiā ip̃i hoīs debilitādo. vñ Sen. 32.
angel⁹ tenuit neruū femoz iacob ⁊ emarcuit
Tercio mēoriā passiōis xpi hūanis mētib⁹
impēdo. Un⁹ angelo dictū fuit Ezech. ix.
Sig̃ thau sup̃ frōtes viroz gemētū ⁊ dolē
tū. Defendim⁹ insup̃ hoīem ab iūmic. Un⁹
Apoc. viij. dixit angel⁹. Nolite nocere t̃re et
mari neq; arborib⁹. Terra ei s̃ p̃ueri nomī d
fra nati. mare s̃t adolescentēs ⁊ iuuenes velut
mare feruidi ⁊ instabiles p̃ cupiscētiās. Ar
bores sunt senes i vita plōgati. De q̃b⁹ oībz
inq̃t ps̃. Immittit angel⁹ dñi i circuitu timē
tū eū ⁊ eripiet eos. Nos q̃z solamur hoīz
p̃mo p̃bia. vñ Zach. inq̃t sui li. c. j. Angelus
loq̃bat in me s̃ba p̃solatoriā ⁊ bona. Sc̃do
corroborādo ⁊ fortificādo. Un⁹ Iho. v. in
q̃t angel⁹. Forti aīmo esto ⁊c. ⁊ Dan. x. dixit
angel⁹ Danieli: q̃ corruerat i terrā. Noli tie
re: pax tibi: p̃fortare ⁊ esto robustus. Tercio
sp̃e dādo. vñ suo angelo p̃t q̃libet hō dicere il
lud Niere. xvij. Sp̃s mea tu i die afflictiōis
Quarto refrigerādo. vñ Dan. iij. d̃z. q̃ āge
lus dñi descēdit cū trib⁹ puerz i fornacē: ⁊ ex
cussit flāmā ignis de fornace: ⁊ fecit mediū
fornacis q̃si vētū ror⁹ flātē. ⁊ nō tetigit eos oī
no ignis: neq; p̃tristauit: nec q̃cqd molestie i
tulit eis. Nos etiā o gl̃iosa dñā adsum⁹ hoī
ad p̃ntādū ei⁹ vota in p̃spectu altissimi. Un⁹

Angeli
curant iu
stificatiōz
homīnis

Angeli
cōsolant
homīnē

Bermo.II. De assumptiōe Mariē

Angeli Ber. inq̄t sup **Lañ.** Discurret angel⁹ medi⁹
hoim vo in dīlectū z dīlectā vota offerēs z referēs to
capitāt na zc. Itē p̄sentam⁹ orōes hoīs corā deo. vñ
Iob. xij. dixit āgel⁹. Dñ orabas cū lachry
mis ego obruli orōez tuā dño. Allegam⁹ isū
p corā deo p ipō hoīe. vñ **Iob.** xxij. dñ. Si
fuerit p eo angel⁹ loquēs miserēbit ei⁹. z **Exa**
cha. i. rñdit angel⁹ dño dī. Dñe exercituum
vñ q̄q tu nō mīserēbī hīerlm z vñbū iuda q/
bus irat⁹ es. Itē ānūciām⁹ ei snīam z volūta
tē dei. vñ **Dan.** ix. dixit angel⁹ **Danieli.** Ego
veni vt nūciārē tibi: qz vir desiderioz tu es.
Reuelam⁹ qz hoī saluatoz aīe sue. vñ angel⁹
dixit **Isa.** lv. In leticia egrediemī: z in pace
deducemī zc. Itē hoīez p̄seruam⁹. vñ **Judith**
xij. dixit ipa iudith. Vñit dñs: qz custodi
uit me angel⁹ ei⁹ z hinc euntē z ibi cōmorā
tē z inde reuertentē. z **Ben.** xxij. Cū **Jacob**
valde timeret **Esau:** āgelos sibi obuios ha
buit ipm adiunare patos. vñ ait. Astra dei
sunt hec. Itē nos pparam⁹ hoī viā: q ducit
ad vitā. vñ **Malach.** iij. inq̄t de⁹. Ecce ego
mitto angelū meū q̄ p̄pabit viā aī facīe tuā.
Ipm qz hoīem p viā p̄parā in celū deducim⁹
vñ **Exo.** xij. dixit de⁹. Ecce ego mitto ange
lū meū q̄ custodiat te i viā z i ducat i terrā qz
pmisi p̄tib⁹ tuis. z **Luce.** xvj. dñ. Factū est vt
moraret **Aazar:** z portaret ab angelis i sinu
abrae. Que oīa cū tu o bñdicta xgo exhibe
as hoī: debēs in hoc angelico collegio remane
re: q nostro fungēs officio. Rñdit brā virgo
Officiū vñm est regularit circa singulares p
sonas. nā vñ angel⁹ vñū hoīem custodit: et
aliū angelū custodientē bz vir: z aliū mulier
Vñ sup illud **Mat.** xvij. Angeli eoz semp
vidēt facīe p̄ris. dñ glo. **Hiero.** Magna est
dignitas aīaz: vt habeat vñāqz ab exordio
sue creatiōis angelū ad sui custodiā deputa
tū. Ego sō nō tm vñū virū vel mulierē: sed
oēs mūdi hoīes custodio: p̄tego z conseruo.
Vñ **Bern.** inq̄t. **Maria** oīb⁹ sinū mīsericor
die sue aperit: vt de plenitudine ei⁹ capiat vñi
uersi zc. Quā p̄p̄sum figurata p gallinā: q
pillos suos custodit sub alis suis: vt dicitur
Mat. xxij. Dñ ḡ officīū vñm sup ḡdior: i dō
sup vos deo eleuari. Tūc aut oēs angeli de
cātauerūt ei illd ps. xliij. Specie tua z pul
critudine tua: itēde pspe p̄cede z reg. **Ascen**
dit ḡ ad scd⁹ ordinē spirītūū beatoz: q sūr eā
iuitauerūt dicētes. Nīm officīū est custodi
re multitudinē gēnū z ciuitatē vel puinciā.
vñ **Isa.** lxij. dixit dñs. Super muros tuos
hīrlz p̄stitui custodes. vbi glo. inq̄t. i. archā
gelos. Rñdit brā xgo. Ego nō tm vñā ciui

Officiū
archāge
lorum

tatē seu gēnē vl puinciā custodio: s; vñiūersū
orbē z oēs puicias: ciuitates z gētes. vñ **Bern.**
inq̄t de me. **Ipa** p̄clara stella suis radijs totū
illuminat mūdū zc. Et iō sup archāgelos de
leo sublimari. Tūc illi decātauerūt ei. **Felix**
nanqz es sacra xgo maria z oī laude dignissi
ma. z iō sup nos ascēde: qz maiori gloria di
gna es. **Quā** igit ascēdisset ad ordinē p̄nc i
parūū: ab eis qz inuitata fuit vt ibi moraret:
qz sic ipa facit: officīū eoz est custodire p̄nci
pes z p̄esse regnis. vñ appellant p̄ncipat⁹ eo
qz p̄ncipib⁹ p̄sint: vl qz eos custodiāt. Rñdit
aut brā xgo. Ego nō solū p̄ncipib⁹ terrenis
p̄sint: s; etiā p̄ncipi celesti: z de eo curā z custo
diā habuit: q (vt dñ **Apoc.** ix.) est rex regum z
dñs dñantū. Itē in oī p̄plo z i oī gēte p̄ma
tū tenui **Eccl.** xliij. Et iō officīū vñm excessi
z alti⁹ mereor eleuari. Tūc p̄ncipat⁹ ei cedine
rūt. Speciosa facta es z suavis i delicijs tuis
scā dei genitrix. Et iō ascēde sup⁹: qz nostrā
excedis pulcritudinē. **P**eruenit ḡ ad ordi
nē p̄tātū: a q̄b etiā inuitata fuit vt cū eis p̄ma
neret: qz officīū eoz ē arcere potētā demonū
vñ **Isi.** in li. ethy. ait. P̄tates sunt q̄ adūsis
p̄tātib⁹ p̄ncipat⁹: z sua p̄tate refrenāt neq̄ciā
spirītūū malignoz: ne pl⁹ qz p̄mittunt a deo
exercere audeāt neq̄ciā suā: vel hūanis sensu
bus inherere. **Ipa** aut **Lañ.** vj. appellat ter
ribilis vt castroz acies ordinata. Rñdit brā
xgo. Ego nō solū demonib⁹ i acie habitantī
bus vl i fra dominoz: s; etiā p̄ oēs ifernales
demōes impiū p̄tatis mee exerceo. Vñ dice
re possum illd **Eccl.** xliij. Dium sblimū z
excellōz colla p̄pria x̄nte calcauit: z pfundū
inferni penetrant. Et hoīes a mea demōib⁹
liberari dicere mihi p̄nt illd **Judith.** xij. Be
nedit⁹ de⁹ q̄ p̄te ad nīlūm redegit imicos
nros. Tūc p̄tates dixerūt ei. Scriptū est.
His aīa p̄tātib⁹ sublimiorib⁹ subdita sit: ad
Rom. xij. xj. q. j. c. magnū. z. xliij. q. v. c. p/
dest. z. q. viij. in p̄n. z de cens. c. oīs aīa. z i dō
tibi subiecti erim⁹. q̄p̄pter ascēde sup n̄az
regiōnē: quia maiore nobis habes p̄tatem.
Ascendit ḡ choz x̄rutū: a quib⁹ sūr ad scdū
manēdū fuit inuitata. qz ipa multa fecit z cō
tinne facit miracula. quod p̄inet ad officīū
virtutū. vñ **Bern.** in li. de p̄sideratione aīr.
Virtutes sunt quarū motu vel opere signa
z p̄dīta fiunt. Sed beata xgo rñdit eis dī.
Ego officīū istd excellēt⁹ oīb⁹ vobis habui
Dñ nunqz de⁹ fecit ad alicu⁹ vestz instātiā
illud stupendissimū miraculū qd ad instāti
am meā fecit. i. q vna creatura respectu eius/
dē esset mater z filia: z q in partu z post par

Officiū
p̄ncipa
tūm

Officiū
p̄tātū.

Officiū
virtutū

tū remaneret virgo incorrupta: et q̄ creatorē
generaret creatura: et q̄ minor cōtineret in se
maiorē. qđ fuit oīm nouitatū nouissimū: iux̄
illd̄ **Ps.** xxi. **N**ouū faciet dñs sup̄ terrā
femina circūdabit virū. Quia ergo in vtero
meo de⁹ fecit miraculū miraculorū. in cui⁹ cō
paratiōe miracula vestra sunt mīma: iō ma
iori debeo collocari in glia. Tūc p̄tutes oīs
dixerūt ei. **S**cit oīs popul⁹ mīlīerē te esse vir
tutis **Ruth.** iij. et q̄ i manu tua vir⁹ et potē
tia. j. **Paral.** xxi. **E**rgo laudat oīs v̄tus ce
lorū. et tibi est glia in secula seculorū amen. ij.
Paral. vi. **A**scēdit ḡ ad ordinē dñationū:
a quib⁹ etiā inuitata fuit vt cū eis maneret.
quia officiū iporū est (vt ait **Is.** vij. ethymo.
alijs inferiorib⁹ angelis p̄sidere: et eis p̄cipe:
ac eos mittere. vñ **Zach.** ij. d̄ q̄ vn⁹ angelus
p̄cepit alteri dicēs. **A**urresco ad p̄nez istū:
et c. **D**e quo br̄s **Greg.** inq̄t. Quādiū mū
dus durat: angeli angelis et demōes demōi
bus p̄sunt. **I**pa s̄o b̄ndicta s̄go mittit ange
los vbicūq; sibi placet: et eis p̄est et dominat.
Rndit aut̄ glia dei mater. **V**os solū mit
titis inferiores angelos et eis p̄est: ego aut̄ mit
to oēs et oib⁹ p̄sum. qz oīm sum dñā et regina
angelorū. et ideo dicit mihi de illud **Deut.** xv
Tu dñaberis dñatiōib⁹ plurimis. Tūc di
xerūt ei dñationes. **T**ua est gloria: et tu dñā
beris oīm. j. **Paral.** xxi. et regnū tñū oīm⁹
dominabit. **Ps.** cij. **T**u igit̄ collocari debes
cum filio tuo sup̄ omnē p̄ncipatū et potestātē
et virtutē et dñationē: **Sph.** j. **A**scēdit igit̄
s̄go br̄ssima chorū thronorū: q̄ inuitauerunt
eā dicētes. **N**ost̄a debes tua p̄ntia illustrare
societate: q̄ simile nobis habes dignitatē. de
nobis em̄ inq̄t **Is.** i. vij. li. ethy. **T**hroni sunt
agmina angelorū: q̄ sedes eloquio latino di
cunt sic vocari: qz et illis cōditōr p̄sident: et sua
iudicia p̄ eos disponit: iuxta illd̄ **Ps.** ix. **S**e
des sup̄ thronū q̄ iudicas iusticiā. et ibidem.
Parauit in iudicio thronū suū. **D**e te s̄o di
xit de⁹ **Ps.** lxxvij. **T**hron⁹ ei⁹ sicut sol i cōspe
ctu meo. **R**ndit aut̄ s̄go b̄ndicta. **V**oc offi
ciū valde excellēt⁹ in me fuit: in qua de⁹ s̄bli
m⁹ requēit et sedet qz in vobis. qz i vobis so
lūmō spūaliter requēit: et in me nouē mensi
bus spūaliter et corpali⁹ resedit. **U**n dicere pos
sum illd̄ **Eccl.** xxiij. **Q**ui creauit me requēit
in tabernaculo meo. **E**t iō etiā dicā illud qđ
ibidē habet. **E**go in altissimis habito. i. ha
bitare volo: et thron⁹ me⁹ i colūna nub. i. iux̄
nubē hūanitatē filij mei: q̄ sole regit̄ diuitatē.
Et tūc mihi dici poterit illud. ij. **Regū.** vij.
Thron⁹ tu⁹ erit firm⁹ i p̄petuū. et **Ps.** xxi.

Officiū
dñatio
num

Officiū
thronorū

Thron⁹ ei⁹ in eternū firmabit. **E**go qz sum
thron⁹ dei mltō excellēt⁹ qz vos: qz p̄ me thron⁹
nū grē et mīscōie ei⁹. **Deb.** iij. iudicat de⁹ po
pulos i eq̄rate. **Ps.** xviij. **D**e me etiā itelligit̄
illd̄ **Isa.** xviij. **S**pūs iudiciū sedet sup̄ thronū.
Tūc dixerūt throni. **A**leuet̄ thron⁹ **D**a
uid sup̄ **Isrl.** ij. **R**e. iij. ponatq; thron⁹ m̄ris
reg⁹ ad dexterā ei⁹. ij. **R**e. ij. **A**d chorū aut̄
cherubicū cū pueniss̄ inuitata fuit: vt ipa q̄
sapientissima extitit sup̄ omēs hoies cū eis p̄
maneret: i q̄b⁹ singlari mūere ei⁹ cia dei. vt in
q̄t **Sze.** sup̄ **Mat.** xpp̄ h̄ cherubin plenitū
do scie interpretat. **R**ndit br̄s s̄go. **I**n me ē ma
ior scie plenitudo qz i vobis. vñ **Ber.** de me
ait. **P**rofundissima diuine sapie penetravit
abyssum. et iō optet verificari illud **Ps.** xviij.
Ascēdit sup̄ cherubin et volauit. **D**e teo ei⁹ so
ciari filio meo. cui d̄ **Ps.** lxxix. et cxxix. et **Isa.**
xxxvij. **Q**ui sedes sup̄ cherubin. Tūc dixerūt
oēs cherubin vidētes glia dei assumpta ē de cherub. **E**ze.
ix. **A**scēdit ḡ s̄go b̄ndicta ad chorū seraphi
cū. i q̄ etiā ad manendū fuit inuitata. nā ille
q̄ erat p̄mus in illo ordīe allegauit excellētā
suā: quā ponit **Isid.** vij. ethy: et dixit. **S̄go**
br̄ssima tu nosti qz nos seraphin. i. ardentes
appellamur: eo qz iter nos et deū nulli alijs inē
sunt: et iō quāto ei vicini⁹ collocamur: tanto
mag⁹ claritate diuini luis inflāmamur: et tā
to maiori claritate illustramur q̄nto ardētio
ri motu dilectiōis intīme inflāmamur. **U**n
nost̄ p̄p̄riū officiū est ardere charitate et di
lectiōe. **T**u s̄o sup̄ oēs hoies charitate dei et
p̄ximī exaristi. seruās illd̄ qđ de te i figurā
dictū fuit a deo **Exod.** xxvij. **A**rdeat lucerna
sp̄ in tabernaculo. et illud **Leuit.** vi. **I**gnis i
altari meo sp̄ ardebit. mane ḡ in ordine isto i
q̄ sunt p̄fectōes oīm inferiorū ordīnū: vt inq̄t
Diony. in li. de agelica hierar. **Q**ui i te ha
buit oēs br̄orū sp̄rituū p̄petates. **A**ngel⁹ ei
interpretat missus: vt ait **Is.** vij. ethy. **O**mēs
nāq; angeli sunt admīstratorū spūs missi p̄
pter eos q̄ hereditatē capiūt salutis: **Deb.** ij.
Un **Bern.** ait deo. **D**ne qđ est hō qz inotui
sti ei⁹: aut fili⁹ hoīs quia reputas eū. **D**eniq;
mittis ei vnigenitū tuū: imittis sp̄m tuū: p̄
mittis vultū tuū. et ne qđ vacet in celestibus
ab ope sollicitudis: illos etiā br̄os spūs p̄p̄
nos mittis in ministeriū nostrū. **H**ec ille. **A**n
geli em̄ inferiorū ordīs mittūt ad singlariū
psonaz defensionē et releuationē. qđ patuit
ij. **Reg.** xix. vbi angelus portauit **H**elye s̄b
cinericiū panē et vas aque. qui comedit et bi
bit: et ambulauit i fortitudie cibi illi⁹ vsq; ad

Officiū
cherubi

Officiū
seraphi

Bermo.II. De assumptiōe Marię

mōte dei. Archāgeli sō mittunt ad singulo-
rū rectoz eruditiōe: et ad secretorū maiorz re-
uelatiōz. vñ **Sabriel** vt archāgel⁹ **Zachariā**
pōtifice docuit. et natiuitatē xpī tibi o ego sa-
cratissima nūciāuit. **Lu. i.** Principes mittū-
tur ad pncipū instructiōe: vt patz **Dan. x.**
vbi ponunt tres pncipes: **Peršarum**: **Ser-**
corū: et **Medorū**. quos omnes angelus dñi
instruit. Potestates mittunt ad demonūz
et tēptatiōnū repressiōe. quod patuit **Ero.**
xiiij. vbi angel⁹ iterposuit se int̄ egypcios pfe-
quētes filios isrl. acercerētū pharaōis: et ip-
sos filios isrl. Virtutes mittunt ad miracu-
lorū opatōz. qd patuit **Ihob. xij.** de angelo q
Ihobia illuinauit: et filiū ei⁹ a deglutiōe piscis
eripuit. Dñatōes mittunt ad sensuū sō dñio
rōis sbingatōz. qd patuit i figurā **Gen. xvi**
vbi āgel⁹ dixit **Agar** acilleit ad dñaz suā re-
diret et se ei sūgeret. **Throni** mittunt ad iudi-
cij informatiōe. hñt ei informare iudices vt le-
gē intelligāt et obfuer. vñ **Act. vij. dz.** **Accepi-**
stis legē i dispositiōe āgeloz. **Aherubi** mittū-
tur ad sciāz eruditōz. qd patuit **Apo. x.** de
āgelo q hēbat libz i manu. et eius. li. xviij. de
āgelo a cui⁹ claritate terra illuata est. Nos
sō seraphi mittuntur ad cordiū iſlāmatiōez
qd patuit. **iiij.** **Re. ij.** i angel⁹ q i curru igneo
et cōs igneis appuerūt. **Hec** aut oia bñficia
tu exhibes hūano generi. q fieri debes habi-
tatrix nri tabernaculi. Tūc oēs seraphi cepit
eā rogare dicen. **O** scā dei mī et oim: o sacra
sō sō giniū: o scīssima mediatrix dei et hoim
o dñā et regina celoz: o ipatrit exercitū cun-
ctoꝝ angeloz: decet te ardore et incēdio chari-
tat⁹ seruētissimā i supmo isto ordie nro nobis
cū residere: vt tuo felici cōsortio pfruamur.
Rndit aut bñdicta sō. **Valde** mihi cōpla-
ceo et sūme pgratulor de vīo diuino ardore.
sed tñ decet me alit⁹ ascēdere: qz vos supauī
i amore. **Si** em de⁹ ab hoib⁹ ē amād⁹ multo
mag⁹ ab illa cui⁹ ē fili⁹. **Nō** aut ē mirū si ego
mī dei pl⁹ diligā filiū meū qz alij eius sōditi:
tu iusmodi estis vos o seraphin et oēs alij an-
geli. **Ego** em sum mater pulchre dilectionis
Eccl. xxiij. **P**reterea optet impleri scpturā.
Gen. ij. vbi de⁹ ait. **Nō** est bonū hoim esse
solū: faciam⁹ ei adiutorū simile sibi. **Sum** er-
go omnes sancti et sancte dei associati sint vo-
bis cū et alijs ordinib⁹ inferiorib⁹: et omēs alij
in postez gloriificādi simili modo debeāt vo-
bis associari: ita q null⁹ beatus solitari⁹ erit:
sed hoies angelis erūt societate pūcti. sicut
pdictū fuit **Deut. xxxij.** vbi dicit de deo. **Sō-**
stituit terminos populoꝝ iuxta numerū fili-

orū. i. angeloz. **Fili⁹** tñ me⁹ de⁹ et hō sup oēs
āgelicos ordies merito eleuat⁹ nō hz ibi soci-
etatē sibi q ad hūanitatē. **Et** idō sicut ego in
mūdo fui ei sociā i tribulatiōib⁹: ita etiā ei de-
beo associari in solatiōib⁹. **Sicut** ille ibi
ascēdit vt pūctus appēat vultui dei p hoib⁹
Heb. ix. ita ego debeo ibi ascēdere vt appareā
vultui ipi⁹ filij p pctorib⁹. et sic humanū ge-
nus habeat semp aī faciē dei adiutorū simi-
le xpō ad pcurandā suā salutē. vñ scā mater
ecclia in orōe secreta vigilię mee assumptiōis
orat deū di. **Munera** nra dñe apd clemētiā
tuā dei genitricis cōmedēt oīo: quā de hō sō
trāstulisti: vt p pēris nris apud te fiducialit̄
itercedat. **Ascēdā** igit sup vos ad patrē meū
et patrē vīm et deū meū et deū vestrū. **Ipe** enī
me vocat di. **Veni** dilecta mī mea: veni cha-
rissima genitrix mea et ponā ite thronū meū
Ascēdēte aut illa: dixerunt qdā angeli obsta-
pēctes de imēsitare glie ei⁹. **Que** ē ista q ascē-
dit de dextro delicijs affluēs innixa sup dilectū
suū: **San. vij.** **Quib⁹** rñdēt alij angeli. **Ita**
ē speciosa in filiis hīclm. **Merito** aut bñssī-
ma sō maria oēs angeloz ordies trāscēdit
q oēs eoz pfectiōes excellētiōri mō possedit.
Un Alber. sup **Missus** est. c. cxiij. conclu-
dēs inqt. **Pater** q glīf brīssima sō oēs ppe-
tates angeloz hñs sup oēs angelos et oēs hie-
rarchias est exaltata: ita q singuloꝝ et oim p-
prietates et dona ipa sola vniūsalit̄ et singula-
riter in sūmo possidet vniūsa.

Pars quinta huius sermonis que dicitur obuiatiōis.

Ariptū ē. **iiij.** **Re. ij.** q **Salomon**
surrexit i occursum **Bersabee** ma-
tris sue et adorauit eā: et sedit sup
thronū suū. positusqz ē thron⁹ ma-
tris regis: que sedet ad dexterā ei⁹. **Or** autē
oia in figurā ptingebant illis. i. ad **Ahoz. x.**
Hec obuiatiō **Salomonis** figurauit obuiā-
tiōē xpī: qñ in occursum iuit cū curia celesti-
matri sue i celū ascēdēti. **Quis** aut excogita-
re sufficiat supne patrie locūditatē atqz solē-
nitatē: qñ surrexit rex glīosus xp̄us festin⁹ et
let⁹: et regali decore laureat⁹: totāqz beatoꝝ ci-
uitatē cōmouit: vt oēs celi ciues occurrerent
secū matri sue. **Solēnitas** glīosa: o iubilus
inexplicabilis: o festiuitas ineffabilis: cū sur-
rexit rex **Salomon. i.** xp̄us: in occursum ma-
tris sue. ecce qz mirifica obuiatiō. et adorauit
eā: ecce qz stupēda veneratiō. positusqz ē thro-
nus mris reg⁹: ecce qz altissima sublimatiō. se-
ditqz ad dexterā ei⁹: ecce qz imēdiatissima cō-
iūctiō. **Nō** tñ autē domin⁹ iēsus hō laurea

Quo cu-
ria celestis
marie in
assumptiōe
obuiauit

D
Xpus ei
obuiavit

nis corpore glorificato occurrit sue bñdicte
matri cū toto angelorū exercitu: oimq; scōz
comitūa. s; etiā ipse rex etern⁹ de⁹ trin⁹ z vn⁹
potest dici huic sacratissime gēini triūpha-
liter obuiasse: nō motu locali s; cōplacētia fa-
uorabili z glificatōis influētia pncipali. pri-
mo em̄ p; p quādā approbatioz occurrit brē
gēini: z amplexat⁹ est sponsam castissime di-
lectiōis: singularissime fecūdatiōis: z sollici-
tissime educatiōis. Que singulari mūdicia
gēinitatē: z āpli⁹ pfudissimā abyssū humili-
tatē placuit sibi altissimo p;: cui z filiū suū
vnigenitū dedit: quē ipsa de suis castissimis
viscerib⁹ cōcepit z peperit: z diligētissime enu-
triuir. Hāc g; sponsa corā tora celesti curia ef-
fusus p; recognuit matrē vnigeniti sui z regni
sui p̄sore. z dixit illud **Isa. xl.** Domū maie-
statis mee glificabo. Sicq; bñdicta gēgo q̄si
altera **Hester** de triclinio seiaz. i. de ecclia mi-
litate adducta est p totā militiā celestis curie
ad cubiculū supni regis. cui p⁹ dulces āplex⁹
dixit cū ps. **Tenuisti** manū dexterā meā: z in
volūtate tua deduxisti me: cū glia suscepisti
me. Et tūc donauit illi de⁹ fontale fecūditatē
ad generādū spūalit oēs electos: z etiā ad le-
tificādos ipos angelos i aliq; gustu z gradu
z experientia diuioz. vt inq̄t. **f. Bernardin⁹** i
ser. assumpt. q̄ incipit. Surge dñe in requiē
tuā. Ipa igit gēgo ex h accepit a p̄e rōem p;
nitatē z sblimitatē regal acipial sup oēs crea-
tū naturā. **S**ecūdo occurrit ei ipse fili⁹ i glia
sue maiestatis oib⁹ manifestās hanc eē verissi-
mā genitricē suā: q̄ ipm̄ cepit peperit z nutri-
uit atq; ei i assumpta natura fidelit fuit. vñ
reuerētia filiali ipam reuerent adorauit. **D**
hōne **Iesu** rex eterne glorie: q̄d est q̄ mulierē
adoras. **V**olo inq̄t eā adorare: qz duo ipam
faciūt adorādā. p̄mū est rō maternitatis. scd⁹
est meritū humilitatē. **N**ā in ea fuit maēni-
tas singularis z humilitas incōpabilis. Pri-
mo igit dñs **Iesus** adorauit eā rōe materni-
tatis: nō vt q̄lēcūq; matrē: sed singularis suffi-
ciētie magnificētie z diligētie. **P**rimo singu-
laris sufficientie: qz sine virili semine sola ex
spūscō cōcepit. **S**ecūdo singularis magni-
ficētie: qz nulla p̄ter ipam deū genuit: nllaq;
alia post partū mater virgo pmāsit. **T**ertio
singularis diligētie. qz nulla vnq; mater fi-
liū tātū dilexit: atq; sic sollicita p eo fuit: im-
mo nec oēs aliē sil sumptē. **S**icut g; i ipo con-
ceptu nullū habuit sociū: ita z in isto honore
nullū habebit p̄ortium. **E**t sicut in tali filio
nullū habuit parē: sic z in h honore nullū ha-
bebit p̄similē. **E**t sic in p̄cordiali sollicitudine

nullā habuit cōpabilē: ita z in glia nullā ha-
bebit creaturā equalē. **S**ecūdo aut adorat xps
matrē rōne abyssus humilitatē. **N**am vt d; **Au.**
xij. Qui se humiliat exaltabit. **Q**z igit
tur i humilitate nō habuit creaturā similit: ex-
altatōe nō hēbit p̄sore. **E**st q̄ppe triplex mo-
dus p̄miādī p̄sutes. **P**rim⁹ p euacuationē:
vt in fide z spe. q̄b⁹ euacuat⁹ succedit visio fi-
dei z tērio spei. z de h mō facit mētiōē **Paul**
lus. i. **Thoz. xij. di.** **A**ū venerit qd pfectū ē:
tūc euacuabit qd ex pre est. **S**cd⁹ mod⁹ est
p cōpletionē: vt i charitate z plibus s̄tutib⁹
cardinalib⁹. quib⁹ addet cōpletio absq; defe-
ctu. **D**e quo mō tangit **Salomon. Prover.**
iiij. di. **Iustoz** semita quasi lux splendēs pce-
dit: z crescit vsq; ad pfectū diē. **T**ertio mod⁹
est p oppositiōē: sicut est in paupertate z elurie
acluctu atq; humilitate. q̄b⁹ de⁹ opposita re-
promittit. **N**ā ipse dñs testat⁹ **Martij. v. di.**
Beati paupes spū: qm̄ ipoz est regnū celoz
Beati qui eluriūt z sitiūt iusticiā: qm̄ ipsa
turabunt. **Beati** q̄ lugēt: qm̄ ipsi consolabū-
tur. **D**e humilitate aut d; **Job. xij.** **Q**ui hu-
miliat⁹ fuerit: erit in gloria. **V**ide ergo quō
in gēine benedicta ipius humilitas z diuina
bonitas quādā pia oppositiōe contendūt.
Maria se humiliat: se vilitat: se ipam de-
spicit: z abiectā reputari appetit. de⁹ eā ex-
tollit: glificat z exaltat. **M**aria nō solū se
humiliat sed in humilitate sub omī ratiōali
creatura se abyssat. de⁹ aut nō solū eā exaltat
sed supra oēm etiā angelicā creaturā magni-
ficat. z sublimis de⁹ eam vt suam reuerēssimā
matrē reuerēter adorat: z ad eā veneran-
dam honore inextimabili corporalē se incli-
nat. **D**stupendū pdigiū z iaudite altitudi-
nis fastigiū: vt a muliere dei fili⁹ recognoscat
suū cēhumanū. **Q**uid nō debuit gēini cōce-
dere quā tantū voluit honorare? **P**rofecto
isto respectu honor⁹ nō respiceret dei fili⁹ mil-
lesies mille milia seraphi: z infinities (si dici li-
ceat) infinitos. sed nec ipi sil oēs possent vere
deū diligere: z se ipo frui vt filio vteri sui: si-
cut fecit ipa brā gēgo. **T**ertio occurrit virgi-
ni gliose spūscūs recognoscēs fornacem sui
amor⁹: z officinā sue stupēde opatiōis: in q̄ z
de q̄ fabricatū ē corp⁹ mūdissimū filij dei z no-
ua infusa aia: ambo sil tanq; vnā naturā hu-
manā integrā atq; pfectā in psona filij dei vni-
uit. **Q**uidit aut spūscūs oib⁹ elect⁹ exp̄sse q̄
i hac officina z p eā fabricat⁹ ē q̄qd i grā miri-
fici opat. **E**t q̄ i hac totū ignē opatiōis vir-
tiose reclusit: quē vnq; dare disposuit crea-
ture rōali. **S**ic g; tota trinitas vniformi z cō-

E
Spīrit⁹
sanctus
obuiavit
marie

Berno. II. De assumptione Marie

cordi voluntate hanc sacratissimā virginē oñ
dit eē suā sponfam incōcabilis charitatē celi
reginā inattingibilis dignitatē: mūdi domi
nam impceptibilis prātē: electorū oīm geni
tricē piā iexplicabilis pietatē: oīm dei hostiū
paulatitē triūphāntissimā isupabilē strenui
tatis: oīm celestiu thesaurorū dispēsatricē lar
gisuā p sue cōplacētia voluntatis: oīm supna
rū delictorū cōsolationū gustatricē affluen
tissimā in tridinio diuine maiestatis. **Unde**
Bern. super **Lan.** exponēs illud **Aan.** viij.
Que ē ista q̄ p̄gredit̄ de tēsto delicijs affluēs:
innit̄a sup dilectū suū. **ait.** **Sup** hūc innit̄
mī illa felicissimā: et i aureo recliatorio diuine
maiestatē recubēs: in sponā: imo filiū sui bra
chia req̄esceat. **Quāta** dignitas: q̄ specialis
gloria in it̄i sup illū quē reuerentē āgelice prā
tes. **hec ille.** **Absurdū** ē est vt tā gloriā hūi
nē nō venerent̄: ligue hōim quā tota trinitas
sic honorat: tāq̄ venerat̄ sublimitas āgelorū
Ocurrant igit̄ et nos deuotiōe et spū ipi bñ
dicte hūi ascēdēti i celū: et ei triūphāntissi
mā assumptionē debita veneratiōe recolam̄
dicēti. **Santi** zoiōsi e dulce melodīa. **Facia**
mo tuti al humile maria tē. vide in corona
nra hūi beatissime.

Pars sexta huius sermōis que dicitur
ostentionis.

Assum
prio ma
rie fuit fi
gurata

S **Adm** sc̄m **Bernardinū** in qdā
sermone assumptionis pphete **Da**
uid ostēsa fuit in sp̄itu excellētis
suma assumptio et exaltatio matris
dei. **Un** **ait** dñs **Iesu xpo** ps. cxxj. **Surge**
dñe in requiē tuā: tu et archa sanctificationis
tue. **Id** est: nō solū tu a mortuis resurge: et in
requiē padis tui post labores humane redē
ptōis ascēde. sed etiā archā tue: sc̄ificatiōis. i.
matrē tuam que te sanctū sanctorū genuit: re
surgere facias: et eam in requiē assume sibi a
te ante secula pparatā. **Beata** em̄ virgo ap
pellat̄ archa. **Nā** archa dicit̄ ab arcēdo: eo q̄
arceat et phibeat visum: vt dē sanct⁹ **Bernar**
din⁹ vbi. s. **Et** sicut̄ beata virgo arcuit per
nouē mēses filium dei in vtero suo. **Et** addit
sanctificationis tue. quia eam sanctificauit:
iuxta illud ps. xlv. **Sanctificauit** tabernacu
lum suū altissimus. **Uit** ergo. tu et archa san
ctificationis tue. i. sicut fuitis sup oēs creatu
ras in grā sublimati: ita sup oēs ascēdite glo
rificati. **Simili** etiā mō ostēsa est glificatio
matris dei **Johāni** euāgeliste in specie arche
Apo. xij. vbi **ait.** **Uisa** est archa dei in tem
plo: et facta sunt fulgura et voces et tremor⁹
Per ipam em̄ archā itelligit̄ beatissima hūo

Nam archa (vt alibi dixim⁹) facta erat ex li
gnis sethim: vt habet **Exo.** xxv. **Signū** autē
sethim fm̄ **Hiero.** h3 leuitatē: pulcritudinē:
fortitudinē et putribilitatē. **Per** q̄ itelligun
tur q̄tuor p̄tutes ipi⁹ bñdicte hūinis. **Nā**
leuitas puenit ei⁹ paup̄tati. p̄ quā fuit a ter
renis affectib⁹ et sollicitudinib⁹ exonerata. vñ
Ila. xix. d2. **Descēder** dñs sup nubē leuē: id ē
Mariā paup̄erē. que nubes quidē fuit: q̄a
ex terra nata est. sed tamen fuit leuis: quia a
mūdi affectib⁹ p̄orsus exonerata. **Pulcritu**
do hō cōpetit eius puritati: per quā immu
nis fuit ab omī deformitate pcti. cui d2 **Aan**
ti. iij. **Tota** pulcra es tē. **Fortitudo** autē cō
petit ei⁹ stabilitati. s. in fide et paciētia. iuxta
illud **Pro.** vlt. **Fortitudo** et decor idumētū
ei⁹. et **Eccl.** xxvj. **Solūne** auree sup bases ar
gentas: et pedes firmi sup plātas stabil mu
lier⁹. **Imputribilitas** hō cōpetit ei⁹ hūinita
ti: in illud **Sap.** vj. **Alara** est q̄ nūq̄ mar
cescit. **Templū** autē in q̄ hec archa fuit est tri
plex. **Unū** in q̄ fuit fabricata et sc̄ificata. scz
vter⁹ mris sue. s. bñ **Anne.** vñ i figurā d2. iij
Re. viij. q̄ itulerūt archā dñi in locū suū in
oraculū tēpli i sc̄a sc̄torū. **Dec** em̄ archa fede
ris fuit beatissima hūo. quā deus auferens
sterilitatē parentū: et angelus promissionē
deferēs: et **Joachim** operā p̄bēs: introduce
runt in locū suū. i. in vterū beate **Anne.** de q̄
subdit. in oraculū tēpli. **Ipsa** em̄ beata anna
quoddā templū dei fuit. cuius oraculū erat
mens ei⁹ deuota deo et oratiōi dedita. **In** ci
us etiam vtero beata virgo sanctificata fuit
vt esset sancta sanctorū. id est super omēs san
ctos sanctificata. vel vt ipsa benedicta virgo
in vtero matris ppararet̄ ad generandū san
ctum sanctorū. **Secūdu** tēplū in quo vīsa fu
it hec archa fuit tēplū **Salomonis:** in quo
fuit purificata. et in eo obrulit filiū suū deo in
die purificationis **Lu.** ij. **Tertiū** hō tēplū in
q̄ fuit glificata est templū celi empirei. de q̄
inquit **ps.** **Domin⁹** in tēplo sancto suo: do
minus in celo sedes eius. **In** hoc igitur tem
plo celesti deducta fuit hec sacratissima ar
cha cū indicibilib⁹ tripudijs et iubilationib⁹
Et ideo in p̄dicta visiōe **Johis** dicit̄ q̄ facta
sunt fulgura et voces et tremor⁹. **Fulgura**
scz ad terrore demonū: q̄ oēs ex terrore in fu
gā cōuersi sunt. **Voces** hō omniū sanctorū
atq̄ angelorū iubilantiū. **Tremor⁹** autem
id est cōmotio iudeorū cōcurrentiū. **Osten**
sa etiā fuit alio modo assumptio ipius beatis
sime hūinis p̄dicto **Johāni** euāgeliste. **Apo.**
xij. vbi **ait.** **Signū** magnū apparuit in celo

Quattu
or p̄tutes
bñ hūis

Triplex
templū
arche

S
Maria
fuit assū
pta iuxta

mulier amicta sole: et luna sub pedibus eius: et in capite eius corona stellarum. **I**n quibus vobis ostendit quod ipsa beata virgo assumpta fuit vtiliter: sublimiter: mirabiliter et honorabiliter. **U**t liter quidem si consideremus officium ad quod assumpta est. quod ostendit in signo. vnde ait. Signum magnum apparuit in celo. id est beata virgo maria assumpta est in celum: ut esset nobis signum. **S**unt autem quedam signa directiua: ut sunt cruce in via. **E**t signa distinctiua: ut sunt termini in agris. **E**t signa ostensiua: ut circulus ante tabernaculum. **B**ea igitur virgo fuit signum magnum. id est magis significans. **I**psa enim nos dirigit sicut stella maris. **I**psa etiam nos a peccatis diuidit. sicut aurora que diuidit diem a nocte. **I**psa etiam pro nobis filio perces fundit et verba ostendit. **U**n est altera **V**eritas: que apud regem pro nobis assistit. **D**es igitur si gnem animas nostras de uorone istius magni signi ut sit ei preceptum de uiam securi. **N**am res plurimae esse illius cuius est signum quod in ea reperitur: ut ait **B**al. in aut. dos data. **C.** de dona. an nup. de quo vide per **I**ohannem an. in additioibus ad Ipe. cu. in i. de p. scrip. **S**ecundo fuit assumpta sublimiter: si consideremus situm: quia ipsa apparuit in celo empireo super omnes ordines angelorum iuxta illud **P**s. viij. **E**leuata est magnificentia tua super celos. **I**te apparuit in celo tanquam regina in throno ad regnandum cum filio: secundum figuram. **iij.** **R**eg. ij. **I**te apparuit tanquam aduocata in curia ad interpellandum pro mundo. **U**n figurata est in illa sapiente muliere que intrauit ad **D**avid ad interpellandum pro **A**bsalone. **ij.** **R**eg. xij. **I**tem apparuit tanquam hospita ad recolligendum ingreditur. **E**t ideo in eius assumptione cantatur euangelium de **M**artha: quod ipse recepit in hospitio suo: ut habet **Au.** x. **T**ertio assumpta est mirabiliter. quod appareret si consideremus sexum: quia mulier. **N**am est autem valde quod mulier appareat in celo: quod homines expulsi a paradiso. **S**ed nota quod beata virgo dicitur mulier sexus discretio: non corporis fractio: iuxta illud **E**ccl. xxvj. **S**icut sol oriens mundo in altissimis dei: sic mulier bone spes in ornatu domus sue. **O**rnamentum enim domus ecclesie fuit exemplum virginis eius. **U**t sicut sol oriens et in alto existens illuminat mundum: sic ipsa benedicta virgo in assumptione ascendens illuminat celum quod dicitur domus dei. vnde maria interpretatur illuminatrix. **A**icet igitur appellatio mulieris reglariter intelligatur illa que fuit corrupta. **ff.** de p. tra. emp. l. alioquin. et de ope. no. nu. l. de pupillo. **S.** et generaliter. et de edil. edil. l. querit. **S.** mulier. et de acf. emp. l. ex emp. to. **S.** si quis virginem. et xxvj. q. i. c. nec aliqua. **Q**uoniam in mu-

lieris appellatio intelligitur etiam virgo. l. mulieris. **ff.** de p. boz sig. de quo dicitur ut ibi per doc. et in l. mulier. eo. ti. **U**n mulieribus legatis etiam virgines continentur. l. seruus legatis. **S.** mulieribus. **ff.** de leg. iij. et de au. et arg. le. l. argum. to. **S.** secundo. et sic accipitur in predicta autoritate. **I**te dicitur mulier benedicta virgo ex prole se cunditate: non ex metis fragilitate. **M**ulieribus enim sexus communiter est fragilis. insti. q. b. al. li. vel no. **S.** j. et est instabilis. xxij. q. vij. c. quod proposuisti. et no. p. glo. in. c. j. de clade. despon. et facit. c. vl. de pac. lib. vj. **I**tem dicitur mulier non ex fatuitate vel ex vicio multiplicitate. sicut illa cui dicitur. **T**anquam una de insipientibus mulieribus locuta es. **Thob.** ij. et xx. q. vij. c. conuenior. **U**t ut illa de qua dicitur. **M**ulier que erat in ciuitate peccatrix: **Au.** c. vij. sed dicitur mulier ex fortutu singularitate. velut **J**udith de qua dictum fuit **J**udith. xj. **N**on est talis mulier super terram in sensu: in pulchritudine: et in ornatu virginitatis. **N**on etiam dicitur mulier ex debilitate et mutabilitate. sicut de femina inquit **P**oeta. variu et mutabile semper. **F**emina. de quo extra de verborum sig. c. foris. **S.** finali. et facit. xxij. q. ij. c. mulier. et de fri. et male. c. vlti. et in l. filia. **C.** de inoffi. testa. **S.** est illa mulier de qua dicitur **P**rouerb. vlt. **M**ulier forte quis inueniet et de qua in figuram dicitur **J**udith. xij. **U**na mulier hebreia fecit confusionem in domo **N**abuchodonosor. **E**t **P**rouerb. xj. **M**ulier gratiofa inueniet gloriam. et xij. **M**ulier diligens corona est viro suo. et xij. **M**ulier sapiens edificat domum suam. et xv. **B**eatus qui inuenit mulierem bonam. et xxj. **M**ulier timens deum ipsa laudabitur. **E**t ideo vnicuique nostrum moraliter dicitur **E**ccl. vij. **N**oli discedere a muliere sensata quam sortitus es in nomine domini. **B**onus enim qui habitat cum muliere sensata. et mulier bonebrutis viri. **E**ccl. xxvj. **M**ulier ei fortis oblectat viam suam. et per bonam mulierem bona. **I**bidem. **E**t gratia mulieris sedule delectabit viam suam. **E**t datur deus mulier tacita et sensata. et gratia super gratiam mulieris sancta et pudorata. **I**bidem. **T**al igitur fuit illa mulier. id est beatissima virgo: que apparuit in celo. **Q**uarto assumpta fuit honorabiliter. quod patet si consideres ornatum sui corporis. quia sole amicta. siue pedibus eius: quia luna sub pedibus eius. siue capite: quia in capite eius corona stellarum duodecim. **A**scendit igitur beata virgo amicta sole. id est circumdata diuinitate filii sui. et luna sub pedibus eius. per quod perpetua stabilitas eius designatur. **A**una enim instabilis est et non diu manet plena et designat mundum et omnia terrena instabilia que maria continens pedibus concalcant: et ad celum

Subli
miter

Mira
biliter.

Qualiter
maria di
cat multi
pliciter

H
Donora
biliter

Bermo.II. De assumptiōe Mariē

vbi oia stabilia sunt anhelant. Corona ho
q̄ consuevit honoris esse signū: significat da
tū fuisse ipi beate x̄gini honorē sibi cōdignū
Per. xij. autē stellas apostoli intelliguntur. q̄
in obitu r̄ assumptiōe ipi gl̄iose x̄gins pre
sentes fuisse dicunt. Mulier autē ipi date
sunt due alae ad volandū. p̄ quas intelligit q̄
tam in corpe q̄ in aia volauit ad celū. Per
autē iohānis sup̄ Apocal. xij. exponēs p̄dicta
verba: Mulier amicta sole r̄c. ait. In istis
verbis notant tria que facta sunt die assū
ptionis. Primū est corporis ipi gl̄ificatio. q̄
notatur ibi. Mulier amicta sole. i. Maria
amicta corpis gl̄ificatiōe. que consistit in q̄
tuor donib⁹ ei⁹. s. claritate: agilitate: subtilita
te r̄ impassibilitate. que omia in sole signifi
cant. Radi⁹ em̄ solis est clar⁹ r̄ agilis. nā su
bito ab oriēte in occidētē volat. Itē subtilis ē
q̄ intrat vitru sine aliq̄ fractione. Itē est im
passibilis: quia nec gladio nec lapide vlt̄ alio
aliq̄ potest ledi. A p̄p hoc dicit dñs Mar
hei. xij. Fulgebūt iusti sic sol. vbi dicit Ber.
Quis erit splendor animarū: quādo solis splē
dorē habebit lux corporū. Hec etiā gl̄ificatio
anime r̄ corporis figurat̄. Iste. xij. vbi dixit
deus. Dabo eis coronas p̄ cinere. i. gloriam
anime p̄ humilitate patientie. r̄ oleū gaudiū
id est gloria seu gloriā corporis p̄ luctu. i. p̄ mise
ria corporali. Oleū em̄ est sanatiū seu miti
gatiū doloris. per quod significat̄ impassi
bilitas. Item est penetratiū: per quod signi
ficatur subtilitas. Est etiā leue. vnde oibus
liquorib⁹ sup̄natat. p̄ quod significat̄ agili
tas. Itē lucid⁹ est r̄ abus luminis. p̄ quod
significat̄ claritas. Hāc igit̄ coronā cu⁹ oleo
habuit virgo b̄ndicta q̄ in aia r̄ corpe gl̄ioso
icelū est assumpta. Fuit etiā ipa beatissima
virgo in celo militaris eccl̄ie amicta sole: id ē
maxima castitatis claritate. Habuit nāq̄ ca
stitem clarissimā r̄ altissimā. Clara est em̄
r̄ alta castitas cōiugal̄is: clarior r̄ altior casti
tas vidual̄is: sed clarissima r̄ altissima fuit
ei⁹ castitas x̄ginal̄is. Vñ. j. ad Thoz. xv. d̄r
Alia est claritas solis: alia lune r̄ alia stellaz
Claritas solis est continētia x̄ginal̄is: clari
tas autē lune est continētia vidual̄is: s. clari
tas stellarū est continētia cōiugal̄is. Om̄s ta
mē has claritates habuit ipa benedicta ma
ter dei. que fuit x̄go: cōiugata r̄ vidua. vñ
Eccl̄i. xxiij. inq̄r. In me om̄is gratia vite. s.
x̄ginal̄is: cōiugal̄is r̄ vidual̄is. In triūphā
te autē eccl̄esia in assumptiōe fuit amicta sole
id est oim̄ sanctorū x̄gregatiōe: q̄ cū maximo
gaudio eā ad thronū gl̄orie deduxerunt. vii

Maria
amicta
sole

i figurā d̄r. Numeri. x. Eleuata est nubes. i.
virgo maria: r̄ p̄fecti sunt filij Israel per tur
mas suas eam comitādo. Quod p̄dictū etiā
fuerat Eccl̄i. xxiij. vbi dicit. In dño honora
bit̄: r̄ in medio populi gl̄orificabit̄: et in eccl̄e
sij⁹ altissimi aperiet os suū: r̄ in conspectu
x̄r̄i illius gl̄orabit̄: r̄ in plenitudine san
cta admirabit̄: r̄ in mltitudine electorū habe
bit laudē: r̄ inter benedictos benedicet. Si
cut ergo benedicta virgo in terra tenuit pri
matū. vñdē ipa ait Eccl̄i. xxiij. In om̄i terra
steri: r̄ in om̄i pplo r̄ in om̄i gente p̄matū te
nui. ita etiā in celo primatū est cōsecuta sup
oēs electos. r̄ ideo in p̄dicto. c. etiā dicit. Et
radicaui in populo honorificato: r̄ in partes
dei mei hereditas illi⁹: r̄ in plenitudine san
ctorū detentio mea. Dicit autē luna sub pe
dibus ei⁹. i. om̄is defect⁹ r̄ imp̄fectio. Tunc
em̄ repleta fuit om̄i bono sine aliquo defectu
Vñ dicere potuit cum p̄pheta ps. xxiij. Do
min⁹ regit me r̄ nihil mihi deerit: in loco pa
scue ibi me collocauit. Quattuor autē sunt q̄
gerunt defectū boni. Primū est superbia: iux
ta illud ps. Defecerūt framee in finem. Et
iste defectus designatur in luna: que a paga
nis dicebat̄ regina celi. Vñ dicebat̄ Hiero
mie. vij. Faciam⁹ placētā regine celi. Su
perbia em̄ vult audire placētā. Hanc autē lu
nā. i. defectū sup̄bie: sup̄peditauit beatavir
go per verā humilitatē. De qua Luc. j. ipsa
inq̄r. Respexit humilitatē ancille sue. Secū
dum est impatiētia: iuxta illud Job. iij. Ve
nit super te plaga r̄ defecisti. Et hoc etiā vi
ciū signat̄ in luna cū dicit̄ Iohelis. ij. q̄ luna
verteretur in sanguinē. i. anima in furorem et
iracundiā. s. per impatiētia r̄ irā: per quam
sanguis ebullit: vel per quā sanguis effundi
tur. Et hunc q̄ defectū maria sup̄peditauit:
que tora m̄ris r̄ paties fuit. vñ ipa ait Eccl̄i
xxij. Spūs me⁹ sup̄ mel dulcē: r̄ hereditas
mea sup̄ mel r̄ fauē. Tertiū est auaritia: iux
ta illud Ia. xl. Deficient pueri. i. auari: r̄ labo
rabunt. Auari em̄ ad modū puerorū plus
sunt amatores bonorū temporalū q̄ regni
celorū. Et hic etiā defect⁹ signat̄ in luna que
eclipsat̄ ex ymbra terre. i. anima ex auaricia
terrenorū. Et de hoc potest exponi illud Lu
ce. xij. Luna nō dabit lumē suū. Sed hunc
defectū beata x̄go sup̄peditauit p̄ paup̄tatē
r̄ terrenorū om̄niū contēptū. Vñ ei dicitur
Ean. iij. Tota pulchra es amica mea: r̄ ma
cula. s. terrene auaricie: nō est in te Quattu
est vanitas gl̄orie: iuxta illud ps. Defecerūt
in vanitate dies eorū. Et hic etiā defectus de

Quattu
or sunt q̄
gerūt de
fectum

Quattuor
or impe-
diunt de-
fectum

Plenitudo
consistit in
duodecim

signat in lune mutabilitate: qz tpalis glia ē mutabilis. vñ **Eccl. xviij. d. Stult. i. hō tpali z vane glie dedit: vt luna mutabitur.** Nūc qz defectū marīa suppeditaui q mūdi gliaz desperit. Desperit em oēm gliaz exiorē qres solūmō iteriorē. s. pscie: iux illd ps. xliij. **Dis glia ei? filie regis ab int. qz h etia ē notā dū: q qrtuor sunt q impediūt defectū. p mū ē patia. de q d. Jac. j. Patiēcia op? pfectū hz. z ibidē. Ut sitis pfecti z itegri i nullo deficientes. Scdm est spci pstatia. vñ **Ma. xl. d. Qui sperat in dño mutabūt fortitudinē assumēt pēnas vt aqle: currēt z nō laborabūt atqz ambulabūt z nō deficient. Tertiū ē mēoria dñice passiōis. vñ **Heb. xij. d. Recogitate eū q talē a pctōib? adūsus semetipm passus est pdictiōz: vt nō fatigēmi ais vñs deficientes. Quartū est desiderū celestiu: iuxta illud ps. Inqretes aut dñm nō deficient oī bono. Et ad **Gal. iij. ait Pau. Bonū faciētes nō deficiam? tpe em suo metem? nō deficientes. At hec oīa fuerūt in beata pginē: vt prz ei? vñ tā discurreti. Corona aut. xij. stellarū in capite ei? significat plenā beatitudinē: que pstat in. xij. gaudijs paradisi. q significant p. xij. fruct? ligni vite **Apoē. vi. Duo? duo oriūt a deo. s. visio dñitatis: z gaudiū de pteplatiōe hūanitat? xpi: i qb? pstat vita eterna **Joh. xviij. Alia duo causant a loco. s. celo empireo qz vñū causat ex celi spaciositate: z aliud ex eius spciositate. Alia duo a pfortio beatorū vñū a societate angeloz: aliud ex societate hōim. Alia duo a mūdo: vñū de pulcritudine creaturaz: aliud de stabilitate earū. Alia duo ab iferno: vñū ab euasione: z aliud ex clausione. Alia insup duo a seipa: vñū de stola aie aliud aut de stola corpis gliosi. z ita exponit **Petr? iohis vbi. s.**************

¶ Pars septima hui? sermonis que dicitur sublimitatis.

I Nqt deuot? Ser. i. ser. assumptio- nis. Sublimis ista dies z splēdi- dior solerfulgurās: i q pgo rega- lis ad thronū dei pñs euehit: z in ipi? trinitat? sede reposita naturā etiā ange- licā sollicitat ad vidēdū: tota pglomeratā ge- loz frequētia: vt videāt reginā sedētē a dextris dñi pñtū i vestitu deaurato z i corpe imacu- lato circūdatā varietate graz: z distictā mul- tiplicitate pñtū. Sanctus qz Bernardin? in ser. pallegato ait. Sed quib? laudib? ser- uitus hōiz reginā efferet angeloz? q pconia dilaret moralis angustia vel officia submi- nistrer: cui celestia parēt z famlant obsequio ce-

lici ciues? **Que fert exētia: qz laudes atten- ter hūana penuria. cui? gliaz angelice mirat? z pdicat pñates? Quibus digna honoribus plausus hōim acclamabit i terr? quā spūm agmina brōz iugit? venerant in celis? Nō ē pfecto facultat? hūane pginē gliosam vt me- ref efferre nobis q votū gerim? obsequi dñi: ta- lē credere sufficiat tantāqz fateri quātā null? hōim valeat explicare. Sufficere forsū pōt er illi cui sumā ad ipm cedit ad gliam q ho- die sup angelos aīa z corpe exaltata: oīm ho- minū z voces excellit z supat intellectū. hec ille. **¶ Volēs aut dñs noster iesus xpus ma- trē suā dilectissimā resuscitare a mortuis: er i celesti glia sublimare. dixit ei illud **Isaie. li. Eleuare eleuare p surge hierlm. Ipa em pgo bñdicta q fuit tota pacifica: z de uisione mi- rabiliter illustrata: merito appellat? hierlm: que interpretat? visio pacis. Bis aut ait eleua- re: z semel p surge. vt eleuationē tā mentis qz corpis in glia designare ostendat: z vt ad sui similitudinē a mortuis gloriofa resurgat. Nec mirū si ipa vīrgo sacratissima eleuata est sup oēs brōs in celis: que in pñti vita sup oēs eleuata est i terris. Eleuata em fuit i mōdo ele- uatiōe gratiosa triplicif. Primo p eminētiā scitatis supra mūdiciā pginum z angeloz. Secdo p excellētiā conuersatiōis supra obedie- tiā martyz z pffloz. Tertiō p altitudinē cō- tēplatiōis supra eminētiā apostolor: pphē- tarū z patriarchaz. Et hāc triplicē eleuatio- nem (vt inq? scūs Bernardin? vbi. s.) mysti- ce nobis ostēdit scriptura in eleuatiōe arche **Noe: i eleuatiōe rote: z i eleuatiōe aqle. Pri- mo qdē eleuata fuit p eminētiā scitatis. pin- de **Sen. viij. d. Multiplicate sunt aque. s. ppter exuberantiā gratie sublimitatis z san- ctitatis. Multiplicatio em aquaz in archa denotat gratiaz plenitudinē in maria. Ipa em est fons horoz z puteus aquaz viuētū vt scribit **San. iij. Et horz? irrigu? z fōs aq- rū cui? nō deficiēt aque. **Isa. lviij. Deceatēz aque gratiaz eleuauerūt archā in qua salua- tū est vniuersum semē generatiōis electoz in sublimē a terra. i. ab oīm teneritate z amore infecto. Dicit aut in sublimē: qz ad hāc puri- tatē z mūdiciā nulla pura creatura ascendit nec angeli nec vīrgines. nā angeli mūdiciā tm habēt in mēte: pginēs pō in mēte z carne **Sed gloriofa vīrgo cum quadā vtriusqz per- fectiōe sup oēm creaturā est eleuata in subli- me. Secudo autē eleuata fuit per excellen- tiam conuersatiōis designatam in eleuatiōe rote. de qua **Ezech. j. dicitur. Apparuit rota******************

Maria
fuit h. ele-
uata tri-
pliciter

Sermo.II. De assumptiōe Marię

Sup̄ terrā iuxta quattuor aialia habens quat-
tuor facies: et aspect⁹ rotarū et opus earū q̄si vi-
sio maris. Et sequit⁹. Cum eleuarent aialia
de terra eleuabant rote. spūs. em̄ vite erat in
rotis. Per illa quattuor animalia mystice do-
ctrina euangelica designat⁹. Per rotā sō q̄t-
tuor facies habentē virgo benedicta tenorā:
que quattuor habet virtutes: s̄m quas vita
actiua regit⁹: et oimoda p̄fectiōe ad euangeli-
cā p̄format⁹. Et q̄m hec virtutes licet vniant in
grā: distinguunt tñ i opatiōe sua. tō d̄r p̄fali-
t⁹: q̄rote ille eleuabant. q̄ virtutes in ea fuerūt i
lūmo p̄fectiōis tā ad agēdū q̄ ad patiendū.
et hoc in tantā incomprehensibilitate intellectui
humano vt merito dicat⁹ q̄ aspectus rotarū et
opus earū erat q̄si visio maris. Nā iextimabi-
liter sup̄auit oēm obediētā et actiōz atq̄ con-
uersatōz p̄fessorū et martyz. Nā in oib⁹ ip̄is
fuit pond⁹ difficultat⁹ ad bonū: et p̄nitias ad
malū. In ip̄a autē s̄gine b̄ndicta nullū fuit
oīno retardatiū. Fuit em̄ rota volubilis s̄m
omnē spūsancti morū. Tercio autē eleuata ē
p̄ excellētā p̄replatiōis. et hoc designatū fuit
i eleuatōe aq̄le. de q̄ Job. xix. d̄r. Nūqd ad
p̄ceptū tuū eleuabit aq̄la: et in arduis ponet
nidū suū. Ip̄a em̄ br̄ssima s̄go super om̄es
ap̄los: p̄phetas: patriarchas: et q̄scunq̄z mū-
di hoīes eleuata est p̄ sapiētā et cōreplatiōē
sicut aq̄la eleuat sup̄ om̄es aues in aerē. Et de
his trib⁹ eleuatōib⁹ tangit⁹ An̄. vi. vbi de
ip̄a beatissima s̄gine dicit⁹. Que est ista q̄ p̄-
gredit⁹ q̄si auroza p̄surgēs: et hoc in sanctita-
te. pulchra vt luna. et in cōuersatiōe electa vt
sol: et hoc in cōreplatiōe. terribilis vt castroz
acies ordinata: et h̄ in oīm p̄dictoz p̄nerione
Que quasi oīa ponit sanct⁹ Bernardin⁹ ad
litterā vbi. s̄. Vbi etiā dicit q̄ ip̄a benedi-
cta s̄go transiēs ex hoc mūdo eleuata est ad
culmē tripl̄cis dignitatis. s̄. altissime: latissi-
me et firmissime. que tria in eleuatōe diuine
magnificētie: diuine sedis et montis imobil⁹
figurant⁹. Primo q̄d eleuata est ad culmen
dignitat⁹ altissime: vt sit regnū s̄ginis altū.
Et de hoc p̄s. inq̄t. Eleuata est magnificētia
tua sup̄ celos. Porro singularis magnificen-
tia dei fuit br̄ s̄go. q̄ i ei⁹ exaltatiōe p̄ma-
gnificat⁹. et etiā ip̄a b̄ndicta s̄go in sua hūilia-
tiōe: deuotiōe: graz actiōe: et oīm bonoz dei
fruitiōe plus magnificat deū q̄ oīs creatura
alia simul sumpta. Vñ merito dicit⁹ eleuata
super celos. i. super angelos vniuersos. D̄r
sicut filius dei dñs Iesus sedet ad dexteram
maiestatis in excelsis tanto melior angelis ef-
fectus quāto p̄e illis differēt⁹ nomē heredi-

P
Eleuata
est ad tri-
pl̄ces di-
gnitatē.

tauit: ad Heb. j. Quod nomen p̄fecto est vt
hesit de⁹ p̄ grām vniōis. Sic et mater ip̄i
Iesu tanto om̄ibus angelis melior est quan-
to p̄e om̄ibus in dignitate maternali abun-
dat. Sc̄do eleuata est ad culmē dignitatis
latissime: vt sit regnū ei⁹ latū. vñ. ij. Reg. iij.
d̄r. Quō intrauit Dauid: sic faciā euz eo: vt
eleuet thronus eius sup̄ Iudā et Hierusalē
a Dan vsq̄z Bersabee. Thron⁹ autē iste in q̄
sedet et regnauit Dauid. q̄ manu fortis et vul-
tu desiderabilis interpretat⁹. Iesus dei fili⁹. sit
it gloriōsa s̄go maria: que eleuata fuit ad la-
titudinē regni: vt de ea dici possit q̄ non solū
dñat a Dan vsq̄z ad Bersabee: s̄ a mari grē
vsq̄z ad mare glorie: et a fluie istuzū diuino-
rū vsq̄z ad terminos orbis terrarū regnās su-
per oēm creaturā. Tercio eleuata ē ad cul-
men dignitatis firmissime. Vñ Isa. ij. dicit⁹
Erit in novissimis dieb⁹ p̄par⁹ mons dom⁹
dñi in p̄rice montiū: et eleuabitur sup̄ colles.
Mons em̄ iste in q̄ b̄nplacitū est deo habi-
tare in eo. et de quo absclusus est lapis sine ma-
nib⁹: est gloriōsa virgo. de qua sine humano
ope nat⁹ est xps ihs lapis agular⁹: qui reple-
uit vniuersam terrā. Dicit autē mōs eleuat⁹ ē
sup̄ colles: quia s̄ginis ip̄i dignitas est sup̄
om̄es sublimissima et latissima: et super cun-
ctos firmissima et incōcussa: ita vt moueri nō
possit sublimitas montis q̄diū durat firmi-
tas lapidis. nec regnū matris q̄diū durat i-
peritū pl̄is. Decur⁹ impio d̄r Dan. vij. Po-
testas eius potestas eterna que nō auferet⁹: et
regnū quod nō corrumpet⁹. Et hec triplex ele-
uatio p̄mōstrata est Mate. vi. vbi inq̄t p̄pha
Vidi dñm sedentē super solū. quia imobi-
liter requieuit super gl̄iosam virginē ratiōe
dignitatis firmissime. Solū in quā excel-
sum et eleuatū ratiōe dignitatis altissime. et
plena erat oīs terra maiestate eius ratiōe di-
gnitatis latissime. hec sanct⁹ Bernardinus
vbi. s̄. Beatus q̄z Bern. in quodā sermone
ait. Nec in mūdo dignior loc⁹ fuit s̄ginalis
vteri tēplo quo maria dei filiū suscepit: nec i
celo sublimior regali solio q̄ mariā marie fili-
us sublimauit. s̄. i aīa et in corpe: sic ip̄a deside-
rabat dicēs filio suo ascēdēt i celū. trahē me
p̄ te. s̄. totalit̄. nō em̄ dicebat solūmō cū Da-
uid ps. xlv. Sicut aīa mea ad deū fōrēviniū
sed etiā cū brō Job sui li. c. vij. Libera me do-
mine et p̄e me iuxta te. s̄. totalit̄ quo ad ani-
mā et corp⁹. Tanta autē excellentia exaltauit
dei filius matrē suā sup̄ oēs choros angeloz
q̄ sicut dicit quidā doctor deuotus: si ibi vbi
ip̄a residet cēt. multitudo: nouā p̄stitueret h̄ie

S rarchia. **¶** Nec aut nullus dubitet ipsam gloriam virginem mariam super omnes angelicas hierarchias et super omnes beatos sublimitatam: tamen hac vita tam nonnullis probabimur rationibus et intellectu habeat materiam speculandi: et affectus illam desiderio imitandi. **¶** Prima autem ratio est puritatis. Sicut enim gratia naturalis redit deorsum: ita leuia sursum. **¶** De celo et mundo. et quanto aliquid est leuius tanto magis ascendit deorsum ad terminum suum spera sue nature prefixam attingit. **¶** Creatura autem rationalis secundum spiritum tanto est leuior quanto est purior a peccato. unde per apostolum appellatur apostolus per dicitur. **¶** Deponetes oves per dicitur et circumstantes vos per dicitur. **¶** Qui quidem senserat. **¶** Per dicitur cum dicebat. **¶** Domine iniquitates mee supergresses sunt caput meum: et sic onus grue grue sit super me. **¶** Nulla autem pura creatura fuit beata et virginem purior. **¶** Nulla leuior. **¶** Super omnes igitur ascendit ratione sue puritatis. unde dicit Anselmus in quodam sermone. **¶** Sicut nulla potest sub deo maior puritas virginis puritate intelligi. sic sub deo locum sibi proprium in quo intelligi non debet illo ad quem homo est assumpta. **¶** Et ideo Beatus super psalmum inquit. **¶** Homo ergo erga sublimis quoniam in sublimi vertice sancta erigis vel quoniam ad sedendum in throno: et usque ad dominum maiestatis. **¶** Et Hieronymus in quodam sermone ait. **¶** Si in domo patris maiestates multe sunt credimus splendidiorem nostri filium potuisse. quam olim edificauit sibi domum subnixam columnis. unde. **¶** vii. i. vii. spiritus sancti domus. **¶** Secundo idem probatur ratione humilitatis ineffabilis. **¶** Regula enim summa a christo est tradita. **¶** Autem. **¶** xviii. quod omnis qui se humiliat exaltabitur. unde apostolus per philippum. **¶** i. arguit: quoniam quia christus humilior est et cetera. ideo de exaltauit illum: et dedit ei nomen super omne nomen. **¶** De beata etiam habet puer. **¶** xv. vbi dicitur. **¶** Gloriam precepsit humilitas. **¶** Autem ergo aliquid pura creatura non reparet ipsa beata et virginem humilior: quoniam ueniesse est ut etiam nulla sit in gloria altior et sublimior. ut sic a quanto magis descendit: tanto altius ascendit ita et ipsa humilissima ergo quanto in inferiori abisso humilitatis descendit: tanto in sublimiori glorie loco sit eleuata. **¶** De cuius profundissima humilitate loquens Beatus super. **¶** Nilus est inquit. **¶** Que est hec humilitas tam sublimis quod cedere nescit honoribus: insolescere gloria nescit: nisi dei eligat: et angelum se noiat. **¶** Tercio idem probatur ratione dignitatis. **¶** Videmus enim quod de angelis et deputauit locum sibi suam dignitatem. **¶** Terra enim quod sit omnium inferiorum iacet. **¶** Super eam est aqua: et aqua dignior. **¶** Deinde aer postmodum ignis: post quem spera lune: et sic de alijs celis: quod quilibet ratio in maiori altitudine consistit quanto maiori nobilitate et dignitate inferiora precellit. **¶** Sic et locum collocari solet homines secundum eorum dignitatem. unde per apostolum loquens dominus ait. **¶** Autem. **¶** xiiij. **¶** Si imitatus fueris ad nuptias non discus

bas in primo loco: ne forte honoratiores te sit iutar: et uenies qui te et illum inuitauit. **¶** Dicit tibi. **¶** Da huic locum et cetera. **¶** Autem ergo ergo benedicta post deum sit dignissima et super omnem puram creaturam excelentissima. eo quod est in dei. **¶** per quod dicitur eam locum habere super omnes omnes creatas et deum. **¶** Quarto idem probatur ratione glorificationis. **¶** Gratia enim debet gloria. unde illud psalmus. **¶** lxxxiij. **¶** Gratiam et gloriam dabit dominus. **¶** Maior autem gratia maior debet gloria: et maxime maxima. quoniam sicut se habet simpliciter ad simpliciter ita magis ad magis: et maxime ad maxime. secundum philosophum. **¶** iij. topic. **¶** Sed beata ergo super omnes creaturas puras fuit gratia plena: unde illud Hieronymus ad Iulianum. **¶** Aetheris per partes gratia prestat: marie autem tota se infudit gratie plenitudo. **¶** Illi debet summum glorie locum. **¶** Unde Beatus. **¶** in finem assumptiois ait. **¶** Quantum plene gratia adeptus est in terra per ceteros: tantum et in celis obtinet glorie singularis. **¶** Quinto idem probatur ratione charitatis. **¶** Charitas enim est mensura secundum quam mensurantur premia: ut quanto plene charitatis quod habuerit: tanto etiam plene glorie accipiat: et in celis sublimior fiat. **¶** Quod ergo beata ergo super omnes creaturas exarsit charitate. quoniam non tamen amauit christum ut deus: sed etiam ut filium per primum. unde Iacobus. **¶** iij. dicebat. **¶** Sulcite me floribus: stipate me malis: quoniam amoris laqueus. **¶** Ideo super omnes creaturas quod superauit charitate debuit exaltari in celesti retributione. **¶** De ipsa et inquit Hieronymus ad Iulianum. **¶** Tota eam incendit diuinus amor: et ardor continuus perfusus amoris. **¶** Autem igitur charitas et amor sit spiritualis ignis. **¶** De quo habet Iacobus. **¶** xij. **¶** et ignis naturalis ascendat: sequitur quod ipsa ergo benedicta quod super omnes igne diuini amoris plena fuit ad altitudinem glorie super omnes ascendit. **¶** Sexto idem probatur ratione meritorum. **¶** Ut enim dicitur. **¶** i. **¶** per quod. **¶** iij. **¶** in. **¶** c. **¶** plenus clericus. **¶** per quod. **¶** iij. **¶** Unusquisque propriam mercedem recipiet secundum proprium laborem. **¶** Secundum ergo meritum hic habitum habet locum in primo. **¶** sed ipsa benedicta uirgo plus meruit sola quod omnes alie creature. unde sanctus Bonaventura. **¶** in. **¶** iij. **¶** di. **¶** iij. **¶** ar. **¶** q. **¶** q. **¶** dicit quod ipsa plus meruit interuenire post annuntiationem quod omnes sancti et sancte dei filii. **¶** ergo et cetera. **¶** Septimo idem probatur ratione passibilitatis. **¶** Dicit enim apostolus. **¶** i. **¶** ad thes. **¶** i. **¶** Sicut socii passionum estis: ita et solatio estis eritis. **¶** ad quod etiam est textus in. **¶** c. **¶** i. **¶** de sepulchro. **¶** Unde quanto plura quod tormenta tolerauit per christum: tanto gloriosior erit in celo. **¶** Et ideo dicebat beatus Andreas. **¶** Tanto meo regi ero acceptior quanto pro eius amore fuero permanens in tormentis confessor. **¶** Et propter hoc preteritis apostolis Iohanne et Iacobo glorie celestis: meretur dominus. **¶** Mat. **¶** xx. **¶** Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum: dicit etiam doctores in. **¶** iij.

Bermo. I. De coronatiōe Marie

Assum/
prio ma/
rie est no
bis valde
vtilis

dis. xliij. q. martyribus pro passionibus toleratas
dat aureola. sed brissima ergo plus est passa
quam aliis martyribus: iuxta illud Lu. ij. Et tu
ipse aiam perasibit gladii. Un de Hiero. q.
tantus fuit dolor ipsius virginis: quod non fuerit
mortua tamen fuit plus quam martyr. Quod etiam
inquit Rich. noster in. iij. dist. xxiij. ar. vij. q.
iiij. Ergo super omnes alios est in celesti curia
laureata et glificata. Cuius exaltatio et sublima
tio (ut inquit sanctus Bernardus vbi. s.) est no
bis valde pficiua. nam dum residet iuxta filium
tria militari ecclesie patrocinia prestat. Primo
enim dirigit expediendo via. Secundo pregit re/
pellendo pugna. Tercio irrigat ipetrando gratiam
Et hec triplex eleuatio figurata est in sacra scri/
ptura. Prima enim quod dirigit: figurata est Exo
di. xliij. vbi dominus ait Moyse. Veni erga tua
et extende manum tuam super mare: et diuide illud
ut gradient filij israel in medio maris per siccum
Hec enim erga ad cuius eleuatiōem prestat via po
pulo dei: est gloriosa ergo maria. cuius patrocinio
ois pene amaritudo populo dei dulcorat: et iter
ad ingrediendam terram promissionis disponit. Un
ipsi benedicte virgini dicere possumus illud Sap.
xliij. Dedisti in mari viam: et in fluibus semitam
firmissimam: ostendens quod potes es ex oibus sana
re: etiam si sine rate quis adeat mare Secunda fi
gura de preceione habet Numeri. x. vbi dicit
quod cum eleuaret archa dicebat Moyses. Sur
ge domine et dissipent inimici tui: et fugiant qui
odert te a facie tua. Et quod figura mystice inui
tur quod cum brissima ergo eleuata est in celum: de/
monis potentia imminuta est et dissipata. unde
ipsa inquit Eccli. xliij. Supboz et sublimi col
la propria forte calcanti. Tertia ergo figura de
irrigatiōe habet Job. xxiij. vbi dicit. Nunc ele
uab in nebula vocem tuam: et ipse agri opietur
Uox in nebula eleuata est gratia pro orationibus virginis ipetr
trata. ad quam sequitur ipse agri: quod per ipsam ipetr
trata influentia gratiarum atque remissio peccatorum. Un
Eccli. xliij. dicit. Medicina oim in festinatōe ne
bule. Hec est in festina assumptiōe virginis benedicte
quod oēs qui volunt principes fieri gratie sue. Ipsi ipsa in
tanta gloria sublimata omnes inuitat ut ad ipsam re
currat per gratia ipetranda dicens illud Eccli. xliij.
Trahite ad me oēs qui cupiscitis me: et a gene
rationibus meis adimplemi. in presenti vita reci
pietes gratiam: et in futuro eternam gloriam. Amen

Incipit duodecima vltima pars huius
sermonis quod Mariale appellatur. in quo tractatur
de beatissime virginis Marie coronatiōe siue
glorificatiōe. Et primo ac particulari nomine
Triumphus domine paradisi appellatur.

O fuit diademata regni in capite eius.
Hester. ij. Ad gloriam et honorem
brissime virginis matris
dei exordium sumamus a ver
bis deuotissimi eius beati Berni. in principio cuius
iusdā sermonis de assumptiōe eiusdē: qui ait
Hic totum decurrat ingenium: et aureus sermo to
tus reluceat maiestate. Voluntaria oris mei
beniplacita sibi faciat genitrix dei: domina mundi
regina celi. Ipsa sensum acuat: dirigat stilum:
et lingua paupis venustiori respogat eloquio.
Quod et ipsa mihi hodie ipartiri dignetur: ut de
magnificentijs eius aliquid saltem balbutiendo de
promam. Cuius gloriam in spiritu videns propheta Da
uid inquit deo ps. xliij. Assistit regina a dextris
tuis in vestitu deaurato: circumdata varietate
In quibus vobis ostendit quod ipsa gloriosa ergo tamquam
regina celi diademate coronata sedet a dextris
filij vestita aurato charitatis indumento. atque
circumdata varietate oim virtutum atque gratia
rum. De cuius triumphatissime virginis glo
rificatione locutus tria deuotis mentibus specu
landa mysteria propono.

Primum de coronatiōis.

Secundum qualificatiōis.

Tertium de recordatiōis.

¶ Pars prima huius sermonis quod de coronatiōis

O gloriosa ergine Maria: in cuius ca
pite posuit de diademata regni cele
stis: possumus dicere illud Eccli. xlv
Corona aurea super caput eius. Sed
hic opeptum est videre nunc quod ipsa benedicta vir
go sicut nunc est regina celi: ita etiam cum viueret
ecce regina mundi vel saltem regni iudaici. Pro
cuius dubij declaratiōe querit primo: vtrum in re
gno succedat ordinis successiōis: an vero per electio
nem. Ad quod conclusiue dico teneri quod succedit per
successiōem per tex. notabile in. c. licet deuoto. tibi
Panor. i. ij. coll. i. v. no. et allegat bonam glo. in
c. denique. vij. q. i. cum alijs allegatiōibus. Secus
autem est in ipso in quo succedit per electiōem: sicut in pa. i.
c. venerabile. de elec. Et sic prima conclusio pce
dit in regno particulari: non autem in vniuersali. Et
facit glo. in. c. moyses. vij. q. i. Et rō est sicut in
Bal. i. l. ex h iure. ff. de iusti. et in. q. indignum
ecce quod monarchia ipsi quod nemini sibi irret per
successiōem in manibus pupilli vel pupille. Sed de
reg particulari magis tolerat: quod est sicut in impio
Confirmant etiam predicta quod regnum transeat per suc
cessiōem ad quemque de domo regis suata or
dinis progatiua: etiam usque ad ceterum gdu

Utrum re/
gnū suc
cessiōe vel
electione
teneatur

¶